

Notulen

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	14 december 2015
Voorzitter	:	dhr. J.W. Remkes
Griffier	:	dhr. J. Loggen
Contactpersoon griffie	:	mw. C. Frijns 023-514 4474 frijns@noord-holland.nl

5	Aanwezig: Mw. R. Alberts (SP), dhr. E. Annaert (VVD), dhr. S. van Berkum (GL), mw. I.A. Bezaan (PVV), mw. C. Boelhouwer (SP), dhr. C.H. Boland (D66), dhr. J.M. Bruggeman (SP), dhr. T.M. Buijtendorp (D66), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. T. van Eijk (CDA), dhr. H.J. de Graaf (CDA), mw. J.M.E. de Groot (SP), dhr. F. de Groot (D66), mw. J.G. Haagsma (CDA), mw. P.J. van Hartskamp-de Jong (VVD), dhr. A. Hietbrink (GroenLinks), dhr. J.J.A.M. van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. N. Kaptheijns (PVV), mw. H. Keur-Polman (CDA), mw. P.E. Kirch-Voors (VVD), mw. S. Klaassen (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU-SGP), mw. R.P.M. Kocken (GroenLinks), mw. W. Koning - Hoeve (CDA), dhr. F. Kramer (GroenLinks), dhr. J. Kramer (VVD), mw. A. van Langen-Visbeek (VVD), dhr. J.H. Leevee (ONH), dhr. A.E. van Liere (PvdD), dhr. M.S. Ludriks (PVV), mw. O.A.C. de Meij (50PLUS), dhr. J. Nieuwenburg (PvdA), dhr. N. Papineau Salm (PvdA), dhr. L. van Raan (PvdD), dhr. G. Ritsema (SP), mw. E.A.S. Rommel (VVD), mw. C.W.M. van Rooij (PvdA), dhr. P.P.J. Slettenhaar (VVD), dhr. D.J. van der Sluijs (PVV), dhr. J.P.M. van Straaten (VVD), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. H.W. Struben (D66), dhr. A. Tekin (PvdA), dhr. A.E. Tijssens (D66), dhr. X.J. den Uyl (PvdA), mw. L.D. Vermaas (PvdD), mw. C. Weemhoff (D66), dhr. M.R.F. Wieseahn (VVD), dhr. A.J.C. de Wit (VVD), dhr. Z. Yurdakul (D66), mw. I. Zaal (D66)
10	
15	
20	Afwezig: dhr. J. Portegijs (PVV)

	Agenda	Paginanummer
25	1. Opening en mededeling	03
	2. Vaststelling agenda, vaststellen van primus bij hoofdelijke stemming en regeling van werkzaamheden	03
	2.a. Statenvoordracht 104 Benoeming en installatie Statengriffier provincie Noord-Holland	15
30	2.b. Installatie en beëdiging Statengriffier provincie Noord-Holland	15
	2.c. Installatie en beëdiging (tijdelijk) Statenlid PvdA	15
	3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding	16
	3.b. Lijst geheimhouding PS	16
35	4. Vaststelling notulen van de vergadering van 9 en 16 november en de geheime notulen van 16 november 2015	16
	5. Vaststelling Lange termijn agenda	17
	6. Vaststelling lijst ingekomen stukken	17
	7. Voortgangslijst van moties	17

40	8.	Hamerstukken	17
	8.a.	Statenvoordracht 96 Controleprotocol Accountantscontrole jaarstukken 2015 en 2016	17
	8.b.	Statenvoordracht 90 Vaststellen legestarieven 2016	17
	8.c.	Statenvoordracht 97 Laatste begrotingswijziging 2015	18
45	8.d.	Statenvoordracht 93 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	18
	8.e.	Statenvoordracht 94 Collectief Agrarisch Natuurbeheer	18
	8.f.	Statenvoordracht 95 Rapport Randstedelijke Rekenkamer inzake Toezicht financiën gemeenschappelijke regelingen	18
50	8.g.	Statenvoordracht 91 Aanpassing tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2015, tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2016 en begroting 2016 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland	18
	8.h.	Statenvoordracht 100 Ontslagverzoek gedeputeerde R.E. de Vries	18
	9.	Ontslagbrief de heer R.E. de Vries en reactie van het college van GS	19
55	10.	Statenvoordracht 98 TWIN-H aansluiting A9 Heiloo	53
	11.	Statenvoordracht 99 Eerste Actualisering PMI 2016-2020	65
	12.	Statenvoordracht 101 Initiatiefvoorstel GL inzake fietsbeleid	66
	13.	Statenvoordracht 92 Vaststellen provinciale milieuverordening tranche 9	68
	14.	Statenvoordracht 102 Aanwijzen lid commissie evaluatie Commissaris van de Koning van Noord-Holland	82
60	15.a.	Statenvoordracht 89 Verordening betreffende de instelling en werkwijze van de Vertrouwenscommissie inzake de herbenoeming van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland 2015	83
65	15.b.	Statenvoordracht 103 Benoemen leden Vertrouwenscommissie inzake de herbenoeming van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland	83
	16.	Statenvoordracht 105 Benoeming lid werkgroep Willem Arondéuslezing	83
	17.	Vragenuur	83
70	18.	Toespraak CdK ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan PS van Noord-Holland d.d. 22 december 2015	90
	19.	Sluiting	90

Studente Ezra van der Schaaf, leerling van het Amsterdams Lyceum, spreekt over Hope XXL voorafgaande aan de vergadering.

75 **1. Opening en mededelingen**

De **VOORZITTER**: Dames en heren, van harte welkom. De vergadering is geopend. Ik verzoek u uw mobiele telefoons tijdens de vergadering uit te zetten. De heer Portegijs (PVV) wordt ook deze keer weer veel sterkte gewenst met zijn herstel. U bent na de vergadering uitgenodigd voor de
80 kerstborrel in gebouw A, waar ook de kerstpakketten aan u worden uitgereikt.

2. Regeling van werkzaamheden, vaststellen primus bij hoofdelijke stemming en vaststelling agenda

85 De **VOORZITTER**: Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 24, de heer Ritsema van de SP. Er is een aantal moties Vreemd aan de orde van de dag aangekondigd. Wij beginnen met de CU/SGP, die er twee
90 heeft over transparantie van het provinciaal bestuur en het stimuleren van Fairtrade in de provincie.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, dank voor deze introductie, maar ik wil ze in andere volgorde behandelen. De eerste motie gaat over het stimuleren van Fairtrade in de provincie. Wij
95 weten allemaal dat de provincie duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan. Er zijn allerlei duurzame initiatieven en ook in het inkoopbeleid is duurzaamheid een belangrijk criterium. Er is een aspect van duurzaamheid dat vaak wat minder aandacht heeft en dat is het effect van de productie en handelsmethoden van producten op het welzijn van mensen in andere delen van de wereld. Naar aanleiding van een door ons geschreven discussienota hebben wij in de commissie
100 EEB een goede discussie met elkaar gehad en de meerderheid van de partijen heeft toen aangegeven positief te staan tegenover het stimuleren van Fairtrade en ook te willen bezien hoe dat in beleid vertaald kan worden. Wij willen daarom voorstellen om als provincie toe te werken naar de Fairtrade titel. Ik heb begrepen dat een aantal van u zich afvroeg of dit geld zou gaan kosten als er ook staat dat wij bijvoorbeeld gemeenten zullen stimuleren, maar dat hoeft
105 natuurlijk niet zo te zijn. Stimuleren kan ook gewoon via de bestaande communicatiekanalen van de provincie. Mede namens ONH, GL en de PvdD wil ik daarom een motie indienen.

Motie 73 Vreemd aan de orde van de dag

Fairtrade in provincie Noord-Holland

110

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constateernde dat:

- 115 - Keuzes rondom de inkoop en het gebruik van producten die wij in Nederland en Europa maken, tegenwoordig vaak invloed hebben op mensen in andere delen van de wereld;
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen in verschillende beleidsterreinen van de provincie Noord-Holland belangrijk wordt gevonden;
- Duurzaamheid al een belangrijk criterium is in het provinciale inkoopbeleid;
- 120 - Het stimuleren en toepassen van eerlijke handel een manier is om wereldwijd invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen;
- Er een Fairtrade campagne is die gemeenten, instellingen en bedrijfsleven aan concrete en meetbare doelstellingen bindt;
- Er in onze provincie een universiteit (VU), verschillende gemeenten (o.a. Drechterland, Alkmaar, Amsterdam, Bergen, Langedijk) en restaurants zijn die de titel 'Fairtrade'
- 125 voeren, op grond van het feit dat ze voldoen aan de criteria die daarvoor gelden;
- Het handhaven en mogelijk uitbreiden van de voorbeeldfunctie van de provincie een van onze beleidslijnen is;
- Het ook mogelijk is om als provincie de titel Fairtrade provincie te behalen.

130 Overwegende dat:

- Er binnen onze provincie reeds verschillende Fairtrade gemeenten en organisaties zijn;
- De provincie Utrecht recent de titel Fairtrade Provincie heeft behaald;
- Met het behalen van de titel Fairtrade Provincie nog meer uitvoering wordt gegeven aan het beleid betreffende maatschappelijk verantwoord ondernemen en aan de beleidslijn
- 135 'het zo mogelijk uitbreiden van de eigen voorbeeldfunctie' in het bijzonder;
- Het stimuleren van organisaties en gemeenten in de provincie ook zonder financiële prikkels mogelijk is, bijvoorbeeld via de bestaande communicatiekanalen.

Spreken uit:

- 140 - Eerlijke handel te willen stimuleren en toepassen in het beleid van de provincie Noord-Holland;
- Te streven om een Fairtrade Provincie te worden.

Verzoeken het college:

- 145 - Arbeidsomstandigheden en milieubelasting wereldwijd waar mogelijk, mee te nemen bij het formuleren van inkoopcriteria;
- Een plan van aanpak te maken om te kunnen voldoen aan de criteria die gelden voor het behalen van de titel Fairtrade Provincie, eventueel na consultatie van de provincie Utrecht;
- 150 - PS binnen een redelijke termijn hierover te informeren

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties CU/SGP, ONH, GL, PvdD

155 Onze tweede motie gaat over transparantie in het provinciale bestuur. Wij hebben in het coalitieakkoord gelezen dat de coalitie wil inzetten op een open en transparante bestuurscultuur

en dat ondersteunen wij van harte. Transparantie en openheid begint bij het eenvoudigweg kunnen vinden van de juiste persoon. De ambtelijke organisatie staat ook ten dienste van het bestuur van de provincie en wij als leden van PS kunnen informatie nodig hebben van ambtenaren voor zowel onze kaderstellende als controlerende taak. Het is in de huidige afspraken mogelijk om technische vragen te stellen via de provinciesecretaris, maar dit is nogal een formele en ook asynchrone manier van communicatie, want je stelt een vraag en je krijgt na een tijdje een antwoord. Je kunt niet echt in dialoog dingen helder krijgen. Het zou wat ons betreft soms gemakkelijker en effectiever zijn om direct informatie te kunnen krijgen. Nu heeft de provincie Friesland een zogenaamd snoetenboek, dat is een ambtelijk contactenoverzicht met daarin helder omschreven wie wat doet en wie je waarover technische vragen kunt stellen. Ons voorstel is dat ook in de provincie Noord-Holland te realiseren. Verder hebben wij geconstateerd dat op de website van de provincie Friesland een helder openbaar toegankelijk overzicht te vinden is, waarin precies wordt aangegeven wat welke leden van PS hebben gestemd, of zij voor of tegen waren, over welk besluit het ging en wat hun spreektekst daarbij was. Dat leek ons bijzonder transparant. In het akkoord heeft de coalitie aangegeven in te zetten op samenwerking met andere provincies om elkaar te versterken en dit leek ons nou een prachtig punt. De CU/SGP ziet transparantie als een expertisegebied waarbij wij kunnen leren van de provincie Friesland. Wij willen daarom voorstellen om samen met de griffie te bekijken hoe wij dit soort informatie ook op onze website kunnen opnemen. Ik heb begrepen dat de website binnenkort vernieuwd gaat worden, dus dat zou een heel mooi moment zijn. Daarom dienen wij een motie in, mede namens GL en PVV.

Motie 74 Vreemd aan de orde van de dag

Transparantie Provinciaal Bestuur (Smoelenboek)

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constaterende dat:

- De contactgegevens van ambtenaren niet inzichtelijk zijn voor leden van PS;
- Het huidige organogram op de website van de provincie zeer beperkt is.

Overwegende dat:

- De ambtelijke organisatie ten dienste staat van het bestuur van de provincie;
- Leden van PS recht hebben op ambtelijke bijstand;
- Leden van PS informatie nodig kunnen hebben van ambtenaren voor het controleren van het beleid en de uitvoering ervan;
- Duo-commissieleden informatie nodig kunnen hebben van ambtenaren om de voorstellen en voorgenomen besluiten voor te bereiden en van adviezen te voorzien;
- Statenleden en duo-commissieleden derhalve aan de ambtenaren technische vragen moeten kunnen stellen;
- In het coalitieakkoord de ambitie is gesteld om sterk te investeren in meer transparantie en openheid.

200 *Van mening zijnde dat:*

- *Anno 2015 een meer open en transparante bestuurs- en organisatiecultuur vanzelfsprekend zou moeten zijn;*
- *Openheid en transparantie de basis van vertrouwen is.*

205 *Spreken de wens uit:*

Op de nieuwe provinciale website een helder openbaar toegankelijk overzicht op te nemen van de stemmingen door leden van PS.

En verzoeken het college van GS:

- 210
- *Een adequaat organogram en contactenoverzicht van de ambtelijke organisatie op te stellen;*
 - *Deze toegankelijk te maken voor alle Provinciale Statenleden, duo-commissieleden en fractiemedewerkers*

215 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties CU/SGP, GL, PVV

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de PVV waar het gaat om het onderwerp stembureaus in relatie tot referendum van GeenPeil.

220

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter. Het was een heuglijke dag toen GeenPeil door middel van het populaire weblog GeenStijl bekend maakte dat men op zeer ruime wijze het aantal benodigde handtekeningen had gehaald. Wat velen niet voor mogelijk hadden gehouden en waar sommigen er stilletjes van uitgingen dat het GeenPeil toch nooit zou lukken, werd echter toch een realiteit.

225 Bijna een half miljoen Nederlanders wensten zich uit te spreken over het associatieverdrag van de EU met de Oekraïne in de vorm van een referendum. Dit referendum zal plaatsvinden op 6 april 2016. Helaas hebben verschillende gemeenten, ook in Noord-Holland, al te kennen gegeven dat men vanwege financiële redenen en de verwachting of mogelijk ijdele hoop op een lage opkomst minder stembureaus zal gaan inzetten. De PVV vindt dit onacceptabel en vraagt zich af waarom

230 deze gemeenten juist voor dit referendum minder stembureaus nodig denken te hebben, terwijl men deze logica er niet op nahield bij de verkiezingen voor PS afgelopen maart. Verkiezingen waar, in tegenstelling tot het GeenPeil referendum, aantoonbaar minder animo voor is. De PVV verzoekt het college dan ook er bij gemeenten op aan te dringen dat het in de wet verankerde referendum dient te worden gerespecteerd als iedere andere verkiezing. Referenda als deze zijn

235 een feestje van en voor de democratie en het zou moeten gelden voor zowel de voor- als tegenstanders. Vandaar de volgende motie.

Motie 75 Vreemd aan de orde van de dag

Hetzelfde aantal stembureaus in alle Noord-Hollandse gemeenten voor het referendum op 6 april

240 2016 als tijdens reguliere verkiezingen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constateernde dat:

- 245 - *GeenPeil ruimschoots voldoende handtekeningen heeft opgehaald voor een referendum over het associatieverdrag tussen de EU en de Oekraïne;*
- *Vanwege het bereiken van het minimale aantal handtekeningen dit referendum op 6 april 2016 gehouden zal worden;*
- *Verschillende gemeenten al hebben aangegeven vanwege onvoldoende financiële*
- 250 *middelen en de misplaatste notie dat er minder animo is voor dit referendum onder de bevolking, er minder stemlokalen ingezet zullen worden;*
- *Gemeenten wel zorgdragen voor voldoende stemlokalen voor verkiezingen waar aantoonbaar minder belangstelling voor is, zoals de PS-verkiezingen.*

255 *Overwegende dat:*

- *Het democratische proces te allen tijde gerespecteerd dient te worden;*
- *Gemeenten wettelijk gezien zorg dienen te dragen voor het ordentelijk verloop van verkiezingen of referenda.*

260 *Roepen het college op om:*

Gemeenten erop te wijzen door middel van een brief dat men het democratische proces dient te respecteren en zorg moet dragen voor hetzelfde aantal stembureaus als tijdens reguliere verkiezingen

265 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fractie PVV

De **VOORZITTER**: Dan de fractie van GL over het thema weidevogels, klimaat en klimaattop.

- 270 De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter. Ik zal de motie over weidevogels introduceren, mijn collega doet de twee moties over het klimaat. Wij hebben eerder dit jaar beleid vastgesteld over weidevogelkerngebieden en vandaag spreken wij met elkaar over de nieuwe collectieven voor agrarisch natuurbeheer. Nu doet zich een kans voor, omdat bij de behandeling van de begroting van het Ministerie van EZ 1,5 miljoen euro extra beschikbaar is gesteld voor de bescherming van
- 275 weidevogels. Die middelen zijn blijkens de toelichting in het amendement dat is ingediend in de Tweede Kamer, vooral bedoeld voor extra gerichte maatregelen in de kerngebieden voor weidevogelbescherming, bijvoorbeeld door het inrichten van een pilot, een living lab of een experiment die een directe bijdrage leveren aan de bescherming van weidevogels. Uit de toelichting van het amendement blijkt ook dat dat zoveel mogelijk moet gebeuren met de andere
- 280 verantwoordelijke partijen in de keten. Het geld dat beschikbaar is gesteld, wordt beheerd door het Rijk. Daarom hebben wij een motie opgesteld.

Motie 76 Vreemd aan de orde van de dag

Weidevogels

285

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constaterende dat:

- *Het slecht gaat met veel weidevogelsoorten in Nederland;*
- 290 - *Er ook in Noord-Holland een belangrijke opgave ligt om de achteruitgang van weidevogels tegen te gaan;*
- *Noord-Holland daarin een bijzondere verantwoordelijkheid heeft, omdat in onze provincie 15% van de Europese populatie van de grutto broedt, vorige maand uitgeroepen tot onze Nationale Vogel;*
- 295 - *De Tweede Kamer bij de behandeling van de begroting van EZ 1,5 miljoen euro extra beschikbaar heeft gesteld voor de bescherming van weidevogels (500.000 euro per jaar voor de komende drie jaar);*
- *Deze middelen vooral bedoeld zijn voor extra gerichte maatregelen in de kerngebieden voor weidevogelbescherming, waarbij het geld zoveel mogelijk 'in de wei' moet landen,*
- 300 *bijvoorbeeld door het inrichten van een pilot, living lab of experiment die een directe bijdrage leveren aan de bescherming van de weidevogel;*
- *Uit de toelichting van het amendement blijkt dat bij deze pilots, living labs of experimenten ook andere verantwoordelijke partijen in de keten zoals de Vogelbescherming, moeten worden betrokken;*
- 305 - *De beschikbare gelden beheerd worden door het Rijk.*

Van mening dat:

De extra middelen die het Rijk beschikbaar stelt, mogelijk ook kansen bieden voor Noord-Holland.

310 *Dragen het college op:*

- *In samenspraak met relevante maatschappelijke organisaties zoals de Vogelbescherming, Landschap Noord-Holland en de nieuwe collectieven voor agrarisch natuurbeheer, de mogelijkheden te onderzoeken voor het opzetten en uitvoeren van een of meerdere pilots in Noord-Holland;*
- 315 - *In overleg te treden met het Ministerie van EZ om duidelijkheid te krijgen over de voorwaarden die verbonden worden aan de door het Rijk beschikbaar gestelde extra middelen voor weidevogelbescherming;*
- *PS in maart 2016 of zoveel eerder als mogelijk te informeren over de mogelijkheden om in Noord-Holland een of meerdere pilots uit te voeren*

320

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie GL

325 Mevrouw **KOCKEN** (GL): Voorzitter. De wereld kleurt groen, het Parijse akkoord door 195 landen ondertekend en ook Nederland kleurt groen, want Rutte is enthousiast over dat mooie akkoord, maar Noord-Holland kleurt toch nogal grijs, want wat konden wij vorige week nog lezen in de column 'Samsom en Klaver te kort door de bocht' van een van onze gedeputeerden: "Pas als nieuwe technieken zijn ontwikkeld, die goede en betaalbare alternatieven voor kolen bieden en je

330 die bedrijfsklaar hebt, kun je gefaseerd de kolencentrales sluiten.” Ik heb niet de indruk dat wij
daar nou eens rustig op zouden moeten gaan wachten en gelukkig heeft de rest van de wereld
die indruk ook niet. Gelukkig heeft het Rijk die indruk niet en is er gewoon getekend. Op
sommige momenten denk ik wel eens, wat zou er gebeurd zijn als Noord-Holland in Parijs was
aangeschoven. Ik denk eigenlijk dat wij niet hadden getekend en dat is wel verontrustend. Maar
335 goed, Nederland doet wel mee, dus uiteindelijk doet Noord-Holland toch ook mee. Dat is voor
ons aanleiding om samen met de CU/SGP een motie in te dienen.

Motie 78 Vreemd aan de orde van de dag

Klimaatakkoord

340 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.*

Constateernde dat:

- *Op zaterdag 12 december 2015 het Klimaatakkoord in Parijs definitief tot stand is gekomen;*
- 345 - *195 landen hebben afgesproken om nationale klimaatplannen te gaan uitvoeren;*
- *Er bindende afspraken zijn gemaakt over de gemiddelde temperatuurstijging op aarde: die moet ver onder de twee graden blijven. Landen moeten nastreven om het onder de anderhalve graad te houden;*
- *Om deze doelstelling te halen, de wereldwijde CO₂-uitstoot zo snel mogelijk fors moet worden teruggedrongen;*
- 350 - *Nederland al jaren achterloopt op klimaatbeleid en de pas zal moeten versnellen;*
- *De provincie een belangrijke rol heeft bij het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en duurzame energieopwekking.*

355 *Verzoeken GS om:*

- *Op korte termijn te inventariseren wat de consequenties van het Klimaatakkoord voor de provincie Noord-Holland zijn;*
- *Inzichtelijk te maken wat de provincie moet doen om als onderdeel van de Staat haar bijdrage te leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen*

360 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fracties GL, CU/SGP

365 Naast die motie, was er – dat moet ik wel zeggen – ook nog een heel heuglijk moment, want
tijdens al dat sombere werd ik toch verrast. Wij hebben namelijk als Noord-Holland de
klimaatverklaring ondertekend en daarin staat dat wij inzetten op ambitieuze programma’s en
dat wij ons committeren aan het reduceren van uitstoot van broeikasgassen van onze organisatie
en deze in het jaar 2030 naar nul te brengen en ook dat Noord-Holland in 2050 klimaatneutraal
zal zijn. Dat gaf mij een heleboel moed en ik juich het ondertekenen van die verklaring dan ook
370 zeer toe. Ook daarvan zou ik graag willen weten wat dat dan voor feitelijke consequenties heeft.
Daarom een motie namens GL en CU/SGP.

Motie 77 Vreemd aan de orde van de dag

Ondertekenen klimaatverklaring

375

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constaterende dat:

380

- *De provincie Noord-Holland de Klimaatverklaring van het Klimaatverbond heeft ondertekend;*
- *De provincie zich met de ondertekening van de verklaring verbindt aan de afspraak dat de eigen organisatie uiterlijk 2030 geen broeikasgassen meer produceert;*
- *De provincie zich met de ondertekening van de verklaring committeert aan de doelstelling om Noord-Holland voor 2050 klimaatneutraal te maken.*

385

Spreken uit:

- *De ambitie en het ondertekenen van de verklaring door de provincie toe te juichen;*
- *Om klimaatverandering een halt toe te roepen, de inzet van alle overheden van cruciaal belang is.*

390

Verzoeken GS om:

- *Op korte termijn te inventariseren wat de consequenties zijn van de doelstelling dat a. de eigen organisatie uiterlijk 2030 geen broeikasgassen meer uitstoot en b. Noord-Holland voor 2050 klimaatneutraal moet zijn gemaakt;*
- *Op korte termijn te inventariseren wat nodig is om deze doelstellingen te behalen;*
- *Daartoe inzichtelijk te maken wat de huidige stand van zaken is, welke effecten verwacht worden van reeds ingezet beleid;*
- *De uitkomsten hiervan zo spoedig mogelijk na het kerstreces aan PS voor te leggen;*
- *Deze doelstellingen onderdeel te maken van de beleidsagenda Energietransitie die volgend jaar door PS wordt vastgesteld*

395

400

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties GL, CU/SGP

405

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer Struben van D66 over Wind op land.

410

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter, dat de wereld in Parijs tussen 196 – in plaats van 195 dacht ik – landen een juridisch bindend klimaatverdrag heeft gesloten, betekent dat Nederland alle zeilen bij zal moeten zetten om vanuit de onderste regionen als het aankomt op verminderen van CO₂-uitstoot, ons aandeel aan de hernieuwbare energie te vergroten. Voor Noord-Holland betekent dat in ieder geval dat de huidige afspraak die is gemaakt tussen provincies met het Rijk om 685,5 MW Wind op land voor 2020 te leveren, moet worden nagekomen. Dit is een afspraak die vastgelegd is in het coalitieakkoord en waartoe een grote meerderheid in de Staten heeft besloten. D66 staat achter deze democratisch gemaakte afspraak en wil deze klus zo snel

415 mogelijk geklaard zien. Daarnaast willen wij ons hard maken voor veel meer duurzame energie. Dat is goed mogelijk, want er liggen talloze kansen en voorstellen voor andere vormen, zoals zonne-energie, waterkracht, bodemwarmte en biobrandstof. D66 is blij dat het college zich stevig inzet om binnen de afgesproken kaders de opgave te halen. Wij spreken onze waardering uit speciaal naar gedeputeerde Talsma, die de zorg voor het realiseren van de opgave heeft opgepakt. Het mag ook duidelijk zijn dat D66 wel de absolute zekerheid wil over de realisering van de afgesproken 685,5MW. Voorts wil D66 dat de resterende opgave van nu 76 MW maximaal in het NZKG komt. Wij denken dat het wel goed komt, maar willen dat zeker weten. Wij vragen daarom aan GS ons nu op de hoogte te stellen van de laatste stand van zaken. Vooruitlopend hierop dienen wij een motie Vreemd aan de orde van de dag in. Afhankelijk van de toelichting van GS zullen wij bezien of de motie moet worden aangescherpt.

Motie 79 Vreemd aan de orde van de dag

Borging 685,5 MW Wind op land

430 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.*

Constateernde dat:

- *De klimaatovereenkomst van Parijs Nederland voor een flinke opgave stelt;*
- *De afspraak met het Rijk en andere provincies is om voor 2020 in Noord-Holland 685,5*
435 *MW duurzame energie uit Wind op land te leveren;*
- *Naast het huidige opgestelde vermogen en het aanstaande Rijkswindpark Wieringermeer nog locaties voor circa 76 MW aangewezen moeten worden;*
- *In Noord-Holland naast deze opgave voor Wind op land, veel kansen liggen voor andere vormen van duurzame energie;*
- 440 - *PS kritisch de werking van de regels voor het realiseren van de 685,5 MW willen blijven volgen;*
- *PS op 14 december 2015 de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit hebben vastgesteld, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen agro-technische gebieden, dynamische gebieden en stedelijke werkgebieden;*
- 445 - *GS tijdens de Statenvergadering van 2 maart 2015 hebben aangegeven dat wanneer kaders knellen voor het realiseren van de opgave Wind op land, zij terugkomen bij de Staten;*
- *GS recent de beleidsregel 'Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied' hebben vastgesteld;*
- 450 - *Draagvlak voor duurzame energie gezien de grote opgave, de komende tijd nog belangrijker wordt en PS daarom hechten aan zorgvuldige maatregelen, zoals vastgelegd in het coalitieakkoord om onnodige overlast te beperken, realisering mogelijk te maken op plaatsen met minder weerstand en te saneren waar het moet.*

455 *Overwegende dat:*

- *PS zeker willen stellen dat de totale opgave Wind op land van 685,5 W tijdig gehaald wordt;*

- *GS op basis van art. 32 lid 7 van de PRV nadere regels kan stellen voor het bepaalde in lid 1 tot en met lid 6.*

Van mening zijn dat:

- *Zoveel mogelijk van de resterende opgave Wind op land in het NZKG moet worden gerealiseerd;*
- *De 'Uitwerking ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied' voor het herstructureringsgebied NZKG geen onnodige belemmering te laten opwerpen op de resterende opgave Wind op land in het NZKG te realiseren.*

Dragen het college op:

- *Alles op alles te zetten om de 685,5 MW tijdig zeker te stellen;*
- *In het NZKG ook historische lijnen zoals de Haarlemmertrekvaart en de oudste spoorlijn in ons land, Amsterdam-Haarlem, als relevante historische lijnen te hanteren als uitgangspunt voor lijnopstellingen;*
- *Te blijven rapporteren, ook na 15 januari 2016, over de voortgang en eventuele problemen die initiatiefnemers ondervinden met de kaders van de provincie en tijdig te rapporteren indien dreigt dat de opgave toch niet gehaald gaat worden*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie D66

De **VOORZITTER**: Dan tenslotte de fractie SP over het thema verordening Wind op land, Spuisluis windmolens en het thema Wind op land.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Voorzitter, Wind op land, inderdaad. Zoals het er nu voorstaat, gaan op 15 januari a.s. alle regels voor Wind op land in werking. Een deel van die regels zijn regels van GS, waarover wij voor het laatst hebben gesproken op 30 november jl. in de commissie RWW. Omdat wij GS – althans dat stellen wij u als Staten nu voor – daarvoor nog iets willen meegeven en dit niet meer als zodanig in PS terugkomt, hebben en moesten wij het middel motie Vreemd aangrijpen. In de regelgeving van GS namens de provincie zit onder andere een beleidsregel waarin staat beschreven waar en hoe wij de windenergie het beste kunnen gaan wegzetten. Er is ook nog apart een verdeelprocedure. De verdeelprocedure geeft een onderscheid in verschillende typen gebieden, tussen soorten gebieden, waarbij categorie 1 het meest geschikt is voor Wind op land en de laatste categorie 5 het minst. PS hebben hoe langer hoe meer het standpunt ingenomen dat windmolens om te beginnen bij voorkeur op industrieterreinen geplaatst worden. Daar hebben mensen er zo min mogelijk last van, daar past het het best. Dat standpunt wordt steeds meer gedragen in deze Staten. Dat is teruggekomen in de verdeelprocedure. Daar zie je inderdaad categorie 1, de industrieterreinen. Zijn wij allemaal heel blij mee. Onze moties gaan over wat wij als twee schoonheidsfoutjes beschouwen in de categorie-indelingen. De beschrijving van concrete gebieden met de bijpassende categorie. Er zitten twee gebieden in waar de puntjes op de i moeten worden gezet. Dat is ten eerste het gebied ten zuiden van Zwaagdijk in de

gemeente Medemblik. Dat is een open landschap en ook een natuurgebied, de Kromme Leek. Die is in de verdeelprocedure desalniettemin ondergebracht in categorie 2 en dat is verstedelijkt gebied. Iedereen van u die daar wel eens geweest is, weet intussen een ding zeker. Het gebied ten zuiden van Zwaagdijk is geen verstedelijkt gebied. Dat is open landschap. Dat gebied hoort dus niet in categorie 2. Iets vergelijkbaars geldt voor de categorie Spuisluis, IJmuiden in de gemeente Velsen. Dat is een gebied langs het NZKG dat vooral een nautische bestemming heeft voor de scheepvaart. Het is zeker geen industrieterrein. Sterker nog, aan beide zijden van de locatie Spuisluis staan twee heel erg dichtbevolkte woonwijken. Ik heb er nog foto's gemaakt. Als je op zo'n locatie gaat staan waar een windmolen moet komen, dan kijk je recht in de huizen van de mensen die daar in de woonwijken wonen. Desalniettemin is Spuisluis ondergebracht in categorie 1 en dat is industrieel gebied. Ook hier geldt weer, locatie Spuisluis is geen industrieterrein. Wij dienen twee moties in om verandering aan te brengen in de categorie-indeling.

Motie 80

Verdeling schaarse MW's herstructurering Wind op land: West-Friesland-Zuid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Gelezen het voorstel van GS van 18 november 2015, kenmerk 717771/717773 over de verdeling van schaarse MW's herstructurering Wind op land en de ontwerpbeleidsregel Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied.

Gehoord de inspraakbijdrage van wethouder Tigges in de vergadering van de Statencommissie RWW van 30 november 2015 waarin hij namens de gemeente Medemblik betoogde dat de ontwerpbeleidsregel beter moet aansluiten op de werkelijkheid, in die zin dat het gebied ten zuiden van Zwaagdijk moet worden beschouwd als groene buffer tussen stad en dorp.

Gehoord de toezegging in deze vergadering dat GS een voorstel tot dienovereenkomstige aanpassing van de beleidsregel mee zullen nemen bij de afweging.

Overwegende dat:

- *In de ontwerpbeleidsregel Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied het gebied tussen Zwaagdijk en de Westfrisiaweg N23 is aangemerkt als stedelijk gebied en in de volgorde van rangschikking van geschiktheid van herstructureringsgebieden is ondergebracht in categorie 2, verstedelijkt gebied;*
- *Dit gebied evenwel bestaat uit open landschap met voornamelijk agrarisch gebruik en in de omgeving van de Kromme Leek bovendien waardevolle natuur;*
- *Dit gebied veel meer overeenkomst vertoont met categorie 5 (West-Friesland-Noord relatief ongerept landschap).*

Besluiten:

GS te verzoeken in de volgorde van rangschikking van geschiktheid van

545 *herstructureringsgebieden het gebied begrensd aan de noordzijde door de Kromme Leek, aan de Oostzijde door de bebouwing van WFO-Oost, aan de Zuidzijde door de Westfriisaweg en aan de Westzijde door de Rijweg, over te brengen van categorie 2 (verstedelijkt gebied) naar categorie 5 (West-Friesland-Noord relatief ongerept landschap)*

550 *en gaan over tot de orde van de dag.*

Fractie SP

Motie 81

Verdeling schaarse MW's herstructurering Wind op land: West-Friesland-Zuid

555

Provinciale Staten van Noord-Holland, in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Gelezen het voorstel van GS van 18 november 2015, kenmerk 717771/717773 over de verdeling van schaarse MW's herstructurering Wind op land en de ontwerpbeleidsregel Uitwerking van de
560 *ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied.*

Gehoord de beraadslagingen in de vergadering van de Statencommissie RWW van 30 november 2015.

565 *Overwegende dat:*

- *In de volgorde van rangschikking van geschiktheid van herstructureringsgebieden het gebied IJmond Spuisluis en het Westelijk havengebied in Amsterdam beide zijn ondergebracht in dezelfde categorie, namelijk categorie 1 (industrieel/sterk verstedelijkt gebied);*
- 570 - *Evenwel de ontwerpbeleidsregel Uitwerking van de ruimtelijke uitgangspunten voor windturbines per herstructureringsgebied wel onderscheid aangeeft tussen het niet bewoonde Westelijk havengebied en de druk bevolkte omgeving van de sluizen in IJmuiden;*
- *Aan weerszijden van de sluizen in de IJmond zich twee dichtbevolkte woonwijken bevinden*
575 *die nu al te kampen hebben met een zeer hoge milieubelasting van onder meer fijnstof en geluid;*
- *Het in de beleidsregel weergegeven onderscheid tussen de omgeving van de sluizen in de IJmond en het Westelijk havengebied niet tot uiting komt in de volgorde van rangschikking van geschiktheid van gebieden;*
- 580 - *De omgeving van de sluizen in de IJmond blijkt de ontwerpbeleidsregel veel meer overeenkomst vertoont met het gebied Alkmaar-Heerhugowaard, dat is ondergebracht in categorie 2 (verstedelijkt gebied).*

Besluiten:

585 *GS te verzoeken in de volgorde van rangschikking van geschiktheid van
herstructureringsgebieden het gebied IJmond Spuisluis over te brengen van categorie 1
(Industrieel/sterk verstedelijkt gebied) naar categorie 2 (verstedelijkt gebied)*

en gaan over tot de orde van de dag.

590 *Fractie SP*

De **VOORZITTER**: Dat waren de moties Vreemd. Daarover zal aan het einde van de vergadering worden gestemd. Ik heb in het presidium vanmorgen ook gezegd dat het de vraag is – zeker als ik naar een paar moties kijk – of dat wel de meest effectieve vorm van politieke beïnvloeding is
595 en of je daar bij voorkeur niet andere instrumenten voor zou moeten gebruiken, gelet ook op de wijsheid die ons zojuist nog eens is voorgehouden van de wenselijkheid van dialoog. Wij komen daar op een ander moment nog even op terug.

2.a. Statenvoordracht 104 Benoeming en installatie Statengriffier provincie Noord-Holland

600

De **VOORZITTER**: Na de werkzaamheden van de selectiecommissie draagt het presidium mevrouw Katja Bolt voor ter benoeming als Statengriffier per 1 februari 2016. Het presidium adviseert hier niet over te stemmen en mevrouw Bolt bij acclamatie te benoemen. Mag ik aannemen dat u daarmee akkoord gaat? Als dat het geval is, dan is dat besluit unaniem
605 genomen. Dan komen wij bij de installatie van de nieuwe griffier.

2.b. Installatie en beëdiging Statengriffier provincie Noord-Holland

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bolt, ik heb begrepen dat u de belofte af wilt leggen. Ik zal u de
610 formule voorlezen: “Ik verklaar dat ik om tot griffier der Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik
615 getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als griffier der Staten naar eer en geweten zal vervullen.” Ik verzoek u mij na te zeggen, dat verklaar en beloof ik.

Mevrouw **BOLT**: Dat verklaar en beloof ik.

620 De **VOORZITTER**: Hartelijk gefeliciteerd met uw benoeming en veel succes. Wij gaan nog niet feliciteren, want voordat wij dat gaan doen, is er nog een andere formaliteit.

2.c. Installatie en beëdiging tijdelijk Statenlid PvdA

625 De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Duijn heeft mij verzocht haar tijdelijk ontslag te verlenen conform artikel X10 tweede lid van de Kieswet. Ik heb mevrouw Van Duijn inmiddels tijdelijk ontslag verleend en haar lidmaatschap wordt opgevolgd door de heer Papineau Salm, wiens

installatie nu aan de orde is. Overeenkomstig artikel 8 van het Reglement van Orde voor de vergadering en andere werkzaamheden van PS heb ik tot lid van de commissie van onderzoek geloofsbrieven benoemd de heer Van Hooff (PVV), de heer Ritsema (SP) en mevrouw Klaassen (D66). Ik geef de voorzitter van de commissie het woord.

De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter. Ter voldoening aan uw opdracht hebben wij de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht die het benoemd verklaarde lid, de heer N. Papineau Salm aan uw vergadering heeft toegezonden. Het onderzoek heeft aangetoond dat blijkens de op grond van artikel W7, tweede lid van de Kieswet aan PS toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het centrale stembureau voor de verkiezing van de leden van PS van Noord-Holland van 14 december 2015 tot lid van PS benoemd is verklaard de heer N. Papineau Salm in de vacature ontstaan door tijdelijke opzegging van het Provinciaal Statenlidmaatschap van mevrouw Van Duijn. Wij stellen u dan ook voor om de heer Papineau Salm als lid van PS van Noord-Holland toe te laten.

De **VOORZITTER**: Wenst iemand over dat voorstel te discussiëren? Dat is niet het geval. Dan is de heer Papineau Salm unaniem toegelaten als lid van de Staten. Ik ontbind de commissie van onderzoek geloofsbrieven en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden. Ik lees u eerst de formule voor. "Ik zweer, dan wel verklaar dat ik om tot lid van PS benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer, dan wel verklaar en beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van PS naar eer en geweten zal vervullen."

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Dan wens ik u veel geluk met uw benoeming als lid van deze Staten. Ik schors de vergadering voor enkele minuten. Ik heropen de vergadering.

3.a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding

De **VOORZITTER**: Er zijn geen geheime stukken ter bekrachtiging ingekomen.

3.b. Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Hierover zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Verlangt iemand het woord over de lijst? Dat is niet het geval. Ik stel u voor de lijst voor kennisgeving aan te nemen. Dat is besloten.

4. Vaststellen notulen van de vergadering van 9 en 16 november en de geheime notulen van 16 november 2015

De **VOORZITTER**: Bij de griffie zijn tot nu toe geen opmerkingen binnengekomen. Verlangt iemand over de tekst van deze notulen van 9 en 16 november 2015 en de geheime notulen van 16 november het woord? Dat is niet het geval, dan zijn de notulen van deze vergadering ongewijzigd vastgesteld.

675

5. Vaststellen lange termijnagenda

De **VOORZITTER**: Ook hierover zijn geen opmerkingen ontvangen door de griffie. Wenst iemand het woord? Dat is niet het geval. Dan is de lange termijnagenda vastgesteld.

680

6. Vaststellen Lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Hierover zijn door de griffie tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de ingekomen stukken het woord? Dat is niet het geval. Dan is voor wat betreft de afdoening van de brieven conform het voorstel van het presidium besloten.

685

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn tot op heden geen opmerkingen over de lijst ontvangen. Vanochtend in het presidium is voorgesteld om motie 381 niet als afgehandeld te beschouwen. Daar is nog enige nadere opheldering voor nodig. En in die zin gewijzigd stel ik u voor om de voortgangslijst vast te stellen. Verlangt iemand daarover het woord? Dat is niet het geval. Dan is de lijst conform vastgesteld.

690

695 8. Hamerstukken

8.a. Statenvoordracht 96 Controleprotocol Accountantscontrole jaarstukken 2015 en 2016

8.b. Statenvoordracht 90 Vaststellen legestarieven 2016

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter, wij gaan er geen groot punt van maken, maar het is wel zo dat het CDA tegen verhoging is boven inflatiecorrectie en dit is een verhoging boven inflatiecorrectie, namelijk 3 in plaats van 1,7%. Het zou plezierig zijn als wij bij de volgende tariefstellingen een tariefsverhoging krijgen die niet hoger is dan de inflatiecorrectie.

700

De **VOORZITTER**: Het is voor u geen aanleiding om tegen te stemmen?

705

De heer **VAN EIJK** (CDA): Ik was klaar.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, stemverklaring. Wij willen geacht worden tegen de voordracht te hebben gestemd. Wij zijn voor kostendekkende leges voor iedereen.

710

De **VOORZITTER**: De PvdD wenst geacht tegen de voordracht te hebben gestemd. De overige leden zijn voor, dus de voordracht is aanvaard.

8.c. Statenvoordracht 97 Laatste begrotingswijziging 2015

715 8.d. Statenvoordracht 93 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

8.e. Statenvoordracht 94 Collectief Agrarisch Natuurbeheer

8.f. Statenvoordracht 95 Rapport Randstedelijke Rekenkamer inzake toezicht financiën gemeenschappelijke regelingen

720 8.g. Statenvoordracht 91 Aanpassing tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2015, tarieven nazorgheffing stortplaatsen 2016 en begroting 2016 van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Noord-Holland

8.h. Statenvoordracht 100 Ontslagverzoek gedeputeerde R.E. de Vries

725 De **VOORZITTER**: Daar komen wij volgens mij nog bij een volgende agendapunt op terug, maar mevrouw Alberts wil een stemverklaring afleggen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik wil een verklaring voorleggen bij het ontslagverzoek en de
730 bijbehorende voordracht van GS. Het ontslagverzoek is een heel merkwaardige constructie, want de ontslagbrief zou hebben volstaan en dan zou de heer De Vries per 22 december van zijn ambt ontheven zijn. Maar nu wordt er een expliciet besluit voorgelegd en volgens een vrij wonderlijke redenering, namelijk dat wij dat met terugwerkende kracht doen. Los daarvan zijn wij er blij mee, want dat geeft ons de kans om er iets over te zeggen. Wij vonden gedeputeerde De Vries een goede gedeputeerde en een beminnelijk mens. Van ons had hij gewoon kunnen blijven. Wij
735 stemmen dus tegen het ontslag via deze voordracht. Wij hopen overigens dat D66 dat ook zal doen.

De **VOORZITTER**: Ik moet u zeggen dat dat een merkwaardige is, want het is op uitdrukkelijk verzoek, dus de heer De Vries wilde in dit huis niet verder en dan kunt u hem alleen al uit sociale
740 overwegingen dat verzoek niet weigeren, maar ik zal procedureel een toelichting geven. Normaal gesproken is het inderdaad zo dat gedeputeerden en dat geldt ook voor wethouders, ik geloof nog een maand aanblijven. Er is een wijziging van de wet aan de orde en die is ook al gepubliceerd. Die wordt van kracht per 1 februari 2016. Er lag een uitdrukkelijk verzoek om met onmiddellijke ingang ontslag te krijgen. Er is overlegd met Binnenlandse Zaken en die heeft ons
745 geadviseerd het op deze wijze te doen. Dus dat is de reden waarom u een expliciet voorstel krijgt voorgelegd. Dat is de achtergrond van dit handelen. Maar u stemt tegen?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nou ja, het wonderlijke van deze hele constructie vind ik dat aan PS wordt gevraagd daar deelgenoot van te zijn en wij vinden dat wij dat niet moeten zijn op deze
750 manier.

De **VOORZITTER**: Met inachtneming van de opvattingen en de tegenstem van de SP.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Mevrouw Alberts vraagt mij natuurlijk wel iets en u heeft eigenlijk het
755 antwoord al gegeven, namelijk van mij had de heer De Vries ook mogen blijven, maar hij heeft een persoonlijk besluit genomen om zelfstandig te vertrekken en volgens mij is dwangarbeid in

dit land niet toegestaan. Dus ik kan er niets anders van maken dan dat ik toch instem met zijn verzoek om ontslag.

760 De **VOORZITTER**: Het lijkt mij dat wij hier verder geen beraadslagingen over voeren. Ik heb zo het vermoeden dat dit allemaal onder agendapunt 9 aan de orde komt. Met uitzondering van de SP, verder geen tegenstemmen? Dan is de voordracht aanvaard. Dat betekent dus dat alle voordrachten onder de hamerstukken conform zijn besloten.

765 **9. Ontslagbrief de heer R.E. de Vries en reactie van het college van GS**

De **VOORZITTER**: Vanochtend in het presidium is met name de sprekersvolgorde aan de orde gekomen en het presidium is tot de conclusie gekomen dat het meest voor de hand ligt om de begrotingsvolgorde te hanteren, met andere woorden eerst de leden van de oppositie, daarna de
770 leden van de coalitie, met dien verstande dat mevrouw Zaal als eerste het woord krijgt.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter. Op zondag 22 november ontving ik een telefoontje dat ik liever nooit had ontvangen. De heer De Vries liet mij weten dat hij zijn functie als gedeputeerde neerlegt. Een persoonlijke beslissing die mijn fractie moet accepteren. Zijn ontslag of zijn
775 afscheid heeft hij toegelicht in de brief, die door een aantal fracties vandaag op de agenda is gezet. Eigenlijk kunnen wij als Staten niet debatteren over deze brief. Het zijn persoonlijke waarnemingen en gevoelens van een oud-gedeputeerde die vandaag niet bij dit debat aanwezig is. Mijn bijdrage zal zich dan ook beperken tot de visie van mijn fractie op de twee belangrijkste onderwerpen die hij in zijn brief aansnijdt. Allereerst de duurzaamheid. Als D66 zijn wij zeer blij
780 met het recent gesloten klimaatakkoord. Dat toont hoe bij iedereen de urgentie voor een duurzame samenleving doordringt. Noord-Holland kan een steentje bijdragen aan de uitvoering van dat akkoord en dat gebeurt. D66 betreurt het dat het debat over duurzame energie zo sterk gedomineerd wordt door Wind op land. Noord-Holland gaat 685,5 MW windenergie realiseren op plekken waar windmolens goed passen, terwijl oude overlastgevende molens tegelijkertijd
785 worden weggehaald. Het behalen van de Rijksopgave is voor ons cruciaal. Daarom eerder de motie Vreemd aan de orde van de dag. De laatste hobbels moeten weggenomen worden en dan kunnen wij aan de slag. Inderdaad, van mijn fractie had het best iets meer mogen zijn, maar wij hebben onze handtekening gezet onder dit beleid en het coalitieakkoord en daar staan wij nog steeds achter voor de volle 100%. Juist omdat er in het diverse Noord-Holland zoveel kansen zijn
790 op het gebied van duurzaamheid. Ik daag u allemaal uit verder te kijken dan wind. Deze coalitie stelt geen grenzen aan de hoeveelheid energie die wij willen besparen, stelt geen grenzen aan de hoeveelheid MW zon. Wij doen een breed onderzoek naar alternatieve vormen van hernieuwbare energie, zodat wij in de toekomst met de nieuwste en meest efficiënte technieken aan de slag kunnen. En wij hebben twee potten geld om grote bedrijven en het MKB te ondersteunen in hun
795 verduurzamingsopgave. Laten wij met mooie voorstellen komen, om dat gereserveerde geld op een goede plek terecht te laten komen. Dan zoekt mijn fractie een nieuwe gedeputeerde die dat met veel enthousiasme gaat realiseren. De opmerkingen van de heer De Vries over de bestuurscultuur betreffen persoonlijke waarnemingen, waarbij vooral een vergelijking wordt gemaakt met Utrecht. Waarnemingen opgedaan in een half jaar met drie Statenvergaderingen. Dit

800 zijn de waarnemingen van mijn fractie over deze periode. Er zijn onderhandelingen geweest waarbij de oppositie was uitgenodigd en belangenorganisaties input gaven. In de Staten debatteerden wij over het coalitieakkoord en is er een annex Statenbreed aangenomen. Bij de begrotingsbehandelingen zijn er verschillende moties aangenomen, zowel van de oppositie als van de coalitie. Een echt debat ontbrak wel, hetgeen mij als fractievoorzitter enorm verbaasde.

805 Drie interrupties in eerste termijn waarvan twee van mijzelf en een van de heer Van Liere. Dat laat onverlet dat er altijd verbetering mogelijk is. Daar zijn wij als Statenleden alleen voor verantwoordelijk. Laten wij ons handelen steeds weer onderwerpen aan een gezonde hoeveelheid zelfkritiek, zowel vanuit de oppositie als coalitie. Geef debat de volle ruimte en laten wij elkaar op inhoud overtuigen. Mijn fractie en ik persoonlijk zullen er alles aan doen om daaraan bij te

810 dragen. De fractievoorzitter van het CDA zal daar straks nog een motie over indienen.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Voorzitter, vandaag gaan wij het hebben over de aanleiding van het opstappen van gedeputeerde De Vries. Het is sowieso opmerkelijk dat de gedeputeerde binnen een half jaar al opstapt. Hoewel het moment van opstappen van de heer De Vries voor

815 onze fractie als een verrassing kwam, waren wij niet verbaasd toen wij de korte maar duidelijke motivering lazen in zijn brief van 22 november 2015. Naar onze mening een open en eerlijke motivering waar wij respect voor hebben. In De Volkskrant van 4 december jl. deed de heer De Vries nog een schepje bovenop zijn twee weken daarvoor verstuurde brief aan de Staten. Zo viel te lezen en ik citeer: "Uit hoofde van functie moest ik tegen windmolens zijn, maar persoonlijk

820 ben ik voor." Helaas is hij niet hier, maar ik hoop dat hij meekijkt. Tja, mijnheer De Vries, dat is nu eenmaal zo in de politiek en moet je wel eens iets verdedigen waar je persoonlijk niet achter staat. Als u voor windmolens bent ook al weet je dat ze slechts 1% bijdragen aan het totale energieverbruik, terwijl deze 10.000 MW ons minimaal 18 miljard euro gaat kosten, en geen enkel effect heeft op het realiseren van CO₂, dan kun je misschien beter bij GL intrekken. Het

825 meest opmerkelijke is dat de heer De Vries ervoer dat de oppositie monddood is. Ik citeer: "Elk voorstel van de oppositie werd afgedaan als "Dat kan niet goed zijn. De gunfactor ontbreekt." Dit stond te lezen in het Noord-Hollands Dagblad. Die conclusie heeft de oppositie enige tijd geleden al getrokken. Voor de bühne zijn alle fractievoorzitters nog wel uitgenodigd door mevrouw Post om een duiding van de verkiezingsuitslag te geven en in een tweede ronde nog eens te vragen

830 wat wij graag in het coalitieakkoord hadden willen zien. Achteraf bezien een zinloze actie, omdat het college al op voorhand vast lag. Voor de verkiezingen stond een artikel in de krant te lezen hoe tevreden de oude coalitie over elkaar was. Dan weet je eigenlijk al dat de rapen gaar zijn. Vervolgens geef je het college het een en ander mee, maar daar is weinig tot niets meer van in het collegeakkoord terug te vinden. Met de opmerking 'het coalitieakkoord helemaal niet dicht te

835 timmeren' is al helemaal bijna tot niets gedaan. Dan is de opmerking van de heer De Vries een bevestiging van wat wij al wisten. Toen ik 4,5 jaar geleden de politiek inging, geloofde ik nog in het dualisme. Dat dat in PS net als in de Tweede Kamer werkte. Nu ben ik een illusie armer. Gedeputeerden die met hun fractie mee vergaderen en aangeven welke moties ingediend kunnen worden, want er moet wel gescoord worden. Vier coalitiepartijen die gezamenlijk een PS-overleg

840 hebben om moties op elkaar af te stemmen. Het is allemaal een grote poppenkast.

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter, ik ben sinds het voorjaar fractievoorzitter van het CDA en wij hebben regelmatig fractievergaderingen. Ik vraag mij af hoe deze woordvoerder ertoe komt dat bij onze fractievergaderingen de gedeputeerde erbij zit en invloed heeft op het besluit.

845

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Ik spreek even in het algemeen.

De **VOORZITTER**: Nee, u hebt een duidelijke vraag gehad.

850

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Misschien niet het CDA, maar bij de PvdA is mij regelmatig opgevallen dat de heer Talsma en mevrouw Sweet met de fractie mee zaten te vergaderen in commissiekamer I. Ik herinner mij ook nog een tweet van mevrouw Post dat zij op weg was naar Hoorn om daar met de fractie mee te vergaderen.

855

De heer **VAN EIJK** (CDA): Wellicht zijn er nog meer fracties die uitgesloten kunnen worden van de stellingname die hier wordt gedaan.

De **VOORZITTER**: De heer Van der Sluijs vervolgt zijn betoog.

860

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): U gaat het ontkennen, mijnheer Den Uyl?

De heer **DEN UYL** (PvdA): Het gaat er niet om of de woorden van de heer Van der Sluijs wel of niet waar zijn. Wat ik mij afvraag is, hoe weet u dat? U bent daar toch niet bij uitgenodigd? Hoe weet u dat dan? Hoe weet u hoe wij met elkaar omgaan? Er wordt hier iets gesuggereerd, daar heb ik toch een probleem mee. En dan vraag ik de heer Van der Sluijs hoe hij dat weet.

865

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Als wij kijken en als u ziet dat minder dan 10% van de moties van de oppositie die worden ingediend, gewoon worden weggestemd en dat zijn dan vaak moties die in andere provincies zelfs unaniem zijn aangenomen. Die worden hier weggehoond onder het motto, er is geen geld.

870

De **VOORZITTER**: Dat was niet de vraag.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Nou, we hadden net bij het presidium weer een mooi voorbeeld. De fractievoorzitters van de coalitiepartijen die een afspraak maken om even bij elkaar te komen om alles af te stemmen op elkaar.

875

De heer **DEN UYL** (PvdA): Mag ik vragen of de heer Van der Sluijs het erg vindt dat vier fractievoorzitters die samen een coalitie vormen, af en toe samen een kopje thee drinken? Dat is iets anders dan dat u zegt dat mijn fractie en daar spreek ik voor, niet in staat is tot een onafhankelijk oordeel en dat gaat veel verder. Een kopje thee drinken, dat recht behoud ik mij echt voor, volgens mij heeft u daar niets mee te maken. Het gaat wel over uw insinuatie dat mijn fractie niet vrij zou zijn in haar oordeel. Ik wil van u graag weten of u dat volhoudt.

880

885 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Het is de schijn van wat ik zeg. Als daar twee gedeputeerden met de fractie mee zitten te vergaderen, hoe kun je dan de gedeputeerde controleren als de gedeputeerde gewoon in de fractievergadering mee zit te praten over dat wat in de vergadering gaat komen?

890 De heer **DEN UYL** (PvdA): Hoe weet u dat nou?

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): U vindt het dus normaal dat de gedeputeerde met u mee zit te praten? U probeert nou een hoop stof op te gooien.

895 De heer **DEN UYL** (PvdA): Hoe weet de heer Van der Sluijs nou hoe het er in mijn fractie aan toe gaat? Daar mag hij niet komen. Dus ik wil graag weten hoe hij dat weet.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Nou, ze hebben een uitvinding waarmee je door gaten in de muur heen kunt kijken en dat noemen zij een raam, mijnheer Den Uyl. Dan zie je daar gewoon de
900 gedeputeerden zitten.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, de fractievergaderingen van mijn fractie zijn voor een deel openbaar, grotendeels. Ik heb de heer Van der Sluijs nog nooit gezien in deze vergaderingen en ik ben wel benieuwd hoe hij inderdaad weet hoe het bij ons gaat.

905 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dat is een uitnodiging, begrijp ik? Nou, ik neem hem bij deze aan.

Mevrouw **ZAAL** (D66): En een ander punt, u begint over de moties van de oppositie die nooit zijn
910 aangenomen. Ik heb toch een ander beeld, want er zijn de afgelopen periode best veel moties aangenomen van de oppositie, onder andere de vorige vergadering een van u over subsidieregisters. Uiteraard moet het wel gaan om goede voorstellen en blijkbaar vindt u het een goed voorstel als het in een andere provincie is aangenomen. Daar graag een reactie op.

915 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Ik weet niet wat mevrouw Zaal verstaat onder 'best wel veel'. Als u mij kunt vertellen wat u verstaat onder 'best wel veel', dan kan ik er misschien een goed antwoord op geven. Welk percentage is 'best wel veel'?

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, ik sluit even aan bij wat er eerder naar voren is gebracht. Ik
920 ben altijd gewend om te discussiëren op basis van feiten en u suggereert iets. Wat vindt u er zelf van om hier suggesties neer te leggen die u gewoon zelf niet kunt waarmaken? Anders gezegd, toont u hiermee niet uw eigen onvermogen om u te organiseren?

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): De woorden van mijnheer De Vries en mevrouw Zaal heeft het net
925 al gezegd, worden afgedaan als zijn persoonlijke waarneming. Het grappige is – ik hoop dat ik even namens de complete oppositie mag spreken, anders hoor ik dat vanzelf wel – dat die

waarneming door de oppositie denk ik ook wel wordt gedaan, dat moties vaak worden afgedaan als zijnde van, er is geen geld en dan is hij weer van tafel af.

930 De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog, want dit begint te lijken op uitlokking.

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dankzij mijnheer De Vries wordt nu ook het complete falen van het dualisme vanuit GS bevestigd. Wij danken hem voor zijn eerlijkheid. Met Schoon Schip nog vers in het geheugen – ik zal er verder niet te diep op ingaan – op pagina 134 van het rapport
935 staat te lezen, punt 10: “PS dienen zich bewust te blijven dat macht kan corrumperen en dat het van groot belang is in het debat ook de argumenten van de oppositie toe te laten en deze serieus te nemen, ook indien dat politiek niet uitkomt. Dat is de kern van het dualisme, dat in de provincie Noord-Holland wel op papier bestaat, maar in de praktijk niet altijd heeft gefunctioneerd.” Het is niet alleen mijn eigen waarneming, ook de commissie waar een hoop geld
940 aan is betaald, heeft dit ook geconstateerd. “Dit mede gedurende onze onderzoeksperiode door de dominante positie van de VVD en de afhankelijke positie van andere bestuurders.” Dit staat letterlijk in het rapport, mijnheer Annaert. Ik citeer alleen maar.

De heer **ANNAERT** (VVD): Het is wel leuk dat u nou weer teruggaat in de geschiedenis, maar ik
945 dacht dat wij die met elkaar heel goed hadden afgesloten en dat wij aan een nieuwe periode zijn begonnen. Wij hebben het hier over de ontslagbrief van mijnheer De Vries en over zijn waarneming in de afgelopen vijf tot zes maanden. Kunt u dan nog steeds volhouden wat u zojuist zegt en als dat zo is, toont u mij dan eens aan waaruit die zogezegde dominante positie van de VVD zou blijken. Daar ben ik heel benieuwd naar.

950 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Als u net goed geluisterd had naar mijn inleiding, dan had u het al begrepen. Zal ik gewoon weer opnieuw beginnen?

De heer **ANNAERT** (VVD): Ja, brengt u het even terug, want u heeft het specifiek over de
955 dominante positie van de VVD. Het begin was een heel algemeen betoog. Ik daag u hier uit om kijkend naar de afgelopen vier, vijf maanden waar te maken dat onze partij in welke zin dan ook – u hebt er kennelijk een bepaalde gedachte bij – een dominante positie inneemt?

De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Dan begin ik weer bij de eerste aanleiding, alle fractievoorzitters
960 uit te nodigen voor een coalitiebespreking, terwijl je eigenlijk al weet, dat gaat niks worden, want het heeft al in de krant gestaan dat de vier coalitiepartijen zich hebben uitgesproken over de goede samenwerking. Dan kun je tot de conclusie komen, die gaan gewoon weer door.

De **VOORZITTER**: De heer van der Sluijs vervolgt zijn betoog op het punt waar hij was aangeland.

965 De heer **VAN DER SLUIJS** (PVV): Ik wil het college en ook de collega Statenleden nog wat meegeven. Geef elkaar de ruimte. Beoordeel moties en initiatiefvoorstellen op hun inhoud en niet op van welke partij ze zijn. Als het aan de financiële onderbouwing schort terwijl het wel een hele goede motie is, denk dan mee waar nog ruimte is en grijp dit niet aan als argument om het weg

970 te honen. Laten wij samenwerken aan synergie. Het is niet de bedoeling dat partijen er beter van worden, maar de burger. Ik sluit af met een motie.

Motie 82

Ontslagbrief voormalig gedeputeerde de heer R.E. de Vries - altijd inhoudelijke en constructieve
975 beoordeling voorstellen uit de Staten

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constaterende dat:

- 980 - Voormalig gedeputeerde de heer De Vries, in zijn ontslagbrief van 22 november 2015
aangeeft dat de verhoudingen in PS en tussen PS en GS in Noord-Holland in hoge mate
vastliggen;
- Voormalig gedeputeerde de heer De Vries in een artikel in het Haarlems Dagblad op 24
november 2015 aangeeft dat hij ervoer dat de oppositie monddood is, elk voorstel van de
985 oppositie werd afgedaan als 'dan kan niet goed zijn' en dat de gunfactor ontbreekt.

Overwegende dat:

Voor de geloofwaardigheid en kwaliteit van het Noord-Hollandse bestuur en democratie,
ingediende voorstellen van alle partijen in de Staten door GS op inhoud moeten worden
990 beoordeeld en deze beoordeling waar mogelijk, een constructieve bijdrage te laten leveren aan de
voorstellen.

Roepen GS en PS op:

Alle ingediende moties, amendementen en initiatiefvoorstellen altijd te beoordelen op hun merites
995 en niet op door welke partij of partijen deze zijn ingediend

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie PVV

1000 De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter, drie dagen na de eerste ontslagbrief van gedeputeerde De
Vries kwam de reactie van het college van GS. GS waren verrast en vonden het een persoonlijke
beslissing. Eigenlijk begrepen GS er geen snars van, want, en toen kwam de opsomming van het
1005 coalitieakkoord, maar geen woord over de twee snoeiharde punten die door De Vries naar voren
zijn gebracht. Een, de verhoudingen tussen GS en PS liggen in hoge mate vast, een debat op
inhoud verdwijnt als gevolg hiervan naar de achtergrond. Risicomidend gedrag wordt daardoor
genegeerd en een voorspelbaar ritueel resteert. Kortom, een volslagen gebrek aan dualisme. Het
tweede punt, De Vries kon het beleid niet langer verdedigen omdat hij dat te generiek en te
1010 beperkend vond en niet bijdragend aan de noodzakelijke energietransitie in Noord-Holland.
Kortom, GS zitten de energietransitie in de weg. In zijn tweede ontslagbrief, namelijk het artikel
in De Volkskrant, was De Vries explicieter: "Ze willen geen windenergie, niks." Een ander citaat:

“Ik stuitte op geharnaste collega’s en een enorme weerspanning om flexibel te zijn.” En vervolgens somde hij nog een aantal andere zaken op. Onderwaterarcheologie kon niet, omdat
1015 de provincie alleen maar archeologie doet. De Februaristaking kon niet, omdat de provincie alleen maar kerntaken doet. Voorstellen van de oppositie en hij noemde daarbij het ganzenvoorstel van de PvdD, doen wij niet, want die komen van de oppositie en twitteren doe je alleen over collegestandpunten. Als uitsmijter liet hij opschrijven: “Het is de angst om af te
1020 wijken. Je kunt het ook gemakzucht noemen en als de regels bepalen, hoeft je zelf niet meer te denken.” Bij de eerste besprekingen na de verkiezingen in het kader van de vorming van de coalitie, kreeg de SP de vraag voorgelegd of zij kon instemmen om het verkiezingsprogramma van de VVD als uitgangspunt te nemen.

De heer **VAN EIJK** (CDA): Ik vind het een wat ingewikkeld debat, want mevrouw Alberts leest een
1025 brief voor die wij allemaal al kennen, maar nou ben ik zo geïnteresseerd, heeft u alleen maar de brief voorgelezen of heeft u ook iets gezegd waar u het mee eens bent. Misschien moet ik dan wat anders gaan doen, want die brief hebben wij al gelezen. Om het debat te kunnen voeren, zou ik graag standpunten willen horen waar wij over kunnen debatteren.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik weet het, het gaat hier vaak langzaam in de provincie, maar in dit
1030 geval vraag ik toch aan u om even wat geduld te betrachten, want ik heb een verhaal dat opgebouwd is en dit was de inleiding. Ik liet u net al zien, beide kantjes zijn even lang, dus wees gerust, het komt. Ik begon dus met datgene wat ik daarvan vind. De eerste besprekingen na de verkiezingen – ik herhaal die zin nog maar even – in het kader van de vorming van de coalitie,
1035 kreeg de SP de vraag voorgelegd of zij kon instemmen om het verkiezingsprogramma van de VVD als uitgangspunt te nemen. D66 zal dezelfde vraag voorgelegd hebben gekregen. Daar was ik niet bij, maar daar ga ik vanuit. Het D66 verkiezingsprogramma had als titel: “Ruimte bieden en kansen pakken”. Mijn vraag aan D66 is dan ook, welke ruimte is u eigenlijk geboden en welke kansen hebt u eigenlijk gepakt of volgt u het programma van de VVD, zoals door de VVD
1040 voorgelegd werd? Eerste vraag en ik wacht op een interruptie.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Heeft u het coalitieakkoord gelezen?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ja, ik heb net een begin gemaakt dat ook GS dat coalitieakkoord keurig
1045 hebben opgesomd.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Ik adviseer u met wat hier staat, om een vergelijking te maken tussen het coalitieakkoord en de verschillende partijprogramma’s.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ja, maar toch met de vraag die ik aan u voorleg, nogmaals, u hebt net
1050 zelf toegegeven dat het veel ambitieuzer had gekund. Nou, ik hoor graag waar uw ambities lagen, want D66 heeft zich steeds meer en ook meer in de verkiezingstijd voor PS geprofileerd als een groene partij. De kiezer heeft u daar trouwens rijkelijk voor beloond met tien zetels. Dat beleid laat D66 varen, denken wij en als wij de heer De Vries goed verstaan hebben. U laat dat
1055 beleid varen door de heer De Vries te laten vertrekken. U kunt ook anders. U had ook vierkant

achter uw gedeputeerde kunnen gaan staan. Had gekund. Dan was misschien het college geklapt, maar dan had u opnieuw kunnen onderhandelen en de mogelijkheden voor het uitdragen van uw groene beleid sterk kunnen vergroten. Zoals wij het inschatten, de invloed van de VVD is nog steeds erg groot. Maar u had het opnieuw kunnen doen, ik heb het net gezegd, met de SP, GL, PvdD, had u dertien zetels tot uw beschikking gehad tegenover de elf zetels van de VVD die u niet nodig heeft.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, een beetje een herhaling van zetten. Ik hoorde daarnet de heer Van der Sluijs al zeggen, dominante VVD. Nu hoor ik mevrouw Alberts ook weer iets zeggen. U bent nog steeds erg bezig om datgene te doen wat de VVD vindt. Maak dat eens waar. Want een beetje aansluitend bij de opmerking van mevrouw Zaal net, ik zou zeggen, neem eens op een regenachtige avond het VVD verkiezingsprogramma erbij, leg dat eens naast het coalitieakkoord en dan zult u zien dat er heel veel dingen in staan die niet in het VVD verkiezingsprogramma terug te vinden zijn. Ook aan u de vraag, hoe komt u erbij dat andere partijen zich naar de VVD zouden voegen of iets dergelijks?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik begrijp dat de heer Annaert van de VVD ongeloofelijk veel behoefte heeft aan een compliment op datgene wat hij allemaal heeft laten varen ten gunste van het akkoord, maar u weet net zo goed als ik dat daar een hele rij in staat, ik kan het allemaal aan u opnoemen, maar dat waren de algemene beschouwingen.

Mevrouw **ZAAL** (D66): Goed dat u daarover begint. Ik heb net uw algemene beschouwingen nog even teruggelezen en daarin gaf u een compliment voor het coalitieakkoord, vooral op het punt van duurzame energie. U zei zelfs letterlijk: "Ik ben te streng geweest eerder, want ik heb de positieve punten in dit akkoord niet gezien." Bent u daar een maand later van teruggekomen?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nee, dat ben ik niet. Er is inderdaad vergeleken bij de vorige periode het een en ander verschoven, maar u heeft ook gezegd, er zijn grenzen en uw eigen gedeputeerde zegt, ik zit met de hand op de rug gebonden, misschien wel twee handen op de rug gebonden. Ik kan het niet waarmaken en ook dat zou u zich ter harte moeten nemen. Dat is ook de vraag die ik u voorleg. De SP is dus verrast door de reactie van D66 die haar gedeputeerde laat vallen op een voor D66 cruciaal onderwerp. Uw gedeputeerde wilde wel, graag zelfs, maar hij ontbeerde de rugsteun. De vraag is dan ook, waarom?

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, ik volg met enige belangstelling dit debat. U zegt nogal wat dingen over de relatie van de heer De Vries en de fractie van D66. Ik heb de stukken, de brief van de heer De Vries gelezen en zijn reactie in de krant, meerdere kranten zelfs. Ik heb ook mevrouw Zaal gehoord en wat ik op geen enkele manier hoor, is dat de fractie D66 de heer De Vries laat vallen of dat de heer De Vries op enigerlei wijze uitspreekt dat hij zich door zijn eigen fractie niet gesteund voelde. Dat zegt hij nergens. Ik zou zo graag willen weten of u net als de heer Van der Sluijs, het vermogen heeft om in fractiekamers van anderen te kijken, want hoe komt u anders tot die conclusie die ik niet haal uit de mededeling van de fractie van D66, de brief van de heer De Vries en de berichten in de pers.

- 1100 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Daar wil ik tegenover zetten dat de uitleg die D66 geeft, het is een persoonlijke beslissing, dat daar in de reacties van de heer De Vries eigenlijk niks van terug te lezen is. Hij geeft aan tegen welke muren hij aanliep en daar ga ik op in. Die vraag wil ik nog opnieuw beantwoord zien door D66. Dat is toch niet zo vreemd. Ik lees ook die stukken. Natuurlijk, u leest met uw ogen, coalitiepartij. Ik niet. Dat is voor de hand liggend lijkt mij.
- 1105 De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik snap wat mevrouw Alberts voor de hand liggend noemt. Ik heb mevrouw Zaal horen zeggen en ik lees dat ook in de brief, dat het een persoonlijke beslissing van de heer De Vries was. Wat mij zo opvalt, is dat wanneer de fractie en de gedeputeerde zeggen, het is een persoonlijk besluit, ingegeven door allerlei omstandigheden, dat u zeker weet dat dat
- 1110 eigenlijk niet waar is. Dat vind ik raar. Waar haalt u dat nou vandaan?
- Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dit wordt een herhaling van zetten, want ik heb net opgesomd wat de heer De Vries laat optekenen onder andere in het interview in De Volkskrant. Ik heb dat de tweede ontslagbrief genoemd. Hij was wat explicieter, heb ik gezegd. Daarin geeft hij aan de
- 1115 muren waar hij tegenop is gelopen. Hij zegt vervolgens: "Ik ben ongeduldig", dat kan, maar als je je gesteund voelt door je fractie, dan ga je heel anders het debat aan in zo'n coalitie en dat moet u toch ook weten inmiddels.
- De **VOORZITTER**: De heer Van Eijk heeft nog een laatste vraag en dan is dit punt afgehandeld.
- 1120 De heer **VAN EIJK** (CDA): Ik worstel nog even, voorzitter. Ik heb naar een hele lange inleiding geluisterd waarin de brief van de heer De Vries is genoemd, maar De Vries is er niet, dus ik kan niet met hem debatteren. Eindelijk heb ik begrepen, zoals mevrouw Zaal al aangaf, dat u het coalitieakkoord en de duurzaamheid een geweldig akkoord vindt, dat heeft u ook zelf
- 1125 aangegeven. Mag ik nou ook concluderen dat u het niet eens bent met de standpunten van de heer De Vries?
- Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nee, nogmaals, dat wil ik best nog een keer herhalen. Het verhaal van de heer De Vries was met name het verhaal over Wind op land en dat hij daar tegen muren aanliep.
- 1130 "Ze willen niks", dat waren zijn woorden en dat zegt iemand niet zo maar, die loopt tegen muren aan. Datgene wat er in het coalitieakkoord staat, ik heb gezegd, keurig, maar het is vier jaar, het is nog niet zo ver, wij moeten het zien gebeuren, want het staat nu nog allemaal op papier, maar het is een richting.
- 1135 De heer **VAN EIJK** (CDA): Voor mij zou van belang zijn, die muren. Heb ik het dan over de landelijk aangegeven kaders van 685 en de door deze Staten aangegeven kaders die wij hebben meegegeven? Zijn dat dan de muren waar u het over heeft? Dat zijn dus de muren van deze Staten.
- 1140 Mevrouw **ALBERTS** (SP): De muur waar ik het over heb, dat is de muur, althans ik heb het geïnterpreteerd als muur en hij gebruikt andere woorden, dat zijn de muren waar de heer De

Vries tegen aanliep. Hij zegt, ze willen niks en 'ze' is toch echt, echt, echt deze provinciale context.

1145 De **VOORZITTER**: Ik denk gaandeweg de bijdragen, het ware wellicht goed geweest als de heer De Vries nog in staat was geweest om een toelichting te geven in de Staten.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat sowieso. Als ik daar kort nog even iets op mag zeggen, het is de heer De Vries in De Volkskrant en het is mevrouw Zaal, maar het is de heer De Vries niet
1150 rechtstreeks en dat is wel even een verschil.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, ik zal proberen zoveel mogelijk uit de fractiekamer van andere partijen te blijven, maar ik wil graag wat observaties uit onze fractiekamer met u delen. Drie weken geleden informeerde de heer De Vries ons dat hij had besloten om zijn ontslag aan te bieden aan PS. In een openhartige brief laat de heer De Vries ons weten niet langer geloofwaardig
1155 te kunnen optreden, omdat hij op het dossier Wind op land beleid moet verdedigen dat niet bijdraagt aan de noodzakelijke energietransitie in Noord-Holland. Mijnheer De Vries hekelt in zijn brief de bestuurscultuur van Noord-Holland. Er is al geciteerd, ik doe het nog een keer: "De verhoudingen in PS en tussen PS en GS liggen in Noord-Holland in hoge mate vast. Dat leidt naar mijn idee tot risicomijdend gedrag en het doodbloeden van het debat. Het echte debat op inhoud
1160 dat als politiek cement zou moeten dienen, verdwijnt naar de achtergrond. Wat resteert, is een voorspelbaar ritueel." Natuurlijk respecteert GL het besluit van de heer De Vries. Tegelijkertijd vinden wij dat zijn vroegtijdig opstappen voor PS aanleiding moet zijn voor reflectie. Hoe kan het nou dat een ervaren gedeputeerde al na zes maanden de handdoek in de ring gooit? Wat zegt dat
1165 over onze omgangsvormen en de manier waarop wij in Noord-Holland politiek bedrijven? Laat ik om te beginnen, zeggen dat wij het te gemakkelijk vinden om het besluit van de heer De Vries af te doen als niets anders dan een persoonlijk besluit, zoals zijn eigen fractie net ook weer en GS lijken te doen in de brief. Natuurlijk is het indienen van ontslag uiteindelijk altijd een persoonlijke afweging, maar de overwegingen van de heer De Vries om te komen tot dat besluit, gaan ons
1170 allemaal aan. GL kiest ervoor deze discussie niet uit de weg te gaan en ik hoop dat ook andere partijen in PS daartoe bereid zijn. Laten wij wel zijn, het is niet de eerste keer dat wij in deze Staten spreken over deze weinig duale bestuurscultuur. Ook de commissie Operatie Schoon Schip concludeerde in 2012 dat er op dat punt een wereld te winnen was en ook hier wil ik een citaat geven – dat dat is al gebruikt door de PVV, dus dat zal ik niet herhalen – maar in een van de
1175 aanbevelingen zei de commissie dat er werk aan de winkel was op het punt van dualisme. Juist het ontbreken van een gezonde dosis dualisme is de kern van de observatie van de heer De Vries over de bestuurscultuur in Noord-Holland. Daar ligt een opgave voor ons allemaal, GS en PS. Misschien mag ik met mijn negen jaar ervaring in de lokale politiek mijn eigen observaties over de eerste periode in de Staten naast die van de heer De Vries leggen. Ik moet dan tot mijn grote
1180 spijt constateren dat zijn analyse van de bestuurscultuur in grote lijnen hout snijdt en dat het debat op inhoud nauwelijks van de grond komt. Wij betreuren dat ten zeerste. Bij het vaststellen van het coalitieakkoord heeft GL een oproep gedaan voor een open manier van politiek bedrijven.

De heer **ANNAERT** (VVD): Een vraag aan de heer Hietbrink. Interessante opmerking die hij als
1185 laatste plaatste. Mijn vraag is, en aan wie ligt dat?

De heer **HIETBRINK** (GL): Dat is een moeilijke vraag. Ik hoor telkens terug, probeer nou eens te
adstrueren als je observaties hebt over andere fractiekamers waar het dan vandaan komt. Ik vind
eigenlijk dat wij met elkaar een beetje daar uit zouden moeten blijven. Volgens mij begint het
1190 ermee om met elkaar vast te stellen of het inderdaad zo is dat er serieus wordt geluisterd naar
anderom argumenten en ik heb als ik dat naast mijn ervaringen in de lokale politiek leg, niet
altijd dat gevoel. Ik kan er ook een voorbeeld bij geven, dat is mijn voorbeeld. Als GL een motie
voorbereidt, dan denken wij altijd na met welke partijen wij die samen kunnen indienen. Dat
doen wij dan op de inhoud, of dat nou een coalitiepartij of oppositiepartij is, dat maakt ons
1195 eigenlijk niet zoveel uit. Er zijn vaak voor de hand liggende partners om samen een motie mee in
te dienen. Dan heb ik een reactie gehad de afgelopen maand: "Nou, dat moet ik natuurlijk met
mijn fractie bespreken." Dat snap ik, dat doe ik ook altijd. En: "Ik ben ook benieuwd wat de
coalitie ervan vindt". Dat laatste is volgens mij een punt van aandacht, want je vraagt je af, ik wil
eigenlijk niet als ik een partij uitnodig om samen een motie mee in te dienen, dat die motie ook
1200 meteen bij alle andere coalitiepartijen op tafel ligt. Ik wil dan gewoon met die partij overleggen
en daar zit volgens mij echt wel een aandachtspunt. Daar zouden wij elkaar volgens mij echt veel
meer ruimte kunnen bieden. Dat is mijn observatie. Natuurlijk maak je als coalitie afspraken op
hoofdpijnen en overleg je over gevoelige onderwerpen, maar buiten die afspraken kan er veel
meer vrije ruimte worden gecreëerd voor debat. Ik ben oprecht benieuwd hoe andere partijen,
1205 juist ook in de coalitie, daarover denken. Hoe vinden zij dat het gesteld is met het dualisme in
Noord-Holland? Meer dualisme in de Staten, hoe doe je dat? Misschien mag ik daarvoor de vorige
fractievoorzitter van GL, mevrouw Grooten, citeren. Pikant misschien, gezien de persoon die zijn
ontslag vandaag indient, maar beter dan zij kan ik het niet zeggen. Terugkijkend op haar periode
in deze Staten stelde zij in Binnenlands Bestuur dat: "Meer politiek in de Staten broodnodig was.
1210 Een dualistisch systeem is gebaat bij bestuurders met lef. Dat betekent het doorbreken van de
angst voor het politieke. Besturen betekent dat de Staten hun kaderstellende en controlerende rol
ten volle mogen spelen. Minder van tevoren vastleggen, een kleine meerderheid laten besturen
en elkaar soms een vrije kwestie gunnen. Het vereist lef, maar komt de scherpste ten goede. Lang
leve het politieke debat." Naast bestuurders met lef willen wij pleiten voor een bestuurscultuur
1215 waarin partijen elkaar wat gunnen. Als je elkaar naast de afspraken uit het coalitieakkoord, de
ruimte gunt om met andere partijen allianties te sluiten, dan verlevendigt dat het debat en het
versterkt de onderlinge samenhang in PS. Het komt bovendien de kwaliteit van de besluitvorming
ten goede, omdat je niet automatisch op een meerderheid kunt rekenen. Andere overheden en
andere provincies laten zien dat die ruimte voor debat niet hoeft te leiden tot problemen. GL wil
1220 daarom voorstellen om vooral ook eens bij anderen in de keuken te kijken en met hen het
gesprek aan te gaan over de bestuurscultuur. Dat kan bijvoorbeeld door een Statenwerkgroep
Dualisme in te stellen, die gaat kijken hoe het elders gaat, daarover terug rapporteert en met
voorstellen voor verbetering komt. Ik hoor graag van mijn collega's wat zij van het idee vinden. Ik
ga afronden. Over bestuurscultuur kun je heel lang met elkaar praten, maar uiteindelijk gaat het
1225 erom wat wij doen. Wij vragen om bestuurders met lef en een cultuur waarin wij elkaar wat

gunnen. Dat is beter voor ons als Staten, beter voor de besluitvorming en uiteindelijk beter voor de inwoners van Noord-Holland. Wij kunnen daar vandaag mee beginnen.

1230 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Kafkaësk, Kafkaësk, dat is de reactie van GS op de brief van de heer De Vries, waarin hij uiteenzet waarom hij geen gedeputeerde in dit college wil zijn. Kafkaësk, zo ervaart de PvdD menig debat in deze zaal. De heer De Vries wil geen gedeputeerde meer zijn in deze provincie vanwege de bestuurscultuur. De verhoudingen in PS en tussen PS en GS in Noord-Holland liggen in hoge mate vast en dit leidt tot risicomijdend gedrag en het doodbloeden van het debat. Het echte debat op inhoud verdwijnt naar de achtergrond en wat

1235 resteert, is een voorspelbaar ritueel. Dat is logisch als de coalitie een week van te voren in het coalitieoverleg alles al heeft besloten. De Vries wilde openstaan voor PS en concreet en inhoudelijk ingaan op voorstellen en suggesties, ongeacht of deze van coalitie- of oppositiezijde komen. Over mijn initiatiefvoorstel dat volgens het normale schema vandaag op de agenda zou staan, staat het volgende in De Volkskrant: “Dat doen wij niet, dat willen wij niet, alleen omdat

1240 het van de PvdD komt.” Al is dat misschien niet een letterlijke gang van zaken, het maakt in deze provincie wel degelijk uit wie de indiener is van een motie of amendement. Als wij zo op achterstand worden gezet, wat heeft het debat met dit college dan nog voor zin? Graag een reactie. Het verklaart overigens wel een hoop. Inhoudelijke argumenten worden genegeerd, niet serieus genomen, verdraaid en de Staten vinden het allemaal goed.

1245 Mevrouw **ZAAL** (D66): Voorzitter, u citeert nu iets uit De Volkskrant over uw initiatiefvoorstel. Wij hebben er al in de commissie over gesproken. Volgens mij is daar een hele andere behandeling geweest. Ik vraag u om uw eigen waarneming van die commissievergadering hier naar voren te brengen.

1250 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Die vond ik eerlijk gezegd ook enigszins Kafkaësk, omdat ik aan het begin van die vergadering had aangegeven, het advies stoelt op een onderzoek van het NVWA en ik heb de NVWA gebeld en die zeggen, wij doen geen onderzoek. Vervolgens hebben wij een flink debat gehad. Ja, u wilt natuurlijk heel graag horen en dat begrijp ik ook wel, hoe D66 zich heeft

1255 opgesteld in deze commissie. Mocht u die vraag niet gesteld hebben, ik wil het wel aan u meegeven. Ik vond de opstelling van de D66-fractie in die commissie dualistisch. Ik moest wel constateren dat een meerderheid van de commissie nog steeds wilde wachten op een onderzoek dat niet kwam. Daar word ik niet gelukkig van. Dat is geen inhoudelijke behandeling van een initiatiefvoorstel.

1260 Mevrouw **ZAAL** (D66): Ik heb de gedeputeerde een inhoudelijk standpunt horen innemen en ik ben benieuwd of u dat bevestigt, want ik moet een vraag stellen. Heeft u ook gehoord dat de gedeputeerde heeft gezegd: “Wij omarmen dit plan”?

1265 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dat heeft hij zonder meer gezegd zodra hij nog wat verder dingen kon uitzoeken en uiteindelijk toch maar aanhouden. Ja, kijk, ik vind niet dat daar inhoudelijke argumenten over gewisseld zijn en dat is wel een probleem.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, gaat het nou om gebrek aan dualisme en gebrek aan debat of gewoon de pest erin omdat je je zin niet krijgt. Ik was er niet bij, maar als ik u dit verhaal hoor vertellen, mijnheer Van Liere, dan denk ik, u bent gefrustreerd omdat u uw zin niet krijgt, want blijkbaar is er uitvoerig in de commissie gesproken, zoals mijn eigen ervaring is dat er altijd in commissies gesproken wordt. Mijn vraag is, kunt u oprecht zeggen dat er in de commissies geen inhoudelijk debat wordt gevoerd? Dat is eigenlijk wat u zegt.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Dat is eigenlijk wat ik zeg en ik geef daar ook een aantal voorbeelden van. Het spijt mij ten zeerste dat het erg, erg gesteld is met het inhoudelijke debat. In de Staten vind ik dat overigens nog meer dan in de commissies. Ik begrijp uw vraag niet goed. Uw inleiding is van, ja, nee, maar u krijgt gewoon uw zin niet en daarom bent u boos. U kunt zich misschien voorstellen dat ik niet heel erg gelukkig was toen ik in De Volkskrant moest teruglezen, een voorstel van de PvdD willen wij niet, want het komt van de PvdD.

De **VOORZITTER**: Hierbij wordt ervan uitgegaan dat stukken in de krant per definitie 100% waar zijn. Dat zou iets minder moeten gebeuren.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, ik heb heel duidelijk een citaat neergelegd, dat heb ik daar gezegd en ik heb daaraan toegevoegd en dan herhaal ik wat ik net heb gezegd. Al is dit misschien niet een letterlijke gang van zaken, het is wel degelijk, in deze provincie doet het ertoe wie de indiener is. Laat ik daar even een statistisch voorbeeld van geven. Dat is ook al genoemd door de heer Van der Sluijs. Hoeveel van de moties van de oppositie halen het uiteindelijk? Dat is 11% in deze periode geweest. Ik heb gedacht, is dat vooruit of achteruit gegaan? Want het zou toch allemaal beter gaan deze periode, dus ik heb dit vergeleken met vorig jaar, hetzelfde aantal vergaderingen, hetzelfde aantal moties en amendementen. Toen was het 17%. Ter vergelijking in deze periode van de coalitie 86%. Dat is een gigantisch verschil.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik was bezig met een andere vraag, maar inmiddels gaat het debat door en dat is heel goed, maar dan nog. Wat is nou de maatstaf voor een goed politiek debat? Als wij deze vergadering beginnen met negen moties Vreemd aan de orde, dan denk ik, daarvan weet je zeker dat als er één aangenomen wordt, het meezit. Want een motie is niet langer een instrument om te komen tot politieke besluitvorming in deze Staten, maar is een instrument geworden om te roepen: "Zie je wel, de coalitie vindt er niets van." Natuurlijk, de discussie moet gevoerd worden, maar het beeld wat hier wordt opgeroepen alsof alles dicht zit, alleen omdat u uw moties niet binnenhaalt, zou ik van mij af willen werpen. Dus mijn vraag is, vindt u nou echt dat je daaruit kunt afleiden dat hier geen debat wordt gevoerd?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter, er wordt weer heel veel gezegd in een inleiding om vervolgens tot een vraag te komen, waarvan ik denk, ik wil toch even op een aantal eerdere opmerkingen in uw inleiding reageren. Wat ik merk als ik hier met u in debat ben, is dat de concentratie op die argumenten ligt die nog een beetje te nuanceren zijn en meestal worden die ook niet helemaal accuraat weergegeven. Ik kon de voorzitter daar net ook op betrappen. Ik citeer iets letterlijk en vervolgens wordt gedaan alsof ik gezegd heb dat dat de enige en absolute

waarheid is. Dat heb ik nooit beweerd. Ik heb dat zelfs erna genuanceerd. Wat ik nu hoor, is het voorbeeld dat u aanhaalt over de moties Vreemd, waarbij ik overigens constateer dat er ook een aantal ingediend is door coalitiepartijen, dus wat dat betreft zal het percentage wellicht nog enigszins wijzigen na deze vergadering. Wat zegt dat dan vervolgens over de kwaliteit van argumenten? Ik heb slechts willen constateren dat er een enorm verschil is. Ik denk dat alle oppositiepartijen met mij het gevoel hebben van, ja maar, wij hebben toch argumenten aangegeven. Wij hebben niet het idee dat die argumenten op waarde geschat zijn. Dat gevoel leeft breed en u kunt iedere vertegenwoordiger van de oppositie aanvallen op die stelling, maar dat neemt niet weg dat het heel apart is dat mensen die veel ervaring hebben ook in de lokale politiek en andere gremia, het gevoel hebben, maar hier loopt het debat niet. Dan wil ik echt de vraag stellen aan alle coalitiepartijen, bent u echt tevreden met hoe het hier gaat met het inhoudelijke debat? Vindt u echt dat het verbeterd is? Dat is de hamvraag.

De **VOORZITTER**: Ik zou een dringend beroep op de Staten willen doen, want de vergadering wordt echt om 18.00 uur gesloten.

De heer **ANNAERT** (VVD): Ik herhaal ook naar de heer Van Liere dan mijn vraag, aan wie ligt dat dan? Het verwijzen naar percentages van al of niet aangenomen moties, dat zegt mij eerlijk gezegd helemaal niets. Het gaat om de inhoud van de moties en daar de discussie over. Als de heer Van Liere vindt dat hier het debat niet goed gevoerd wordt, dat ligt niet aan één of iemand anders, dan moet hij de hele Staten en zichzelf daarop aanspreken.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik snap die vraag wel, want het is natuurlijk heel erg prettig om bij een probleem zoveel mogelijk probleemeigenaren aan te wijzen. Natuurlijk, uiteindelijk zijn er 55 Statenleden die er iets over vinden, maar het helpt natuurlijk niet als er een coalitieoverleg is een week van tevoren, waarbij slechts een deel daarvan met elkaar het debat wordt gevoerd en er eigenlijk al een meerderheidsbesluit ligt, wat vervolgens uitgelegd moet worden.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. In de vorige periode heeft de PvdD samen met de SP en D66 en de PvdA een initiatiefvoorstel ingediend, dat ging over plezierjacht. Daar is iets gebeurd. Nu zouden coalitiepartijen kunnen zeggen, dat zou nu heel anders gaan. Bent u van plan dat voorstel opnieuw in te gaan dienen en heeft u het idee dat het dan wel de meerderheid haalt? Misschien kunt u voor de nieuwelingen nog even herhalen wat er gebeurd is toen.

De **VOORZITTER**: Dat hoeft niet, want dat kost tijd. Het geheugen is groot.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik zal proberen het kort te doen, want ik vind het wel zinvol. Wij willen tenslotte ook van onze gedeputeerden altijd de tijd krijgen om antwoord te geven op vragen en wij moeten nu tevreden constateren dat er vandaag in ieder geval wel debat is. Of dat inhoudelijk is, daar kunnen wij over van mening verschillen, maar er is in ieder geval debat. Deze vraag vind ik een zeer terechte, want het ging over een initiatiefvoorstel waar een meerderheid van de Staten achter stond en vervolgens is een vrij onduidelijke discussie ontstaan over juridische wel of niet uitvoerbaarheid, waar vervolgens twee coalitiepartijen hebben besloten om

1355 niet in te stemmen met het voorstel dat zij zelf mede hadden ingediend. U stelt een
 gewetensvraag, zou ik hem nog een keer indienen? Ik ben op dit moment geneigd om even te
 kijken hoe dat in Utrecht gaat, maar daar lijkt het erop dat Utrecht het zonder enig probleem
 heeft ingevoerd. Als blijkt dat alle juridische problemen niet gaan optreden, dan gaan wij dat
 natuurlijk nog een keer doen en dan mag ik verwachten dat degenen die daar toen voor waren,
 1360 dat nog steeds zijn. Heb ik daar vertrouwen in? Dat is een gewetensvraag. Ik moet eerlijk zeggen,
 dat weet ik zo net nog niet. Ik ga verder met mijn betoog. Een aantal dingen heb ik in interrupties
 al naar voren gebracht en die ga ik overslaan in verband met de tijd. Dat neemt niet weg dat ik
 graag duidelijk wil maken dat mijn fractie het vertrek van de heer De Vries betreurt. Natuurlijk is
 zijn besluit persoonlijk, het is immers het besluit van een persoon, maar hij geeft ook wel
 1365 redenen en constatering. Ik ben trouwens nog wel benieuwd naar wat D66 precies heeft
 gedaan om hem binnen boord te houden, misschien dat u daar in tweede termijn iets over kunt
 zeggen, want ik mag aannemen dat u zelf ook ongelukkig was met het vertrek van de heer De
 Vries. Deelt u de constatering van de heer De Vries dat de verhoudingen in PS en GS in hoge mate
 vastliggen? Deelt u de constatering dat dit leidt tot risicomijdend gedrag en het doodbloeden van
 1370 het debat? Deelt u de mening dat het echte debat op inhoud naar de achtergrond verdwijnt en er
 een voorspelbaar ritueel resteert? Zijn de coalitiepartijen met ons van mening dat structureel
 coalitieoverleg met gedeputeerden erbij een open debat tussen partijen in PS in de weg zit en zo
 nee, waarom niet? Het moge duidelijk zijn dat de PvdD de bovenstaande vragen met volmondig ja
 beantwoordt. Op de vraag of opmerking van de PVV, wij zijn het geheel eens dat GS en PS
 1375 inhoudelijk en concreet op voorstellen en suggesties horen in te gaan, ongeacht of die van de
 oppositie of coalitie komen. Het belang van het debat is groot, want daarin toetsen wij het
 voorgenomen beleid. Maar er moet wel wat op het spel staan. Als alleen de argumenten van de
 coalitie tellen, verliezen deze Staten het kritische vermogen van 22 Statenleden en verliest de
 Noord-Hollandse bevolking een deel van haar stem. Het college hoeft zich niet in te spannen om
 1380 het beleid te verdedigen, want ze komen er toch wel mee weg. Slecht voor de democratie, slecht
 voor de kwaliteit van besluitvorming en slecht voor alle Statenleden, want wie wil er meewerken
 aan de tirannie van de meerderheid?

De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik wil graag nog een vraag stellen, omdat hij aan het eind van zijn
 1385 betoog woorden gebruikt als de tirannie van de meerderheid. Ik heb eerder in dit debat aan de
 heer Van der Sluijs gevraagd hoe hij zeker kan weten dat mijn fractie zich door anderen de les
 laat lezen. Ik kan het ook zo zeggen. U bent een oppositiepartij, u probeert een aantal dingen te
 realiseren, maar u krijgt lang niet altijd uw zin, want er is een dichtgetimmerd coalitieakkoord. Is
 een dichtgetimmerd coalitieakkoord dat gedragen wordt door de meerderheid van deze Staten,
 1390 de tirannie van de meerderheid? U treft mij eerlijk gezegd wel met deze woordkeus, die ik
 overigens onterecht en fout vind. Ik vind het beeld dat u daarmee schetst, buitengemeen fout,
 want dan moet u mij maar bewijzen dat als u een inhoudelijk punt op tafel legt, u geen
 inhoudelijk antwoord krijgt. Dat bevalt u niet altijd, dat ben ik met u eens. Ik zou graag willen
 horen of mijnheer Van Liere echt vindt dat er een tirannie van de meerderheid is. Dan moet hij
 1395 maar eens met voorbeelden komen dat hij geen inhoudelijk antwoord op zijn vragen heeft gehad.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): De heer Den Uyl kan wat dat betreft gerust zijn, ik houd de PvdA fractie geheel verantwoordelijk voor het gedrag van de PvdA-fractie. Wat er gebeurt in een coalitieoverleg, daar ben ik niet bij, dus wat uw oorspronkelijke inzet is en wat daar uitkomt, weet ik niet. Dat is wel ingewikkeld voor het debat wat wij hier voeren.

De heer **DEN UYL** (PvdA): De heer Van Liere beschuldigt deze Staten van de tirannie van de meerderheid. Dat is een schandelijke verwijzing. Ik heb u gevraagd waar wordt het inhoudelijke debat niet gevoerd, waar krijgt u geen antwoord op uw vragen? Daar hoor ik niets over.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp dat de heer Van Liere behoefte heeft om zijn woorden even in een wat ander perspectief te zetten.

De heer **VAN LIERE** (PvdD): Ik heb de vraag gesteld: wie wil er meewerken aan de tirannie van de meerderheid? Ik verwacht van iedereen hier een heel duidelijk 'nee' op die vraag.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Dus u hebt het niet beweerd, u hebt het niet gezegd en niet geïnsinueerd?

De heer **VAN LIERE** (PvdD): U heeft dat elke keer weer geprobeerd mij in de mond te leggen en dat is tekenend voor de manier waarop het debat in deze Staten wordt gevoerd.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. Onlangs heeft 50plus met verrassing kennis genomen van het terugtreden van de heer De Vries. Ook wij betreuren zijn vertrek. Zijn vertrek was volgens hem om twee redenen, enerzijds omdat hij het voorliggende coalitieakkoord, de energietransitie en de gestelde doelen hieromtrent, niet ging halen en ook vanwege de bestuurscultuur. Wij hebben dat helaas in de brief van GS niet kunnen terugvinden. Wij constateren dan ook dat D66 ook een andere keuze heeft kunnen maken bij de onderhandelingstafel. Graag zou 50plus over de bestuurscultuur het volgende kwijt willen. In de algemene beschouwingen heb ik er al iets over gezegd. Sinds maart jl. zit ik met u allen in de Staten. Iedereen zit hier met zijn eigen idealen, achtergronden en doelstellingen. Het ene lid wellicht iets meer bevlogen dan het andere. Maar dat iedereen hart voor de provincie en zijn inwoners heeft, moge duidelijk zijn. Tijdens de coalitieonderhandelingen had ik nog goede hoop. De oppositiepartijen werden uitgenodigd om aan te geven of er zaken c.q. onderwerpen van zeer groot belang waren voor de eigen achterban. Vanzelfsprekend hebben wij het over mensen gehad, iets specifiek over de ouderen, waar wij ons zorgen over maken. Over de decentralisatie van de zorg, de grote problemen met ouderenwerkeloosheid, de vele problemen met de thuiszorg, de keukentafelgesprekken die niet allemaal goed lopen bij gemeenten, de grote tekorten aan woningen geschikt voor senioren, de leefbaarheidsproblemen van kleine kernen in delen van Noord-Holland en de grote aandacht van de coalitie voor alleen maar de economie. Helaas hebben wij niets van alles wat wij hebben geopperd, teruggezien in het coalitieakkoord. Bij iedere commissie- en Statenvergadering merk ik dat de gelederen tussen de coalitie gesloten zijn en zaken die niet passen binnen het coalitieakkoord en/of binnen de speerpunten van provinciaal beleid, direct worden afgekapt, alsof het hierbij ook niet over de inwoners van de provincie zou gaan. Wat ik veelal aantref in de

1440 Staten, is helaas een technocratisch bestuursdenken. Het gaat meer om het uitoefenen van
macht, dat is een doel op zich geworden. Natuurlijk is het sluiten van een coalitieakkoord niet
vreemd, maar daarbij ook een luisterend oor hebben en houden voor andersdenkenden dan van
de coalitie, zou niet verkeerd zijn. Af en toe wordt de oppositie een snipper gegund, maar dat is
het dan. De huidige coalitie spreekt alleen de taal van economisch belang. Het gaat helaas niet
1445 meer om de inwoners van deze provincie. Het gaat om besturen en de touwtjes toch vooral strak
in handen houden. Deze coalitie bezigt naar onze mening alleen nog maar managementtaal. Alle
partijen lijken op elkaar, terwijl er in verkiezingstijd nog iets te kiezen viel. De toon is zakelijk.
Wat ik al eerder heb gezegd, het gaat niet meer zozeer over mensen en het hart en de gunfactor
naar anderen wordt niet meer aangesproken. Door alleen maar te besturen, vergeet men te varen
1450 op morele overtuigingen en zo wordt alles een pot nat en slaat het debat, zoals gedeputeerde De
Vries al heeft gezegd, volkomen dood. Helaas is mij in deze coalitie opgevallen dat ook het CDA
en de PvdA in deze provincie alleen nog maar de taal bezigen van het economisch belang. Die is
hier heersend. Als u dat de komende vier jaar blijft doen en geen oog meer heeft voor anderen en
andere ideeën, dan staat u dat natuurlijk vrij met het door u gesloten coalitieakkoord, maar laat
1455 het dan volkomen duidelijk zijn. Dan draaien wij onze riedel af de komende vier jaar, braaf
tijdens de voorjaarsnota en de begroting en hebben wij het gevoel er voor spek en bonen bij te
zitten. Natuurlijk dien ik in deze bescheiden te zijn met maar één zetel, maar ook met één zetel
wordt het er voor mij de komende jaren niet leuker op. Tot slot, GL heeft er al het een en ander
over gezegd. Wat mijn vader zijn kinderen zijn leven lang heeft bijgebracht en wat voor mij altijd
1460 de leidraad van mijn leven is, is de moraal van één werkwoord en dat is voor mij het belangrijkste
woord van de Nederlandse taal. Ik heb het hier over het werkwoord gunnen en vooral anderen
iets gunnen. Dat bedoel ik op ieder vlak. Dat kan financieel zijn, maar vooral blij zijn voor een
ander zijn behaalde of nog te behalen successen. Het woord gunnen is niet voor niets een
werkwoord. Je moet eraan blijven werken en sleutelen. Ik geef het de coalitie, de voorzitter van
1465 de Staten en gedeputeerden dan ook mee. Ga met dit werkwoord eens aan de slag en u zult zien
wat u er allemaal voor terugkrijgt. Ik dank u voor uw aandacht en wens u veel wijsheid en sterkte
toe.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Enkele jaren geleden keek ik naar de politieke serie Borgen.
1470 Een serie over een fictieve Deense premier, haar kabinet, haar spindoctor en de media en ik moet
zeggen, dat vond ik best wel leuk. Want je probeerde een beetje politieke strategieën te
doorzien, persoonlijkheden te doorgronden, framing van boodschappen te herkennen, integere
motieven van niet-integere motieven te onderscheiden en je probeerde te ontdekken of mensen
nou menen wat zij zeggen of niet. Wat zich de laatste maand in Noord-Holland heeft afgespeeld,
1475 leek ook wel een beetje op een politieke dramaserie. Zo was er een gedeputeerde die zijn ontslag
aanbood. Een brief waarin hij stevige woorden sprak over zowel het beleid rondom windmolens
als de bestuurscultuur. Toen kwamen er woorden als 'verrassing, verbazing, persoonlijk besluit'
van het college van GS. Er kwam een hele lange brief over allemaal mooie initiatieven rondom
duurzame energie, maar met geen enkel woord over het windmolenbeleid of de bestuurscultuur.
1480 Er kwamen artikelen in de krant. Er kwam plotseling nog een mededeling vanuit GS dat het er
naar uitziet dat wij de Rijksopgave voor windenergie niet zullen halen, maar ook de verzekering
dat de kaders niet knellen. Het was allemaal voer voor analyses à la Borgen. Ik heb niet de illusie

dat het college, de coalitiepartijen en ex-gedeputeerde De Vries tot een gezamenlijk onderschreven analyse van de situatie zullen komen. Dat heeft het voorgaande deel van het debat ook wel laten zien. Maar ik zou in deze wel graag de visie van het college willen horen, want inderdaad noemt de heer De Vries in zijn afscheidsbrief een aantal zaken die veel breder zijn dan een persoonlijke beslissing. Naast de persoonlijke problemen met het windmolenbeleid, noemt hij met name de gesloten bestuurscultuur als probleem waar hij tegen aanliep. En inderdaad, ook ik herken die analyse voor een groot deel. Volgens de heer De Vries liggen de verhoudingen in PS en tussen PS en GS in Noord-Holland in hoge mate vast. In plaats van debat resteert volgens hem een voorspelbaar ritueel. Geacht college, ik hoor graag uw perceptie. Wat vindt u ervan? Vindt u dat er sprake is van een levendig en open debat tussen onze gremia? Ik vraag ook wat u vindt van de bestuurscultuur in het huis. Vindt u die open en transparant? Kunt u misschien wat voorbeelden aanreiken waaruit blijkt dat wij inderdaad een open en transparante cultuur hebben? Of ziet u wellicht mogelijkheden tot verbetering? Kunt u bijvoorbeeld aangeven waar in onze begroting wij precies zien welk bedrag wij voor de Duinpolderweg reserveren? De heer De Vries noemde ook dat de technocratie het heeft gewonnen van het politiek inhoudelijke debat. Bent u het daarmee eens? Kunt u voorbeelden noemen van gevallen, waarin politieke visie of idealen het beleid hebben doen kantelen? Als u het er wel mee eens bent, bent u dan van mening dat wij ernaar zouden moeten streven om dit te veranderen? Ik vraag mij ook af of u vindt dat GS een constructieve houding aannemen ten opzichte van alle partijen in deze Staten. Kunt u misschien voorbeelden geven van voorstellen uit de oppositie, waarin u constructief heeft meegedacht hoe deze gerealiseerd konden worden? Waar bestond het meedenken dan uit? Ik zou toch het voorbeeld van de Fairtrade motie willen noemen. Ik heb daar volgens mij de Koninklijke weg gevolgd. Ik heb een discussienota geagendeerd in de commissie EEB, ik heb daar brede bijval gekregen. Maar op het moment van rondsturen van dit voorstel, krijg ik een negatief oordeel – wij zullen zo zien of het gestand doet – van de CDA-fractie zonder al teveel toelichting. Van de PvdA krijg ik een suggestie om het grootste deel van het dictum weg te laten, waardoor de motie krachteloos wordt. Van D66 krijg ik geen, ik herhaal, géén inhoudelijke reactie ondanks twee verzoeken om dat alsnog te doen. Dan begin ik toch wel te twijfelen aan de bereidheid om constructief mee te denken.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Je hoeft het in de politiek niet met elkaar eens te zijn, maar als je een voorstel krijgt om de tekst van een motie te wijzigen, is dat dan niet constructief meedenken? Ik bedoel, als het niet is wat u vindt dat het moet zijn, is dat dan per definitie niet constructief meedenken?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik twijfel dan toch aan de openheid van het debat. Als ik in de commissie daar geen enkel woord over hoor, alleen maar positieve opmerkingen van uw partij en ik krijg dan in een e-mailreactie het voorstel om de kern uit de motie te halen, dan twijfel ik aan de constructieve bijdrage.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Legt u mij dat dan nog iets beter uit. Wat verstaat u dan onder een constructieve bijdrage? Het wordt wel zo langzamerhand gek.

1525

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dat ben ik helemaal met u eens.

De heer **DEN UYL** (PvdA): U bereidt een motie voor, u komt in de commissie met een verhaal. Wij praten daar in de fractie over en zeggen, wij denken met elkaar dat het zo moet en wij doen
1530 voorstellen. Op dat moment is het geen constructieve bijdrage.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Het gaat inderdaad om de timing, want ik heb een discussienota geagendeerd, die staat weken daarvoor op de agenda. Daar kunt u als fractie over nadenken. Daar kunt u alle opmerkingen maken die u wilt. Die heb ik niet gehoord in de commissie en dan
1535 hoor ik na drie dagen na het rondsturen voor deze vergadering, een advies dat eigenlijk neerkomt op een negatief advies.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Dan toch nog de vraag, u heeft een discussienota, u stelt een motie op die wij niet kenden en op die motie reageren wij met voorstellen. Op dat moment is het niet
1540 constructief. Zodra u uw zin niet krijgt, is het niet constructief. Dat is wat ik uit deze discussie haal of klopt dat niet?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dat klopt inderdaad niet, mijn probleem is niet dat u het er mee eens bent. Mijn probleem is dat wij een goede discussie hebben in de commissie en dat ik daar de
1545 argumenten niet hoor, die ertoe leiden dat u een volledig aangepast voorstel doet één dag voor de vergadering. Deze motie komt een-op-een voort uit de discussienota. Het spijt mij om u deze negatieve mededeling te moeten doen.

De **VOORZITTER**: U vervolgt uw betoog en iedereen heeft altijd een eigen perceptie van de
1550 werkelijkheid.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Dan zou ik het ook nog willen hebben over het windmolenbeleid. De fractievoorzitster van D66 vroeg ons zojuist verder te kijken dan windmolens. Dat doe ik graag en dat doet mijn partij al een lange tijd. Bijvoorbeeld, in de vorige periode hebben wij gepleit
1555 voor meer energiebesparing door isolatie van huurwoningen en scholen. Dat was motie M7-14 van 19 november 2012. Helaas werd hij toen niet gesteund door de coalitiepartijen en is aangehouden op advies van GS. Ik zou de fractie van D66 ook mee willen geven of als wij breder kijken naar windmolens, u dan vooral de berekeningen wilt meenemen van onze energietransitie van de andere voorstellen naast windmolens en die naast elkaar en in integraliteit met elkaar
1560 beoordelen. Ik heb nog een opmerking voor het college van GS. Als college van GS verdedigt u de provinciale kaders voor het beleid Wind op land. In De Volkskrant noemde de heer De Vries het verdedigen van het windmolenbeleid op grond van deze kaders 'bestuurdersgelul'. Het is niet echt parlementair taalgebruik, maar het riep bij mij toch wel de vraag op, hoe kijkt u aan tegen het verdedigen van het windmolenbeleid? Heeft u bijvoorbeeld het idee dat u begrepen wordt in
1565 de argumenten die u aandraagt, als je daar met anderen over spreekt. Kortom, ik hoor graag uw visie op de staat van bestuur in onze provincie. Tenslotte heb ik nog een vraag aan de fractie van D66. Het is mij opgevallen dat de punten die de heer De Vries noemt in zijn afscheidsbrief, nogal raken aan kernthema's van het sociaal liberaal denken. Het gaat over een goed functionerende

1570 democratie, over transparantie, over duurzaamheid. In hoeverre heeft u er vertrouwen in dat het huidige college van GS deze waarden op een geloofwaardige manier kunnen uitdragen na alles wat er naar buiten is gekomen?

1575 De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Als laatste vanuit de oppositie, het hele grasveld is al gemaaid. Ik wil ook niet te uitgebreid op allerlei zaken terugkomen, die al benoemd zijn. Het is natuurlijk wel zo dat met het afscheid van onze gedeputeerde je toch wel kunt spreken van weer een zwarte bladzijde. Die hebben wij natuurlijk al meer gehad. Door diverse collega's is het een en ander gemeld over het afscheid van gedeputeerde De Vries. Het is natuurlijk niet mis als een oud-gedeputeerde de gang van zaken van dit college en ook in relatie met PS, karakteriseert als een voorspelbaar ritueel. Nu hebben wij het antwoord van GS op deze ontslagbrief in eerste
1580 instantie uit de media moeten vernemen, met een bekende voorspelbare en eigenlijk afgezaagde reactie: "Ons college herkent zich niet in de inhoud en uitleg van de gedeputeerde Ralph de Vries." Je zou ook kunnen zeggen naar aanleiding hiervan, over enige zelfreflectie of empathische inleving kun je bij zo'n antwoord niet spreken. Het lijkt wel of datgene dat in het rapport staat van Schoon Schip en dat is ook al eerder genoemd over de monistische cultuur van het vorige
1585 college en coalitiepartijen, dat het voor geen enkel leermoment heeft gezorgd tot op het moment nu. ONH betreurt het ten zeerste dat in onze optiek een goede, deskundige en integere gedeputeerde niet meer in ons college zit.

1590 De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Er zijn vanmiddag al heel veel citaten voorbij gekomen. Ik ga me bij dat rijtje aansluiten. Ik wil mijn bijdrage beginnen met het aanhalen van een aantal citaten. "Wij zien grote kansen voor de offshore sector en wind op zee speelt ook een belangrijke rol bij de realisatie van een duurzame energiesector, maar wind op zee moet wel op draagvlak op zee en aan de kust kunnen rekenen. De gebouwde omgeving is goed voor 40% van het energieverbruik in Nederland. Duurzaam bouwen en renoveren zijn belangrijke thema's, ook voor
1595 de provincie Noord-Holland. De komende maanden gaat de provincie aan de slag om een beleidsagenda Energietransitie te maken. Dat doen wij niet alleen, maar samen met onze partners in het werkveld. Waar wij de afgelopen jaren onze aandacht hebben gericht op de economische ontwikkeling, zullen wij ons ook richten op het versnellen van de energietransitie, meters maken. Het huidige beleid loopt af en er zijn afspraken over energietransitie op Europees, nationaal en
1600 regionaal niveau. De provincie heeft zich hieraan gecommitteerd en heeft hierin een rol. Die rol willen wij zo effectief mogelijk invullen. Hoe kunnen wij duurzame energieontwikkelingen (nog beter) intensiveren en versnellen? Welke instrumenten kunnen wij daarvoor het beste inzetten, waar liggen kansen en welke onderwerpen moeten wij als eerste oppakken? Hoe zit het met de kosten en baten en wat is de impact op de ruimte? Hierover gaan wij in gesprek met gemeenten, bedrijven en (samenwerkende) particulieren, die ook zelf hun duurzaamheidsambities hebben
1605 opgeschroefd. Naast Flevoland zijn wij de enige provincie die volledig op koers ligt. De afspraak is dat wij 685 MW plaatsen, wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen." En naar aanleiding van de vraag, waarom dan al die extra regels. "Daar hebben wij voor gekozen om de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Holland te beschermen." Tot slot een citaat: "Ik heb de motie op het
1610 partijcongres eerder ervaren als steun in de rug voor ons beleid. Ik stel vast dat onze kaders niet belemmerend werken, want wij zitten al bijna op onze doelstelling. Ik vind windmolens alleen

niet zaligmakend. Er zijn veel andere mogelijkheden om te verduurzamen met warmtenetten, met geothermie, met biogas. Wij zijn daar ook volop mee bezig.” Deze citaten die allen afkomstig zijn van voormalig gedeputeerde De Vries, roepen bij ons als VVD het beeld op van een bestuurder die gedreven door zijn idealen en de ambitie op het gebied van de transitie naar duurzame energievoorziening verwoord in het coalitieakkoord en het daarop gebaseerde uitvoeringsprogramma, volop aan de slag was en wilde gaan met deze opgave binnen zijn portefeuille. Ook valt uit de aangehaalde citaten niet op te maken dat de heer De Vries zich niet kon vinden in het vastgesteld beleid of sterker nog, zich daarvan distantieerde. De notulen van de vergaderingen en commissies de afgelopen maanden laten dat laatste beeld evenmin zien. Het zal u daarom niet verbazen dat de op 22 november jl. van de heer De Vries ontvangen ontslagbrief onze fractie volledig heeft verrast. Dit laatste geldt kennelijk ook voor GS, zo blijkt uit de brief van het college van 25 november jl. Uit de ontslagbrief van de heer De Vries maken wij op dat hij weloverwogen aan zijn klus als gedeputeerde met onder andere de portefeuille Duurzaamheid begonnen is. Desondanks lezen wij ook in zijn brief dat hij tegen de grenzen van zijn eigen geloofwaardigheid aanliep en hij zich daardoor gehinderd voelde bij zijn functioneren als gedeputeerde. Het betreft hier afwegingen van zeer persoonlijke aard, waarin de fractie van de VVD niet wil en ook niet kan treden.

1630 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik heb in mijn eigen bijdrage iets gezegd over het persoonlijke karakter van het besluit van de heer De Vries. Mijn opvatting is dat je in ieder geval ook serieus moet kijken naar de overwegingen die hij heeft gegeven. Ik hoor de heer Annaert nu eigenlijk heel erg uitleggen dat het een persoonlijk besluit is geweest, maar mijn vraag is hoe de heer Annaert de cijfers duidt van de aangenomen moties en amendementen, die net door de heer Van Liere zijn gepresenteerd. Als 10% van de moties en amendementen van de oppositie worden aangenomen en 90% van de coalitiepartijen, vindt u dan dat u ook iets moet vinden over de bestuurscultuur of blijft u erbij dat het alleen maar een persoonlijk besluit is?

1640 De heer **ANNAERT** (VVD): Ik zou een beetje aan willen sluiten bij de woorden van mevrouw Alberts, want ik was ook nog niet klaar met mijn betoog. Dat komt zo meteen als het over de bestuurscultuur gaat. Toch even reagerend op uw opmerking. Waarom ik of wij het als fractie heel persoonlijk vinden, heb ik u net geduid met een specifieke aanleiding uit zijn brief. Dat kan ik toch niet anders uitleggen dan als een zeer persoonlijke afweging. Als je zegt dat je tegen de grenzen van je eigen geloofwaardigheid aanloopt, je je daardoor gehinderd voelt bij je functioneren als gedeputeerde, dan kan het toch niet over iets anders gaan dan over iets wat je persoonlijk treft, kennelijk. Wat betreft uw andere vraag heb ik net al aangegeven dat percentages mij helemaal niets zeggen. Het gaat om de inhoud van de moties en de inhoud van het debat daarover. Ik ga hier vanaf deze plek helemaal de realiteit niet ontkennen. Wij leven hier in een politieke realiteit, een oppositie en een coalitie daar is helemaal niets vreemds aan. Dat doen wij al eeuwen zo.

De heer **HIETBRINK** (GL): Ik wil toch even de woorden van de heer De Vries, want u haalt nu de passages aan over zijn geloofwaardigheid. Ik snap dat u die persoonlijk duidt, maar zijn

opmerkingen over de bestuurscultuur zijn algemeen geformuleerd en ik vraag een reactie van de
1655 VVD op die opmerkingen.

De heer **ANNAERT** (VVD): Ik ga mijn betoog afronden en ik zal u nogmaals daarbij aangeven wat ik daarvan vind. Dus voor ons als VVD is dat in ieder geval nogmaals heel duidelijk gezegd, een
1660 ontslag op persoonlijke aard. Met het zojuist door PS genomen ontslagbesluit hebben ook wij tegemoet willen komen aan de wens van de heer De Vries om zijn idealen op een andere wijze tot uitvoering te brengen dan als gedeputeerde van deze prachtige provincie Noord-Holland. Dan tot slot, in zijn ontslagbrief schetst de heer De Vries een beeld van de verhouding tussen de Staten onderling en de verhouding tussen de Staten en GS. Ik heb dat ook al eerder in Trouw
1665 aangegeven, onze fractie herkent zich in dat geschapen beeld niet. Wat wij wel herkennen en dat heb ik net ook al even proberen duidelijk te maken in mijn interrupties, is dat waar het gaat om het debat, ook wat ons betreft daar nog verbetering in te vinden valt. Ik zeg er heel nadrukkelijk bij: dat gaat ons allen aan. Het is geen kwestie van wijzen met het vingertje naar of de coalitie of naar de oppositie, want daar waar u ons misschien verwijt dat wij zaken met elkaar afspreken en bespreken, zou dat misschien ook eens een keer een suggestie voor de oppositie kunnen zijn,
1670 om te zeggen, kunnen wij elkaar ook wat meer vinden. Ik constateer dat er in de oppositie nog niet altijd een eenduidige houding is.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Daar wil ik eventjes op ingaan wat de heer Annaert hier zegt. Sinds ik hier zit heb ik al verschillende keren moties en amendementen naar de coalitie gestuurd en nooit
1675 iets op terug gehoord, maar dan ook nooit. Dus als u vraagt, ga in overleg met elkaar, dan sorry, dan heb ik van uw kant nog steeds geen antwoord gekregen. Trouwens van het CDA en D66 ook nooit, daar hoor je gewoon nooit iets van.

De heer **ANNAERT** (VVD): Ik kan niet in uw persoonlijke ervaringen treden. Als dat zo is, is dat op
1680 zich jammer. Je mag er vanuit gaan dat als u een vraag stelt, u in ieder geval een antwoord krijgt van wij gaan er wel of niet in mee. Soms moeten wij ook eerlijk zijn, moties komen soms ook wel heel erg laat binnen. Dan moet er soms ook nog in fractieverband over gesproken worden, dus het hangt ook een beetje van de omstandigheden af, zeg ik erbij. Natuurlijk, ook een antwoord als nee, wij gaan er niet in mee, vind ik wel het minste dat je zou kunnen doen. Anderzijds ken ik
1685 ook genoeg voorbeelden waar wel degelijk moties ook van de oppositie beoordeeld zijn, waar commentaar op gegeven is. Nou, het voorbeeld is net ook al aangehaald, alleen dan is het weer niet goed, want dan wordt kennelijk de kern van de zaak eruit gehaald. Dus het zal een wat verschillend beeld geven. Ik ga niet mee in uw beeld van, er wordt nooit gereageerd.

De heer **HIETBRINK** (GL): Ik vind het een hele sympathieke suggestie van de heer Annaert, maar
1690 als u naar onze moties en amendementen kijkt, dan ziet u dat wij de oppositie best weten te vinden. Wat wij een beetje missen is de vrije ruimte die de coalitie elkaar gunt. Daar heb ik in mijn bijdrage iets over willen zeggen. U kunt ook tellen volgens mij en als u telt, dan kan ik alle oppositiepartijen achter een motie en amendement krijgen, maar dan heb ik nog steeds geen
1695 meerderheid en ik zal toch in ieder geval een van de coalitiepartijen mee moeten krijgen.

De heer **ANNAERT** (VVD): Ja, getalsmatig is dat nog steeds zo in deze Staten. Daarom zei ik ook al dat ik helemaal niet ga ontkennen dat er in de Staten net zoals in allerlei andere volksvertegenwoordigende organen, sprake is van een coalitie en oppositie. Het zal uiteindelijk
1700 altijd om de inhoud gaan van datgene wat u voorlegt. U zult net zo goed als ik begrijpen, dat als ik hier ideologisch sta en u staat daar ideologisch, dan moet er heel wat gebeuren willen wij hier uitkomen. Dat ga ik niet veranderen, dat zal toch echt altijd per geval beoordeeld moeten worden in hoeverre u ons op basis van argumenten van die motie of amendement weet te overtuigen. En dat wij het daarbij heel vaak niet eens zijn, dat heeft met onze politieke achtergrond te maken. Ik
1705 ga dat niet anders maken. Zo werkt het volgens mij in de politiek. Tot slot, als het om die bestuurscultuur gaat, als ik dan, helaas moet ik zeggen en dat meen ik uit de grond van mijn hart, helaas in dat artikel in De Volkskrant moet lezen dat de heer De Vries als hij geconfronteerd wordt met al die zinnen die hij heeft uitgesproken, dat inderdaad wegzet als excusez le mot 'bestuurdersgelul', plastic taal, waarbij hij ook nog zegt, toen dacht hij nog het is part of the job
1710 en nou komt het, dingen zeggen die je niet meent. Dat is politiek. Mijnheer de voorzitter laat duidelijk zijn dat dat niet de politiek van de VVD is.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, de PvdA betreurt dat de heer De Vries het nodig vond om zijn ontslag in te dienen, omdat volgens hem het huidige provinciale duurzaamheidsbeleid niet
1715 bijdraagt aan de noodzakelijke energietransitie in Noord-Holland. Onze fractie is nog steeds blij met het coalitieakkoord zoals dat er nu ligt en de daarin opgenomen afspraken over duurzame economie en duurzame energie. Natuurlijk, in de maandag na het historische akkoord van Parijs over de klimaattop weten wij met elkaar dat wij nog meer inspanningen zullen moeten verrichten. Daar zijn wij niet bang voor als PvdA, dat verwelkomen wij, maar eerst gaan wij wat de PvdA
1720 betreft, realiseren wat wij afgesproken hebben. Noord-Holland is een dichtbevolkte provincie waarin een aanzienlijke hoeveelheid industrie is en om die reden is het energieverbruik relatief hoog. Dat betekent dat niet alleen de provinciale overheid, maar ook lokale overheden en onze burgers voor een enorme uitdaging staan om samen te zoeken naar mogelijkheden om onze provincie te verduurzamen. Er is daarom in de vorige, maar ook vooral in de huidige
1725 collegeperiode in dit coalitieakkoord heel veel geld uitgetrokken voor het stimuleren van duurzame energie en een duurzame economie. Het beperken van het energieverbruik is een eerste vereiste om dit te bereiken. De 10 miljoen euro extra die wij beschikbaar hebben gesteld voor verduurzaming van de gebouwde omgeving is een belangrijke stap. Wat betreft de verschillende vormen van duurzame energie heeft de provincie lijkt het, de laatste jaren vooral
1730 ingezet op windenergie en die 685,5 MW die gaan er echt komen. Maar wij hebben in ons coalitieakkoord ook uitdrukkelijk gesproken over het stimuleren van andere vormen van duurzame energie, zonnepanelen, warmtenetten, getijdestroom, Osmose, noemt u het allemaal maar op. Wat de PvdA betreft, komt er de komende jaren heel veel focus te liggen op toepassing van zonne-energie, omdat dat standaard gebruikt zou moeten worden in nieuwbouw en het
1735 verduurzamen van bestaande bouw. De PvdA vindt het jammer dat de heer De Vries onder meer is opgestapt, omdat hij het gevoel had dat een echt inhoudelijk debat binnen deze vier muren niet mogelijk is en dat wat rest, een voorspelbaar ritueel is. Wij hadden dat debat over deze zaken die hij in zijn brief aangaf als reden voor zijn vertrek, graag met hem aangegaan, maar dan wel in de Staten en niet in de media, omdat dit de plek is waar dit debat gevoerd moet worden.

1740 Het debat dat wij met elkaar vandaag voeren, stemt mij niet alleen tot vreugde moet ik zeggen. Het kan zijn en ik sta open voor een discussie die wij ook hebben gevoerd naar aanleiding van Schoon Schip, over de vraag of verhoudingen hier te hard en teveel in beton gegoten zijn, wat de heer De Vries ook zegt. Dit is niet mijn waardering en ervaring, maar als mensen dat zeggen, moet je er ook naar luisteren. De smaak die ik vandaag overhoud, is toch een beetje wie politiek
1745 zijn gelijk niet krijgt, roept maar heel hard dat hier geen debat kan worden gevoerd, dat er niet naar elkaar geluisterd wordt, dat mijn fractie zijn oren laat hangen naar derden en begint als het helemaal te bont wordt, over de tirannie van de meerderheid. Dat houd ik als smaak van dit debat over, terwijl de kern van de discussie is: 1. wij zijn een provincie die buitengewoon veel doet aan duurzame energie en waar wind maar een onderdeel van is en wij gaan die 685,5 MW halen en 2.
1750 wij moeten met elkaar in deze Staten goed spreken over de vraag of wij met elkaar goed spreken en daar staat de PvdA ook open voor.

De heer **HIETBRINK** (GL): Ik ben blij dat de PvdA daar open voor staat. Ik heb een vraag die ik net niet kon plaatsen in het interruptiedebatje met de heer Van Liere, maar ik schrok wel een beetje
1755 van de uitspraak van de heer Den Uyl en dit lijkt mij het geschikte moment om erop terug te komen. Hij zei namelijk dat hij de indruk had dat moties Vreemd aan de orde werden ingediend om aan te tonen dat de coalitie er geen zin in heeft. Misschien is de heer Den Uyl bereid om dat nader te verduidelijken, want dat is in ieder geval zeker niet onze insteek bij moties Vreemd aan de orde.

1760 De heer **DEN UYL** (PvdA): Laat ik een voorbeeld nemen. U dient vandaag een motie Vreemd in over weidevogels. Daar heeft u ons van te voren over geïnformeerd en dat stel ik zeer op prijs. Wij hebben gezegd, zouden wij samen niet iets anders kunnen doen, want is dit wel iets voor een motie Vreemd, omdat de actualiteit nu niet zo groot is. Zouden wij niet samen vragen kunnen
1765 stellen of in de commissie samen over dit onderwerp kunnen beginnen? Dat is politiek buitengemeen relevant. Dan krijgen wij het antwoord, dat heb ik u niet gevraagd, wij hebben gevraagd of u bij het kruisje wilt tekenen. Dat laatste is niet zo letterlijk gezegd, maar zo voelde dat. Op dat moment denk ik dat het dus blijkbaar niet over de inhoud gaat, maar het gaat over de vraag of wij mee willen tekenen met die motie. Dat vind ik jammer. Het onderwerp is belangrijk
1770 genoeg, dat ben ik helemaal met u eens om daar goed aandacht voor te vragen. Dat is wat ik bedoel en zo zijn er wel meer voorbeelden waarvan ik denk, op enig moment en ik kijk ook naar de laatste begrotingsbehandeling, lijkt het niet meer te gaan over de vraag, wat haal je politiek binnen, maar heb je een statement gemaakt en heb je laten zien dat deze coalitie niet bereid is om naar mij te luisteren.

1775 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik ben heel blij met deze nadere duiding, maar ik neem daar ook wel aanstoot aan. Wij dienen straks een motie Vreemd aan de orde in, omdat er geld beschikbaar is. Dat ligt op de plank bij het Rijk en het enige wat wij in die motie aan GS vragen, is om in contact te treden met het Ministerie van Economische Zaken om eens te kijken welke voorwaarden er zijn
1780 voor die regeling en om met andere partijen te overleggen welke mogelijkheden er zijn voor Noord-Holland en in maart aan ons terug te rapporteren. Het is een keurig kaderstellende motie en ik wil niet dat die op die manier wordt weggezet. Dat wil ik nog even aangetekend hebben.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Of de heer Hietbrink wil dat ik hem zo wegzet, dat is aan hem. Ik vertel wat mijn beleving is. Ik vertel waarom ik het jammer vind dat als wij zeggen kunnen wij niet samen optrekken over het door u aangedragen belangrijke onderwerp, wij het antwoord krijgen, de enige vraag is of u mee wilt tekenen. Dat geeft ook wel aan dat er over sommige dingen naar onze zienswijze beter inhoudelijk en procedureel gesproken kan worden dan alleen via een motie Vreemd. Wij hopen dat de opvolger van de heer De Vries snel gevonden wordt, niet alleen omdat wij als PS-leden graag een open en inhoudelijk debat voeren met de voltallige GS, maar ook omdat wij graag zien dat de portefeuilles Bestuur, Cultuur en vooral Duurzaamheid de onverdeelde aandacht krijgen die zij in het coalitieakkoord zijn toebedeeld.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Ik wil aan de heer Den Uyl vragen of hij zich ook inmiddels heeft afgevraagd waarom er vandaag 9 moties Vreemd zijn en dat dat misschien iets te maken heeft met de manier waarop de oppositie – want er zit ook een coalitiemotie bij – probeert door te dringen. Kent u het beeld dat als je zo hoog in het water staat en je bent hard aan het hollen, dat je eigenlijk geen cent opschiet. Dus dat er misschien creatieve oplossingen worden bedacht en dat dit er eentje is?

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Ik probeer vandaag goed naar ieders woorden te luisteren en ook uiteraard naar die van mevrouw Alberts. Ik moet zeggen, kijk, ik kan mij natuurlijk voorstellen dat je als oppositiepartij op enig moment gefrustreerd raakt. Je hebt goede ideeën en ze worden niet overgenomen, omdat ze niet passen in het politieke kader wat coalitiepartijen met elkaar hebben afgesproken. Ik vind dat een motie Vreemd een buitengemeen goed instrument is voor een serieus onder tijdsdruk staand heel actueel onderwerp. Een reeks moties Vreemd die overal over gaan en die net zo goed en misschien beter en politiek effectiever waren geweest als je ze op een andere manier, als je een ander parlementair instrument had gebruikt, ja, dat blijf ik vinden. En uw boodschap van wij moeten wel want wij kunnen niet anders, daar herken ik mij eerlijk gezegd niet in. Dan denk ik dat er andere parlementaire manieren en instrumenten zijn om te kijken of je een politieke meerderheid kunt krijgen voor wat je als partij vindt.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat is helemaal waar, daartoe hebben de Staten ook de kans om een initiatiefvoorstel in te dienen. Ik wil u even in herinnering brengen dat de SP een initiatiefvoorstel heeft ingediend over de bootdienst IJmuiden – Amsterdam met daarin een volledige voorberekening dat het de provincie nul centen zou kosten. Weet u nog wat er met dat voorstel gebeurd is? Natuurlijk gaat u zeggen, dat heeft u ingetrokken. Natuurlijk dat was hetzelfde heuphoge water waar wij doorheen moesten lopen en gedeputeerde Loggen zei, wij nemen het mee in de Waterrecreatievisie. Weet u waar het voorstel is? Weg. Wat vindt u daarvan?

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, wat ik daarvan vind is dat er door de SP een heel goed initiatiefvoorstel is ingediend en dat het uiteindelijk geen politiek draagvlak heeft. U kent ook de tekst van het coalitieakkoord op dit punt. Ja, ja. Ik heb het gelezen en ik ken de tekst van het coalitieakkoord. Het zijn dingen die wel uitgebreid bediscussieerd zijn en vervolgens politiek niet gerealiseerd worden. Eerlijk gezegd, dit is politiek. Jammer.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Mijnheer Den Uyl, ik wil allereerst afstand nemen van de manier waarop u de moties Vreemd aan de orde dag kadert, maar ik wil u wel krediet geven voor uw vele jaren ervaring. Ik wil u graag vragen of u mij kunt adviseren wat dan een constructieve
1830 manier is en een manier gebruikmakend van al die andere parlementaire instrumenten die er zijn, om mijn doelen te bereiken, als dat niet via een motie Vreemd na een discussie in de behandeling in de commissie is.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Ik word nu uitgenodigd om een college gebruik van
1835 parlementaire instrumenten te geven.

De **VOORZITTER**: Ik heb de indruk dat de dag zoals die in het presidium reeds afgesproken is om een keer te praten over het gebruik van parlementaire instrumenten, dat die met een groot gevoel voor urgentie georganiseerd moet worden.

1840 De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik was klaar.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): De heer Klein kwam er even tussendoor, maar goed, ik kan goed in verschillende volgorden denken en u waarschijnlijk ook. Nog even terugkomend op dat voorstel.
1845 U hoort uw antwoord, niet? Of heeft u dat niet gehoord. Het antwoord dat u geeft, is namelijk 'de coalitie wilde het niet'. Heeft u dat gehoord? Precies, dat is dus precies waar wij het vandaag over hebben en waar de heer De Vries het ook over heeft.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Ik heb behoefte om hier toch een antwoord op te geven. Als mijn fractie in een akkoord met andere partijen afsprekt wat wij gaan doen met vervoer over water en dat
1850 ook publiekelijk doen, want iedereen kent de tekst van het coalitieakkoord. Wij zijn ook in staat geweest om uit te leggen in deze Staten waarom wij daarvoor gekozen hebben. Dan is het toch raar dat je zegt, u heeft dat afgesproken met de ander en dat had u niet mogen doen, dat is in feite wat u zegt.

1855 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Daarbij gaat de heer Den Uyl in dit specifieke voorbeeld voorbij aan het feit dat wij met nieuwe feiten zijn gekomen en wij het in deze Statenperiode opnieuw hebben besproken en dat u vervolgens vasthoudt aan datgene wat gezegd is. Dat moet je toch als er nieuwe feiten zijn, opnieuw aan het denken zetten. Dan heb je weer alle ruimte en dan neem je dat terug.
1860

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Naar mevrouw Alberts toe. Ook al is het denken opnieuw gestart, dat hoeft niet te betekenen dat het leidt tot een andere uitkomst. Dat is wat hier wel heel erg in deze discussie speelt.

1865 De **VOORZITTER**: Ik heb de indruk dat hier vandaag heel veel oud leed op tafel komt en dat het langzamerhand in een aantal opzichten ook niet meer gaat om de zaak.

1870 De heer **VAN LIERE** (PvdD): Voorzitter. Dit is ook een vraag die ik gesteld heb bij het vorige coalitieakkoord en niet dit keer heb gedaan. Ik stel hem gewoon, omdat ik hem gesteld wil hebben, omdat ik het zeker wil weten. Zijn er buiten het coalitieakkoord andere afspraken gemaakt binnen coalitieverband, bijvoorbeeld deelname aan het coalitieoverleg? Is dat een verplichting of besluit u daar iedere keer vrijwillig toe?

1875 De heer **DEN UYL** (PvdA): Dit is een boeiende vraag. Het is geen geheim dat de vier fractievoorzitters van de coalitiepartijen en daarin ondersteund door leden van GS, met elkaar spreken. Dat mag ook. Is dat verplicht? Er staat nergens een handtekening dat het moet. Ik zou toch zelf als fractievoorzitter van een coalitiepartij niet graag willen hebben dat zij buiten mij om bij elkaar zouden zitten. Ik zorg ervoor dat ik er altijd bij ben, dan wel een vervanger van gelijke
1880 waarde, zoals dat heet.

De **VOORZITTER**: Als er een side letter zou zijn, dan zou de voorzitter daar ingrijpende bezwaren tegen hebben.

1885 De heer **DEN UYL** (PvdA): Een side letter van het coalitieakkoord is mij niet bekend.

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter. Lest best. Allereerst wil ik namens mijn fractie aangeven dat wij het lastig vinden een persoonlijke brief – en dat is al eerder gezegd – in een openbare vergadering te bespreken, terwijl de briefschrijver zelf niet deelneemt aan het debat. Nu het toch
1890 ter bespreking is, maak ik van de gelegenheid gebruik er kort iets over te zeggen. In de brief van 25 november van GS als reactie op het aftreden van de heer De Vries, wordt wat ons betreft uitstekend verwoord welke ambities wij als provincie Noord-Holland hebben op het gebied van energietransitie en verduurzaming van energievoorziening. GS geven hierbij uitvoering aan het door het CDA mede ondertekende coalitieakkoord. Wat betreft de opmerkingen die de heer De
1895 Vries maakt over de verhoudingen tussen PS en GS, willen wij hier benadrukken dat het politieke debat de verantwoordelijkheid is van deze PS als geheel en de Statenleden individueel en dus thuishoort in de vergadering van PS. De CDA-fractie debatteert graag hier in PS op de inhoud. Wij zullen dat dan ook altijd doen. Middels het debat kunnen de leden van PS de kaderstellende, controlerende en vertegenwoordigende rol invullen. Graag nodig ik de fractievoorzitters van alle
1900 partijen uit met elkaar in gesprek te gaan op welke wijze wij als PS het politieke debat in de Staten meer vorm en inhoud kunnen geven. Een goed voorbeeld wat ons betreft, is de conferentie welke recent door de Statenleden in Zuid-Holland is gehouden, waarin Statenleden konden reflecteren op de rol in de provincie in de huidige netwerksamenleving en konden reflecteren op hun eigen stijl en wat dit voor vervolgens voor PS als geheel betekent. Wij stellen dan ook voor
1905 om de eerstvolgende presidiumvergadering hierover werkafspraken te maken en daartoe dien ik – mevrouw Zaal zei het al, die wist het wellicht – een motie in. Die motie houdt in dat wij voorstellen om net als in Zuid-Holland ook in Noord-Holland een conferentie te houden, waarin wij als Statenleden kunnen reflecteren op die rol in de huidige netwerksamenleving en op onze stijl en wat dat betekent voor ons Statenwerk en de griffie opdracht te geven dat te organiseren
1910 en de kosten te dekken uit de post werkbudget PS. Dat is voor mevrouw Post.

Motie 83

Reflectie op inhoudelijke en instrumentele rol PS

1915 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.*

Overwegende dat:

- *Het belangrijk is dat PS scherp voor ogen hebben hoe zij hun kaderstellende, controlerende en vertegenwoordigende rol willen vervullen;*
- 1920 - *Het belangrijk is dat PS inzicht hebben in hoe zij zowel inhoudelijk (waar moet het naar toe met de provincie in de huidige samenleving) als instrumenteel (hoe geef ik daar handen en voeten aan als volksvertegenwoordiger) hun rol op de beste wijze kunnen vervullen;*
- *Wanneer PS hun kaderstellende, controlerende en vertegenwoordigende rol ten volle*
- 1925 *weten uit te nutten, dit ertoe kan leiden dat de betrokkenheid van inwoners bij de provincie vergroot wordt.*

Constaterende dat:

1930 *In Zuid-Holland afgelopen woensdag 9 december een conferentie is gehouden, waarin Statenleden konden reflecteren op de rol van de provincie in de huidige netwerksamenleving en konden reflecteren op hun eigen stijl en wat dit vervolgens voor hun eigen Statenwerk en het functioneren van PS als geheel betekent en er een follow-up hiervan komt.*

Besluiten:

- 1935 - *Naar voorbeeld van PS van Zuid-Holland een conferentie te organiseren met nader te bepalen follow-up;*
- *De griffie opdracht te geven deze conferentie te organiseren samen met de voorzitter en een drietal nog aan te wijzen Statenleden;*
- *En de te maken kosten te dekken uit de post 'Werkbudget PS-leden'*

1940

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie CDA

1945 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik kan het toch niet laten, want is het nou helemaal toevallig dat mevrouw Zaal dat wist en ik niet?

1950 De heer **VAN EIJK** (CDA): Dat is niet helemaal toevallig, want wij drinken zo nu en dan een kop koffie. Dan bespreken wij dat en wij bespreken wel meer op die manier. Het gehele systeem gaan wij vandaag niet veranderen, maar het zou mooi zijn als wij een stapje gaan maken door met elkaar daarover te spreken. Ik sluit af. Met een goede zelfreflectie en een portie gezonde politieke wil lukt het vast om samen het politieke debat in onze Staten verder vorm en inhoud te geven. Het CDA is daar in ieder geval van harte toe bereid.

- De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering tot 15.50 uur. Ik heropen de vergadering. De motie die zojuist is uitgedeeld van het CDA, daar staat boven motie 82, dat moet zijn motie 83. Over de nummers hebben wij niet vergaderd, dat fluistert de griffier mij zojuist in. Overigens, wij hebben even vergaderd over de beantwoording en over de moties Vreemd. Het woord is aan gedeputeerde Geldhof.
- 1960 Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter. Wellicht ook even een reactie vanuit het college. Er zijn veel woorden gewisseld over hoe het is met de duurzaamheid en de duurzaamheidsambities van dit college en wat er in het coalitieakkoord staat. Ik kan u vertellen dat wij 26 mei, ongeveer een half jaar geleden, zijn begonnen en er is ontzettend veel gebeurd. Wij hebben onder andere de ruimtelijke effecten van de energietransitie in beeld gebracht. Die heeft u ook al kunnen
- 1965 ontvangen. Er is een convenant gesloten met 32 gemeenten in het NZKG in de metropoolregio voor het gebruik van restwarmte en warmtenetten. Er is ook een stuurgroep volop bezig om verdere invulling daaraan te geven en snelle stappen te kunnen zetten om het gebruik van warmtenetten te stimuleren. Daar is ook 3 miljoen euro voor beschikbaar. Er is ook een plan van aanpak voor energietransitie. Dat is in uw commissie EEB ook al besproken geweest. Er is een
- 1970 klankbordgroep van PS-leden ingesteld en bij mijn weten komt die 7 januari bijeen om met elkaar verder te praten over hoe de energietransitie verder vorm moet gaan krijgen. Het plan van aanpak voor zonneparken hebt u ook al in de commissie behandeld gehad. U heeft dat ook besproken, er heeft een ambtelijke sessie plaatsgevonden. Eind deze week, vrijdag de 18^e, is er een bestuurlijke bijeenkomst om met elkaar de dilemma's te bespreken over hoe wij zonneparken ruimtelijk
- 1975 mogelijk zouden moeten maken. In januari en februari bespreken wij dat ook met PS wat daar zoal uitgekomen is en hoe wij daar invulling aan willen geven. Verder is er ook nog 10 miljoen euro beschikbaar voor het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. De invulling daarvan staat in de steigers. Wij zijn ervoor aan het zorgen dat er niet even 10 miljoen euro wordt weggezet, maar dat het substantieel gaat bijdragen om heel veel bestaande woningvoorraad te
- 1980 kunnen verduurzamen. Wij hebben de PDENH, Participatiefonds voor Duurzame Economie Noord-Holland. Daar zit 85 miljoen euro in en er zijn al twee initiatieven gehonoreerd. Er zitten er meerdere in de pijplijn waarvan wij ook weten dat dat nu allemaal op gang komt, wetende dat het er is, hoe het gehonoreerd gaat worden en in 2016 zult u er nog verstand van staan wat daarmee gehonoreerd gaat worden. Dan hebben wij het echt over duurzame projecten die hier echt van de
- 1985 grond worden getild. Wij hebben natuurlijk SolaRoad, er zit nog meer voor in de pijplijn. Wij zouden dat graag groter willen uitrollen, ook dat leest u in het coalitieakkoord. Er zijn een aantal trajecten die u al kent, het asbest eraf en de zon erop. Daar zijn subsidieregelingen voor. Wij hebben een subsidieregeling voor zonnepanelen op maatschappelijk vastgoed. Dan heb ik het over openbare gebouwen, scholen, gemeentehuizen. Wij werken ook aan een
- 1990 samenwerkingsagenda met Bouwend Nederland voor verdere verduurzaming van de bouw en woningen. Wij hebben 18 miljoen euro in totaal voor innovatie en verduurzaming bij het MKB. Wij werken inderdaad keihard aan de realisatie van de 685,5 MW Wind op Land, waarbij wij de derde plaats innemen van alle provincies qua opgesteld vermogen. Ik kan u ook zeggen dat wij daar een substantiële hoeveelheid voor onze rekening nemen. Kortom, ik wil u even laten weten dat in
- 1995 ieder geval dit college voortvarend aan de slag is om invulling te geven aan de duurzaamheidsambities in het coalitieakkoord en dat alles in de steigers staat. Wij hopen zo snel

mogelijk bij u terug te komen en u mee te nemen in al datgene wat er in het coalitieakkoord staat en hoe dat invulling zal gaan krijgen.

2000 Mevrouw **ALBERTS** (SP): U noemt een hele opsomming en die is bijna onuitputtelijk over wat er allemaal goed gaat in het coalitieakkoord. Bij mij blijft dan toch de vraag hangen, waarom stapt de gedeputeerde dan op?

2005 Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik begrijp uw vraag, maar die kan ik niet voor u beantwoorden. U moet dit de persoon in kwestie zelf vragen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mijn vervolgvraag is dat de heer De Vries een officiële brief heeft geschreven en een interview heeft gegeven in De Volkskrant. Eigenlijk had ik daar ook graag een reactie op gehoord. Is dit allemaal lariekoek wat hij daar vertelt? Ik mag hopen van niet.

2010 Gedeputeerde **GELDHOF**: Ik onthoud mij van een waardeoordeel over de persoonlijke mening van de heer De Vries. U heeft zijn brief gelezen en verder ga ik daar niet op in.

2015 De **VOORZITTER**: Gedeputeerde Post komt ook nog aan het woord en ik was als het gaat om de bestuurscultuur, van zins onder het voorzitterschap van de heer Yurdakul daar ook een enkele opmerking over te maken.

2020 Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Een paar korte opmerkingen. Allereerst over de formatie, want daar zijn toch wel wat wonderlijke teksten over geuit. Als zou voor de verkiezingen al bepaald zijn wie met wie om de tafel zou gaan. Ik heb volgens mij in de eerste week na de verkiezingen heel expliciet uitgelegd hoe ik te werk ben gegaan. Ik heb alle fractievoorzitters uitgenodigd om te komen praten. Ik heb aan alle fractievoorzitters exact dezelfde vragen gesteld en ik heb u aangegeven met welke criteria ik door mijn eigen VVD-fractie waar ik op dat moment onderdeel van uitmaakte, op pad ben gestuurd. Dat waren drie criteria: 1. Dat ik zou gaan praten over een coalitie die kon bogen op een deugdelijke meerderheid. 2. Dat die coalitie zou bestaan uit stabiele partijen. 3. Dat die coalitie ertoe zou bijdragen dat wij als VVD zoveel mogelijk punten uit ons eigen verkiezingsprogramma zouden kunnen realiseren. Dat zijn de zaken waarmee ik op pad ben gegaan. Het belangrijkste was dat de kiezer op 19 maart uitspraak deed en dat niemand die uitspraak kon voorspellen en dus ook dat niemand wist wat de kiezer wilde en met die zaken in gedachten. Natuurlijk kijk je dan ook in je achterhoofd tijdens zo'n proces met welke partijen denk ik dat wij er ook uit gaan komen, want je begint niet aan een onderhandelingsproces om aan het eind van de rit met elkaar te stranden. Dat zijn de zaken waarmee ik op pad ben gegaan. Dus het gegeven dat er voor de verkiezingen al afspraken zouden zijn gemaakt wie met wie verder zou gaan, kan ik niet anders betitelen dan absolute lariekoek. Dan iets over de motie die is ingediend om alle ingediende moties, amendementen en initiatiefvoorstellen altijd te beoordelen op eigen merites en niet op partij of partijen. Volgens mij is dat staand beleid, maar ik wil daar wel graag een toelichting op geven. Dit college is ingehuurd om een coalitieakkoord uit te voeren. Dat betekent dus dat op het moment dat er moties en amendementen worden ingediend die niet passen binnen de kaders van dat akkoord of die daar afbreuk aan doen, het

2040 natuurlijk de taak is van dit college om die moties te ontraden. Nogmaals, wij zijn juist ingehuurd om dat coalitieakkoord uit te voeren, tenzij er zulke zwaarwegende noviteiten zijn dat ongewijzigde uitvoering van dat coalitieakkoord niet gevegd kan worden. Het tweede punt is dat wij ook als coalitie scherpe afspraken hebben met elkaar wat tot de kerntaken des provincies hoort en vooral ook wat niet. Dat betekent tegelijkertijd dat die zaken die wij niet als kerntaken
2045 des provincies betitelen, ook door ons zullen worden ontraden. Ook dat is een zaak waarvoor wij zijn ingehuurd. Dan tenslotte een persoonlijke noot van gedeputeerde Financiën. Er werd gezegd dat op het moment dat een amendement geen dekking heeft, dan wordt die bij ons altijd afgewezen. Ik kan u geruststellen, mijnheer Van der Sluijs, elke motie van elke partij die geen financiële dekking heeft, wordt door de portefeuillehouder van Financiën die zijn ambt serieus
2050 neemt, altijd afgewezen. Ik neem mijn ambt serieus en dat betekent dus dat ook amendementen van de coalitie die niet een deugdelijke financiële dekking in zich hebben, door mij zullen worden ontraden. Dat is mijn taak in dit college en die neem ik uitermate serieus.

De heer **HIETBRINK** (GL): Zoals ik in mijn bijdrage al heb gezegd, ik ben een beetje op zoek naar de vrije ruimte. Ik hoor de gedeputeerde op een aantal begrijpelijke onderdelen zeggen, daar
2055 moeten wij natuurlijk gezien de opdracht die wij hebben, een negatief advies geven of moties of amendementen ontraden. Mag ik daar ook uit opmaken, u heeft twee categorieën genoemd, dat als er een motie of amendement wordt ingediend waar geen vaste afspraken over zijn neergelegd in het coalitieakkoord en die niet schuren met het coalitieakkoord, dat het dan GS vrijstaat om
2060 dat aan de Staten te laten. Dat lijkt mij iets wat wij vaker zouden kunnen doen en dan kunnen de Staten daar ook, los van het oordeel van GS, zelf een oordeel over vellen.

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Volgens mij maakt het niet uit of GS wel of geen oordeel hebben en kunnen de Staten altijd zelfstandig tot een afweging komen. Volgens mij bent u daar dan weer
2065 voor ingehuurd om dat politieke oordeel te vellen. Ik zeg er tegelijkertijd bij dat elke motie en elk amendement natuurlijk ook een politiek ideologische afweging vergt. In sommige gevallen ligt die politiek ideologische afweging wellicht heel ver bij ons college vandaan. In andere opzichten ligt hij wat dichterbij en dan kun je wellicht binnen de Staten tot een aanvaardbaar compromis komen. Licht dat verder van elkaar vandaan, wordt dat een stuk ingewikkelder. Volgens mij
2070 moeten wij straks deze discussie nog een keer voeren, nadat wij het over uw initiatiefvoorstel hebben gehad en dan kijken hoe de hazen gelopen zijn. Wellicht dat u dan tot een heel ander oordeel komt over de verhouding binnen deze Staten, tussen uw Staten en ons college.

De **VOORZITTER**: Mag ik de heer Yurdakul vragen om mijn plaats in te nemen?
2075

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik vergeet er nog één en dat is de motie van het CDA, nummer 82. Die laten wij graag aan het oordeel van de Staten.

De **VOORZITTER**: Het woord is aan de heer Remkes.
2080

De heer **REMKES** (CdK): Toch een enkele waarneming mijnerzijds. Ik heb na het aantreden van de nieuwe Staten een gesprek gehad met alle fractievoorzitters en ik heb natuurlijk ook een gesprek

gehad met alle gedeputeerden op persoonlijke basis. Zowel in de richting van de fractievoorzitters als ook in de richting van de gedeputeerden, was steeds mijn vraag en
2085 opmerking, als er iets is, dan moet je bij mij binnenlopen, mijn deur staat voor jullie altijd open. Dat geldt dus ook voor de bestuurscultuur. Als een gedeputeerde iets dwarszit, dan moet de gedeputeerde bij mij binnenlopen. Dat geldt ook voor fractievoorzitters. Dan is de vraag, heeft de voormalige gedeputeerde De Vries daar één keer gebruik van gemaakt? Het antwoord is neen. Ook niet tijdens de weken van wikken en wegen, zoals hij dat in een mail aan mij heeft
2090 aangegeven, daar is kennelijk een proces bij hem van een aantal weken aan voorafgegaan, van die gelegenheid heeft hij geen gebruik gemaakt. Een tweede vraag en observatie. Had ik op grond van de GS-vergaderingen de indruk dat hem structureel iets dwars zat? Het antwoord is neen. Een derde vraag, heeft gedeputeerde De Vries inhoudelijk in GS of de Staten laten blijken het beleid op het terrein van de duurzame energie dan wel de circulaire economie, niet te delen?
2095 Het antwoord is neen. Dat zo zijnde en je zet na minder dan een half jaar en een aantal Statenvergaderingen die op de vingers van een hand te tellen zijn, een zodanig vergaande stap en je trekt zodanig vergaande conclusies zonder een merkbare poging om iets wat je kennelijk dwarszit, te veranderen, dan dienen er vraagtekens geplaatst te worden. Dat zijn ook vraagtekens waar ik nog steeds mee rondloop. Ik wil twee concrete voorbeelden noemen en aan het eerste
2100 voorbeeld heb ik mij eerlijk gezegd ook nog wel wat gestoord. Dat was het voorbeeld van Fairtrade dat in één van die interviews te lezen viel. Nou citeer ik even letterlijk: "De Vries vond niet alleen zijn collega's op zijn weg, maar ook terughoudende ambtenaren." Dat suggereert dat er een voorstel in het college is geweest. Dat voorstel heb ik in ieder geval nooit gezien en het is bij ons gebruikelijk – dat verschilt wel wat tussen provincies en met gemeenten is dat niet anders
2105 – dat gedeputeerden met voorstellen in het college komen. U raadt het al, het tweede element waar ik mij bij dat interview aan gestoord heb, is dat de suggestie gewekt wordt dat hier sprake is van tegenspartelende ambtenaren. Dat is ook op dit punt hier niet aan de orde. Dat andere interview in De Volkskrant, dat raakt – en laat ik het maar voorzichtig formuleren – aan het doen van mededelingen uit een besloten GS-vergadering. Ik kan u één ding wel zeggen, ook bij de
2110 voorbeelden die daar genoemd worden, herken ik mij op geen enkele wijze. Integendeel, er wordt het voorbeeld genoemd van onderwaterarcheologie in Texel. Dat heeft op de openbare besluitenlijst gestaan, dat is gewoon op basis van het voorstel van de gedeputeerde conform besloten. Als het gaat om de bestuurscultuur, er is door een enkel Statenlid verwezen naar het rapport – onder andere door de heer Van der Sluijs – Ondernemend Bestuur. Er is verwezen naar
2115 een bepaalde passage, maar er staan ook nog een paar andere passages in datzelfde rapport. Dat gaat over de bestuurscultuur in GS. Daar werd in dat rapport signaleerd dat een aantal jaren geleden hier een cultuur heerste van non-interventie. Die passages heb ik destijds en dat beschouw ik ook als mijn rol als voorzitter van het college, met bijzondere belangstelling gelezen. Er heerst op dit moment in ons college van GS een cultuur van elkaar kritisch bevragen,
2120 dat is de norm. Tegenspraak moet worden georganiseerd, maar daar moet je wel tegen kunnen. Die cultuur hoort wat mij betreft in de genen van individuele gedeputeerden te zitten. Als het gaat om de verhouding tussen de Staten en het college van GS, tussen coalitie en oppositie, kan ik in de richting van de Staten een hele geruststellende mededeling doen. Overal waar coalities functioneren, of dat nou in gemeenten of in provincies of op Haags niveau is, er vindt overleg
2125 plaats tussen de voorzitters van de coalitiefracties. In Den Haag zitten de heren Zijlstra en

Samsom en die drinken vrij regelmatig een kop koffie met elkaar en dat is in eerdere en andere coalities ook nooit anders geweest. Er werd hier gesuggereerd dat het allemaal hier heel gek zou zijn. Er vindt ook bij alle coalitiepartners, ongeacht welke coalitie er zit, op donderdagavond het zogenaamde bewindspersonenoverleg plaats, waar de bewindslieden en fractievoorzitters bij aan

2130 tafel zitten. Daar vindt enige mate van afstemming plaats, dat is inherent aan coalitieland. Ik vond dat de heer Hietbrink namens de fractie van GL een beschouwing gaf, die het dichtst komt bij mijn opvattingen. Voor mij zijn er altijd, als het gaat om politieke besluitvormingsprocessen, twee regels en dat zijn de krijgsartikelen. De eerste regel is, uiteindelijk besluit de meerderheid, en de tweede regel is, meerderheden zullen rekening houden met minderheden. Die beide regels

2135 staan voor mij centraal en daar passen dus geen Berlijnse muren tussen coalitie en oppositie bij. Het is ook glashelder dat als je met elkaar coalitieafspraken maakt, dat je elkaar – want je maakt die afspraken niet voor niks en vaak zie je ook dat naarmate de tijd voortschrijdt op basis van nieuwe informatie en actuele inzichten, dat er dan weleens wat meer ruimte komt – maar je maakt coalitieafspraken om elkaar daaraan te houden. Nou zal het u ook zijn opgevallen dat er

2140 een afspraak in staat over Wind op land en die afspraak is glashelder. Ik ga ervan uit dat voordat gedeputeerde De Vries ja zei tegen de uitnodiging van de fractie van D66 om toe te treden tot dit college, hij kennis droeg van die afspraak in het coalitieakkoord. Je hoeft geen grote geleerde te zijn, dat is niet alleen in Noord-Holland zo, maar dat is in alle provincies zo, ook in Utrecht, om te weten dat Wind op land een politiek gevoelig thema is. Omdat het politiek gevoelig is, is dat dus

2145 ook reden om daar scherpe afspraken over te maken. Wij hebben hier met elkaar in deze nieuwe periode al een paar keer gepraat over het thema Wind op land, dan waaiert het in deze Staten uit over het hele brede scala aan standpunten die je kunt hebben. Dat gaat van de opvattingen van de fractie van de PVV tot aan de opvattingen van GL en de PvdD. Daar is ook niet echt chocola van te maken als het gaat om dé oppositieopvattingen. Er wordt heel gemakkelijk gesuggereerd dat dé oppositie tegenover dé coalitie staat, maar als ik er wat voorbeelden uithaal, dan kan ik nog niet heel gemakkelijk tot die conclusie komen. Dus datgene wat je met elkaar hebt

2150 afgesproken, daar kun je elkaar op aanspreken. Daar vond ik dat de fractie van GL het eigenlijk goed verwoordde, datgene wat je niet in de coalitie hebt afgesproken en binnen de randvoorwaarden die gedeputeerde Post zojuist aangaf, ligt dat anders. Daar is de vrijheid naar

2155 elkaar toe groter. Als een coalitiefractie eens een keer op een punt dat niet geregeld is en dat in de coalitie niet voor elkaar krijgt, dan is er ruimte om eens even te praten met de oppositie. Als een coalitiefractie een voorstel van de oppositie tegenkomt, waarvan gedacht wordt dat het eigenlijk wel een goed voorstel is, dan heb je de ruimte mits er zorgvuldig en goed wordt gecommuniceerd, om een poging te doen met elkaar ergens te landen. Dat zijn eigenlijk de

2160 onderlinge afspraken, die je daarover goed met elkaar op het netvlies moet houden. Daar is nog wel een verbeterslagje zo hier en daar mogelijk. Dat wilde de heer Hietbrink vragen. Mevrouw Alberts wil kennelijk ook nog iets vragen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Ik wil nog even teruggaan naar het begin van het betoog van

2165 de CdK. U hebt een heel verhaal opgehangen, maar hoe moet ik dit nu duiden wat betreft deze vertrekkende gedeputeerde? Hoe moet ik dat nou zien?

De heer **REMKES** (CdK): Kijk, ik heb bij interruptie al gezien naarmate het debat voortschreed, mij het gevoel bekreep, van het ware wellicht beter geweest als gedeputeerde De Vries als het gaat om deze onderwerpen, je hebt aftredens en aftredens, gedeputeerde De Vries is op vrijwillige gronden afgetreden. Er was geen sprake van eer aan zichzelf houden of wat dan ook, volstrekt een vrijwillige beslissing. Als het gaat om de inhoud en ik heb ooit voor het politieke bestuur gekozen vanwege de inhoud en omdat je zo af en toe strijd nodig hebt voor die inhoud, dan zou ik ervoor gekozen hebben om dit debat met uw Staten te voeren.

2175

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Eigenlijk ben ik toch wel benieuwd, want u hebt nog wat meer gezegd over misschien moeilijk kunnen omgaan met kritiek of al dan niet voeren van strijd. Geeft u nou eigenlijk ook niet D66 een beetje een veeg uit de pan door te zeggen, u bent met deze gedeputeerde gekomen?

2180

De heer **REMKES** (CdK): Ik geef niemand een veeg uit de pan, ik heb waarnemingen gepleegd. Ik heb u gezegd wat in mijn wijze van zien in dit soort omstandigheden gebruikelijk is. Dat is, praat er eens een keer met jouw voorzitter over als dingen je niet aanstaan of praat er in het college over, die open cultuur is er in ons college van GS. Als je aanloopt tegen drempels en barrières, moet je dat wel op een tijdige manier met anderen delen. Als je dat niet doet, dan kun je daar vervolgens niet zoveel mee. Ik weet niet meer wie het was, ik dacht dat het de heer Van Liere was die zei, als ik het even tot mij door laat dringen van wat er aan de hand geweest is, dan is er een raar toneelstuk aan de hand geweest, want ik lees die brief van de heer De Vries en ik lees vervolgens in de krant dat het voor iedereen een verrassing is. Nou dat was het dus wel, dat was voor mij het geval en dat was voor de gedeputeerden het geval.

2190

De **VOORZITTER**: Is er behoefte aan een tweede termijn? Nee. Dan kunnen wij naar de afsluiting van dit onderwerp. Wij hebben nog twee moties. Motie 82 van de PVV. Eerst 82. Er is een stemverklaring.

2195

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter. Het gaat om motie 82.1 van de PVV?

De **VOORZITTER**: Voor de helderheid, het gaat om 82 van de PVV en 83 is van het CDA.

2200

De heer **VAN EIJK** (CDA): Voorzitter. Motie 82. Het is niet onze gewoonte om voor overbodige moties te gaan stemmen. Wij stemmen altijd tegen moties die overbodig zijn, omdat wij dat al doen. Gezien het debat en het tonen van onze goede wil, gaan wij voor de eerste en voor de laatste keer voor een overbodige motie stemmen.

2205

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter. Door deze motie in te dienen suggereer je dat wij dat nu niet doen. Dat is de reden waarom wij tegen deze motie stemmen

De heer **ANNAERT** (VVD): Dat geldt voor ons ook, de motie suggereert iets waarin wij ons niet kunnen vinden en herkennen. Zoals al eerder gezegd, wij kijken serieus naar alle moties en amendementen. Wij zullen ook deze motie niet steunen.

2210

2215 De **VOORZITTER**: Dan zijn wij toe aan de stemming. Mag ik de tegenstanders vragen de handen op te steken? Dat zijn de fracties PvdA en de VVD. De overige fracties voor, dat betekent dat deze motie is aangenomen. Dan gaan wij naar de volgende motie 83. Voor de duidelijkheid hebben wij net gezegd dat er 82 stond, maar het moet 83 zijn van het CDA. Wil iemand daar een stemverklaring over uitbrengen?

2220 De heer **HIETBRINK** (GL): Wij gaan deze motie natuurlijk van harte ondersteunen, ik wil alleen maar uitspreken dat ik hoop dat die conferentie het begin van iets is en niet een eenmalige bijeenkomst.

De **VOORZITTER**: Zijn er andere fracties die een stemverklaring willen uitbrengen?

2225 De heer **ANNAERT** (VVD): Indachtig mijn bijdrage in eerste termijn zijn wij ook voorstander van datgene waartoe in de motie wordt opgeroepen. Wij zullen de motie ook steunen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): In het kader van het leerproces waar wij hier met zijn allen in zitten, zullen wij deze motie van harte ondersteunen.

2230 De **VOORZITTER**: Dan gaan wij over tot stemming. Mag ik de tegenstanders vragen hun handen op te steken? Die zijn er niet, de motie is unaniem aangenomen.

10. Statenvoordracht 98 TWIN-H aansluiting A9 Heiloo

2235 De **VOORZITTER**: Wij hebben nog 1,5 uur voor onze verdere beraadslagingen. Dat vereist van u allen een grote mate van soberheid.

2240 De heer **VAN HOOFF** (PVV): Voorzitter. Vandaag beslissen wij hier in PS om uit de TWIN-H pot 12 miljoen euro en nog een beetje te gaan bijdragen aan de aansluiting van de A9 bij Heiloo. Wij hebben dat geld voor de aansluiting als PS al op 22 september 2014 gereserveerd. De PVV is voor een goede bereikbaarheid en economische groei. Alleen daarom al zou mijn fractie ja moeten zeggen. Echter, er is ook uit de regio een tegengeluid te horen. Nut en noodzaak zouden er niet zijn en om dan 12 miljoen euro uit te geven als provinciegeld – overigens 34 miljoen euro in totaal – en de woningbouwambities moeten naar beneden worden bijgesteld, het bedrijventerrein hoeft niet te worden uitgebreid, wat doe je dan? In de fractie hebben wij beraad gehouden en
2245 daar is besloten dat de PVV akkoord gaat met deze 12 miljoen euro. Het garandeert de bereikbaarheid in de regio, het geeft de economie in de regio een boost en helemaal met de aansluiting zelf en daarna voor ondernemers en omwonenden en ook de doorstroming van het verkeer in de regio, de filebestrijding zal bevorderd worden. Mijn fractie gaat akkoord met 12
2250 miljoen euro.

De heer **TIJSSENS** (D66): Voorzitter. Alle voors en tegens afwegende, is D66 tot de conclusie gekomen dat het voorstel dat nu door GS is ingediend, steun verdient. De afslag versterkt het

lokale wegenstelsel en leidt tot reductie van autokilometers over zwaar belaste wegen. Dit is een
 2255 historische kans voor Heiloo en omgeving. Er zijn ook lasten en dat is de reden om het woord
 even tot u te richten. De afslag is gelokaliseerd op het erf van Heiloo en daar wordt de pijn het
 sterkst gevoeld. De gemeente Heiloo zal er rekening mee moeten houden dat sommige wegen
 moeten worden opgewaardeerd en wij roepen GS dan ook op om serieus werk te maken van
 natuurcompensatie. Er ligt een kansrijke plek voor extra natuur met recreatieve waarden voor
 2260 bewoners van Heiloo. Kunnen GS hier al een nadere concretisering van geven? Het opheffen van
 de fietsverbinding ter plekke lijkt niet bezwaarlijk, maar ook hier ligt een kans om de gemeente
 Heiloo tegemoet te komen. De vraag is niet zozeer of vooral recreatieve fietsverbindingen aan de
 oostkant van Heiloo versterking verdienen, de vraag is meer hoe dat het beste kan plaatsvinden.
 Kunnen GS toezeggen met voorstellen dienaangaande te komen? De risicobuffer die in de
 2265 studiefase werd berekend, de 5 miljoen euro, is geheel toegevoegd aan de bijdrage van de
 provincie Noord-Holland. Aan de commissie is gemeld dat dit dan ook de maximale bijdrage is.
 Betekent dit dat een eventuele tegenvaller in de realisatie bij de gemeente terecht komt? Is de
 continuïteit van het project geborgd, mocht een dergelijke ongunstige omstandigheid zich
 voordoen? Binnen deze kaders van zorgvuldigheid kan het project wat D66 aangaat, de
 2270 realisatiefase in.

De heer **LEEVER** (ONH): Voorzitter. Zoals gebruikelijk heb ik het verslag van de
 commissiebehandeling aansluiting A9 Heiloo er goed op nagelezen. Het verslag eindigt onder
 andere met de SP, GL, ONH en de PvdD zijn nadrukkelijk tegen de aansluiting. Wat betreft ONH
 2275 ligt dat toch wat genuanceerder. In de commissie heb ik vragen gesteld over de wisselwerking en
 of het overleg tussen betrokken bewoners en de provincie constructief aan de orde is geweest.
 Uiteindelijk heb ik in de commissie gezegd dat ONH vindt dat deze aansluiting overbodig en niet
 noodzakelijk is. Dit klinkt overigens wel iets anders dan nadrukkelijk tegen, zoals aan het einde
 van de notulen is verwoord. Ik had dat wat ik in de commissie heb gezegd, hier direct kunnen
 2280 herhalen, dan zou ik nu klaar zijn, maar daar doe ik niet aan mee, integendeel. Wij hebben de
 genoemde notulen nog eens een keer goed en nauwkeurig doorgelezen binnen de fractie. Wij
 hebben ter voorbereiding van dit voorstel alle zaken nog eens de revue laten passeren. Alle
 zaken waardoor er vraagtekens bij dit voorstel gesteld kunnen worden, komen daar duidelijk aan
 de orde. Ik wil er toch een paar noemen. De woningbouw als één van de financiële dragers van dit
 2285 project, stelt heftig teleur. De uitgifte van het bedrijventerrein als noodzakelijk verkeerstechnisch
 argument voor deze aansluiting, loopt ver achter. Natuurlijk zullen er burgers zijn die bij deze
 aansluiting profijt hebben, minder drukte, maar wij zijn ervan overtuigd dat veel meer burgers er
 juist op achteruit gaan. Vooral de insprekers tijdens de behandeling in de commissie hebben
 duidelijke taal gesproken. Zo blijkt ook dat Rijkswaterstaat en de Raad van State niet overtuigd
 2290 zijn van de noodzaak van deze aansluiting op dit moment. Alles overwegende, kunnen wij toch
 niet verder gaan dan wat ik in de commissie gezegd heb en dat is dat deze aansluiting
 vooralsnog overbodig is en ONH zal tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter. Een onvolledig, onvoldragen en onverstandig besluit. Zo
 2295 noemde de PvdA-fractie van Heiloo deze voorgenomen aansluiting op de A9. Daarmee slaat de
 PvdA de spijker op de kop. Er is nog zoveel onduidelijk, dat het onmogelijk is om hier met goed

fatsoen als controlerend orgaan een besluit over te nemen. De gevolgen zijn immers niet te overzien. Ook de fractie van D66 van Heiloo heeft hiertoe vorige week opgeroepen. Het is dan ook zeer opmerkelijk hoe luchtig dit college doet over het aanleggen van deze afslag, waarvoor

2300 EHS, weidevogelleefgebied en een fietsverbinding worden geofferd op het altaar van de economie. Er zijn teveel bedrijventerreinen, maar liefst 20% staat leeg en in het geval van de Boekelermeer is dat percentage nog veel hoger. Naar dit soort terreinen hebben wij geen extra wegen nodig. Als je enige gereedschap een hamer is, ziet elk probleem er uit als een spijker.

2305 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Deze week vond in Parijs een historische conferentie plaats met een historisch besluit. Alle landen van de wereld gaan werken aan het terugdringen van uitstoot van broeikasgassen, alle landen van de wereld. Wat wordt nou de bijdrage van Noord-Holland daarin? Alleen al in dat perspectief zal ik zeggen dat deze afslag er niet moet komen. Dat heeft de SP bij veel gelegenheden al gezegd. Voor sommigen lijkt dat een reden om dan maar

2310 niet meer naar de argumenten te luisteren, maar ik roep u toch op om dat te doen. Ooit in 2005, werd het project Wonen in het Groen bedacht. In de gemeenten Alkmaar, Castricum en Heiloo zouden fiks meer woningen worden gebouwd plus aan bedrijventerreinen worden gewerkt. Vervolgens werd bedacht dat daarom een afslag A9 aangelegd moest worden om namelijk door dat toegenomen aantal woningen en bedrijven, het toegenomen verkeer op te vangen. 2005, dat

2315 was toen. Ondertussen is er heel veel veranderd. Wonen in het groen is in ieder geval geschrapt als transitiegebied en wat er overbleef, is flink naar beneden bijgesteld. Als je eerlijk bent, die nieuwbouwwoningen en/of bedrijven lijken gewoon luchtkastelen. Ze zijn er niet of ze zijn er nauwelijks. Die luchtkastelen moeten wel de aansluiting van deze weg betalen. Dat moet uit de grondopbrengst van grond, waar niet het geld mee wordt opgehaald. Ik begrijp dat niet. Ooit was

2320 het namelijk de bedoeling dat die drie gemeenten, Alkmaar, Castricum, Heiloo, die afslag zouden betalen, maar de businesscase bleek in 2012 niet sluitend en dus vond de provincie dat er in de buidel getast moest worden, want anders zou namelijk het project stranden. U schrijft dat ook zelf op, namelijk dat die financieringsbasis van het project, namelijk de woningbouw, een risico is. U zegt het zelf. De vraag is dan, de provincie is toch gekke Henkie niet die toch wel betalen

2325 zal? Zij willen het hebben, zij hadden het geld niet, waarom dan de provincie? Vooral als je weet dat met verschillende rapporten, het STEC-rapport, Buck-rapport, aangetoond is dat die woningbouw daar niet gaat komen en dat die bedrijven daar niet gaan komen. Ik begrijp dan ook niet dat niet meer partijen in dit huis erover vallen, over die redenering. Dan zegt de provincie dat het wel een risico is, maar dat de oplossing is dat als een partij – een van die drie gemeenten

2330 – niet aan zijn betalingsverplichting kan voldoen, wij vanuit de provincie een boete opleggen. Als je niet kunt betalen, kun je er ook geen boete weghalen, volgens het spreekwoord dat je van een kikker geen veren kunt plukken. Het is een gekke redenering, alles bij elkaar opgeteld. De basis van het project klopt niet, de financiering klopt niet, maar waarom willen GS het dan? Die afslag A9 staat niet in het coalitieakkoord, daar is geen afspraak over gemaakt. Je zou dus kunnen

2335 zeggen, hier kunnen mensen die naar de argumenten luisteren, de vrije ruimte zoeken. Dat kan gewoon. U hebt zich niet verbonden om voor het project te zijn, u hebt ook niet afgesproken om u verbonden te voelen. Dus doe ik met klem een beroep op u, helaas was mijnheer Tjssens mij voor in de spreekvolgorde, maar doe het nou niet. U hebt in uw verkiezingsprogramma's en in de verkiezingsbijeenkomsten allemaal gezegd voor het open landschap te gaan, wij gaan voor

2340 luchtkwaliteit, wij gaan voor versterking van de natuur. Wij doen dat allemaal. En wij hebben dat klimaatakkoord van afgelopen week, dat iedereen gaat steunen. Laat die waarden niet tot loze verkiezingsretoriek worden, want dat wordt het nu. U gaat nu tegen mij roepen dat het aanleggen van die afslag het milieu niet zal kunnen redden. Nee, maar door voor die afslag te stemmen, wat u doet, u schaart zich achter de asfaltlobby. Dat moet u niet doen en niet willen.

2345

De heer **TIJSSENS** (D66): Ik doe het in de vorm van een vraag. Denkt u dan dat er door deze afslag meer autokilometers gaan komen?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik weet die redenering van u en die snap ik ook wel. Het gaat om twee
2350 dingen: 1. Is het het overall verhaal van, gaan wij meer ruimte geven voor de auto? U weet net zo goed als ik dat zodra er meer asfalt is en ik vergelijk de automobilititeit met de goudvis in de vissenkomp, als je hem een grotere kom geeft, gaat die goudvis groeien. Als je hem in een klein kommetje houdt, blijft het een klein visje. Die redenering heb ik nog niet van u gehoord. Bij meer
2355 asfalt en nu ga ik het even preciezer zeggen, denkt de automobilist, er zijn geen opstoppen dus ik kan wel met de auto en dus zullen meer mensen kiezen voor het autogebruik. Ik hoor die redenering nergens worden overgenomen, terwijl het onomstotelijk al duidelijk is gemaakt.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Wat doet u met de mensen die op dit moment in Heiloo dagelijks in de file staan, die via de Kennemerstraatweg Heiloo uit willen. Wat doet de SP
2360 daarmee?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat is ietsjes op de details in, maar wat u doet is de verkeersstroom verleggen en nu zijn er andere wegen die wel 64% autotoename verkeer gaan meemaken. Dus de filevorming wordt gewoon verlegd.

2365

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Het ontlast wel de mensen, die daar nu mee te maken hebben.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dus de ene Heilooënaar heeft mazzel en de andere heeft pech, omdat hij op die andere straat woont. Ik raak er niet van overtuigd.

2370

de **VOORZITTER**: Degene die een maidenspeech houdt, mag niet geïnterrupteerd worden, maar mag zelf ook niet interromperen.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Oh, dan heb ik dit allemaal niet geantwoord.

2375

De **VOORZITTER**: Nee, dit geldt niet voor de heer Papineau Salm, want die was al eerder lid van deze Staten. Dat geldt wel voor de heer De Graaf.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik wil nog één ding horen van diegenen die in dit hele verhaal allemaal
2380 roepen dat het persé moet. Wij hebben nu wel het probleem dat de treinverbinding met Heiloo eventjes gehalveerd is qua haltering door de trein. Als je die twee dingen naast elkaar legt, zeg je dus ruimte voor de automobilist en wij doen eigenlijk niks aan die trein. Sorry, maar dan is dat

verhaal over dat klimaatakkoord en het terugdringen van broeikasgassen echt een loos verhaal hier. Ik wil nog één ding noemen en dat heb ik ook in de commissie gedaan bij de behandeling van het Schoon Schip verhaal. Ik heb toentertijd verzocht om het doorlichten van de projecten waar destijds oud-gedeputeerde Hooijmaijers bij betrokken is geweest. Dat is toen een debat geworden en ik herhaal nog even wat ik toen in de commissie heb gezegd. GS vonden dat toen te veel claim leggen op ambtelijke capaciteit. Toen heb ik gezegd dat ik er mee akkoord ga als dat per project bekeken gaat worden. Dit is zo'n project, dat punt heb ik in de commissie naar voren gebracht. Ik kreeg daar overigens bijval van de fractie van de PvdA en dames en heren, er is een reactie gekomen uit GS, maar vraag niet wat voor een. Ik ga hem voorlezen, nee, ik ga het toch doen. Namelijk: "Er is geen sprake van inhoudelijke betrokkenheid van de heer Hooijmaijers bij de verkeerskundige kant van de aansluiting van de A9 bij Heiloo, voor zover wij dat ambtelijk en bestuurlijk hebben kunnen nagaan." Dat was het. Voorzitter, de heer Hooijmaijers was voorzitter van de gecombineerde stuurgroep met de naam 'Wonen in het Groen aansluiting A9'. Volgens mij zegt dat genoeg.

De **VOORZITTER**: Ik had u die informatie overigens mondeling ook al een keer eerder gegeven.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Mijn redenering is dus nogmaals vanaf het begin, er was een heel verhaal over Wonen in het groen en daar werd een weg bij bedacht. Dat Wonen in het groen is geschrappt en waarom werd dat allemaal bedacht? Daar waren allerlei redenen voor en die ga ik nu niet allemaal herhalen, maar een deel daarvan is, dan gaan wij geld verdienen en met dat geld gaan wij dingen kopen, bijvoorbeeld een afslag, maar wij verdienen het geld niet. Een deel van dat verhaal van deze stuurgroep is ook dat luchtkastelen bouwen geweest en wij hebben daar heel veel voorbeelden van gehad in deze provincie. Ik heb ook gezegd per project, dit is er één van en u weerlegt het niet eens. Dat had ik graag gehoord. Nogmaals, de afslag moet dan 33 miljoen euro gaan kosten, gemeenten betalen mee, 12,5 voor de provincie. Het is eigenlijk een Rijksweg maar het Rijk zag er geen brood in, waarom Noord-Holland dan wel? Waar zijn de PvdA en D66 met hun mooie woorden over die CO₂-zaak?

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan de heer De Graaf en zoals gezegd, het is zijn maidenspeech.

De heer **DE GRAAF** (CDA): Voorzitter. Mijn jeugd – je mag in een maidenspeech iets persoonlijks zeggen niet? – heb ik grotendeels doorgebracht in Sint Pancras. Dit mooie dorpje ligt op de meest noordelijke uitloper van de geestgronden, waarop ook Heiloo ligt. Mede daarom begrijp ik de zorg van de bewoners over het behoud van de natuur als straks de nieuwe afslag van de A9 bij Heiloo wordt aangelegd, want het CDA is daarvoor en het stond, mevrouw Alberts, in ons verkiezingsprogramma. Het CDA is voor het versterken van de leefbaarheid. Dat is het vinden van de balans tussen wonen, werken en recreëren. Voor de ontwikkeling van de economie, een betere bereikbaarheid van de woonkernen Heiloo en Limmen, het bedrijventerrein de Boekelermeer en voor het realiseren van woningbouw is infrastructuur nodig. Het CDA vindt de regio's en de regionale ontwikkeling belangrijk en ziet graag dat de grens van de metropoolregio wordt opgetrokken richting Alkmaar, Heerhugowaard en Hoorn. Daarin past deze nieuwe ontsluiting.

Het is zo dat er in de regio afspraken zijn gemaakt met het bedrijfsleven voor vestiging van de bedrijven op de verschillende terreinen in Alkmaar, Langedijk en Heerhugowaard. Ik denk dat mevrouw Alberts dat niet weet, want dat is een van de redenen, net als de slechte ontsluiting, dat het gebied van de Boekelermeer-Zuid minder snel ontwikkelt dan voorzien. Het CDA vindt dat de provincie dienstbaar moet zijn. Plannen waarbij meerdere gemeenten en overheden betrokken zijn, kunnen bij uitstek door de provincie worden uitgevoerd. De integrale aanpak van woningbouw, bereikbaarheid en het compenseren van natuur, misschien zelfs overcompenseren, spreekt ons erg aan. Die compensatie zullen wij heel goed volgen. De toezegging van GS om ook de communicatie met de niet direct betrokken gemeenten op te pakken, sterkt ons in het besluit in te stemmen met deze voordracht. Datzelfde geldt ook voor de intentie tot behoud van het fietspad dat nu misschien gaat verdwijnen. Ik ben begonnen met waar ik ben opgegroeid. Nu wonen wij in het groene hart in Kudelstaart, gemeente Aalsmeer. Vorig jaar is in onze regio eindelijk de nieuwe rondweg N201 gerealiseerd. Als ik zie hoe mooi dat nu wordt, dagelijks de verbeterde bereikbaarheid en leefbaarheid ervaar, dan wens ik dat namens het CDA de bewoners en bedrijven van de regio Heiloo, Castricum en Alkmaar ook toe.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter. Ik zal het kort houden, omdat ik graag verder ga met het volgende onderwerp, dat volgens mij juist de oplossing is voor dit soort problemen. GL is tegen deze nieuwe afslag bij Heiloo. Wij zien noch het nut noch de noodzaak en ik vind het eigenlijk zonde van het geld waar wij hiermee bezig zijn. Ik maak mij zorgen over de gevolgen van de aanleg van deze afslag. Ik maak mij zorgen over de gevolgen van het sluipverkeer in Heiloo. Ik maak mij zorgen over de plannen rondom de woningbouw. Ik denk echt dat wij hier verkeerd bezig zijn. Het zou een goed signaal zijn geweest op het moment dat wij hiermee zouden stoppen. Als deze weg wordt aangelegd, gaat de situatie gigantisch verslechteren voor de mensen die hier wonen. Ik vraag mij af waarom wij hiermee doorgaan. Het is mij nog nooit op een fatsoenlijke manier uitgelegd, waardoor ik denk, ik kan hier achter staan. Ik heb een goed verhaal gehoord van mevrouw Alberts en van de PvdD. Volgens mij is er al genoeg over gezegd en ik ga het niet verder uitbouwen, maar laten wij hier in Godsnaam mee stoppen. Ik kan helaas tellen en ik ben bang dat wij dit niet binnen gaan halen.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Voorzitter. Al sinds 1962, een jaar na de aanleg van de A9, wordt er gesproken over de aanleg van de afslag bij Heiloo. Kunt u nagaan. Ruim 50 jaar geleden was er dus al een wens om op deze locatie een afslag te creëren om zo Heiloo beter bereikbaar te maken. In de periode tussen 1962 en nu is er veel veranderd. De Boekelermeer is in ontwikkeling en Heiloo heeft woningbouwplannen. Uiteraard kan ik niet ontkennen dat de Boekelermeer nog lang niet uitontwikkeld is, maar welk bedrijf wil zich op de Boekelermeer vestigen als dit gebied niet of nauwelijks te bereiken is? Ik kan mij namelijk niet voorstellen dat het wenselijk is dat vrachtwagens door een dorpskern als Akersloot moeten rijden om in het Heilooër deel van de Boekelermeer te komen.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Deze discussie hebben wij soort van al gehad in de commissie. U stelt voor dat daar te komen is via een soort van modderweggetje over de hei of iets dergelijks,

maar er liggen toch gewoon wegen. Deze gebieden zijn bereikbaar. Bent u het niet met mij eens dat u een beetje overdrijft?

2470

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik ben het niet met u eens dat ik overdrijf. Ik ben echt stellig van mening dat met name de weg door Akersloot niet een optie is om vrachtverkeer overheen te laten rijden. Daar komt bij dat het alternatief is om de A9 af te rijden en dan de Smaragdweg op. Ik weet niet of u daar wel eens in de spits geweest bent, maar er is geen
 2475 doorkomen aan. Dan moet u over de Smaragdweg helemaal langs het kanaal terug richting Akersloot om in het zuidelijk deel te komen. Ja, ik ben bekend met het feit dat er een paaltje staat tussen het noordelijk en zuidelijk deel van de Boekelermeer. Het paaltje omhalen zou dan misschien kunnen betekenen dat de bereikbaarheid van het zuidelijk deel beter wordt. Dan moeten wij nog steeds met al het verkeer over de Smaragdweg, wat mij betreft is dat geen optie.
 2480 Ik ben er echt zeker van en overtuigd dat ik daarin niet overdrijf. Deze nieuwe afslag is eveneens belangrijk voor de betere bereikbaarheid van Heiloo en voor het kunnen realiseren van de Zandzoom, want meer woningen betekent meer inwoners, meer forenzen en dat gaat niet met het huidige wegennet. De aanleg van de afslag op de A9 zal een positief effect hebben op de afwikkeling van het verkeer op de Kooimeer en op de kruising met de westelijke Randweg
 2485 Alkmaar met de Kennemerstraatweg. Zo zijn er nog wel een paar wegen binnen Heiloo en Alkmaar te noemen. Kortom, deze afslag doet veel meer dan alleen bijdragen aan een betere bereikbaarheid van Heiloo. Ook de regio heeft hier veel baat bij, zeker qua verkeersafhandeling, veiligheid en economische ontwikkeling. Dat blijkt ook wel door de bereidheid van de regio om een bijdrage te leveren. Dan met betrekking tot het vervallen van de bestaande fietsverbinding.
 2490 Wat de VVD betreft, is het niet per se noodzakelijk dat er op deze plek een fietsverbinding komt. Zowel ten noorden als ten zuiden van deze locatie zijn er oversteekmogelijkheden, zowel naar Akersloot als naar de Boekelermeer, welke niet of nauwelijks zullen leiden tot meer meters voor fietsers. Als er dan toch een fietsverbinding moet komen op deze locatie, zal het wat de VVD betreft enkel een recreatieve functie moeten hebben. Wat ons betreft zijn de toezeggingen zoals
 2495 deze door de gedeputeerde in de commissie reeds zijn gedaan, voldoende. Wij zien hier graag een voorstel voor tegemoet.

2500

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter. 50plus vindt dit een moeilijk onderwerp, aangezien ik geen verkeerskundige ben. Ik zal het moeten doen met mijn gezonde boerenverstand en het
 2500 bestuderen van de dossiers natuurlijk. Na het bestuderen van de stukken kwam ik er achter dat pas eind 2016 een verkeersplan van de gemeente Heiloo bekend zal worden. De gemeente heeft vorige week ingestemd met de afslag met uitzondering van D66 en de PvdA. Graag zou ik dan ook van deze partijen willen weten of zij met hun partijgenoten ter plaatse overleg hebben gepleegd, daar zij er totaal anders in staan of de afslag er moet komen of niet. Knelpunten
 2505 inzake verkeer binnen Heiloo worden vooralsnog niet opgelost en enkele wegen worden na aanleg van de afslag zelfs zwaarder belast, met name de oost-west verbindingen waardoor weer extra verkeersremmende maatregelen nodig zijn. Dit zal het leefklimaat van de woonwijken daar niet ten goede komen. De Kennemerstraatweg en de Kanaalweg blijven te druk en worden zelfs drukker. Wij vragen ons dan ook af waarom er geen onderzoek is gedaan naar een variant zonder
 2510 afslag A9, maar met maatregelen die het verkeer remmen ter plaatse, hetgeen ook veel minder

zal kosten en ook beter voor de natuur zou zijn. Het kan toch niet de bedoeling zijn een afslag aan te leggen bij Heiloo, problemen die zich in Alkmaar voordoen te verplaatsen naar Heiloo, die vervolgens op enkele wegen zorgen voor een zwaardere belasting dan grenswaarden toestaan. De woningbouwplannen bij Zandzoom in Zuiderloo zijn teruggeschroefd van 2.400 naar 1.800
2515 woningen en je kunt je afvragen of die 1.800 woningen er ook wel zullen komen vanwege de afnemende vraag en vergrijzing. Het geld van de woningopbrengsten moet gebruikt worden voor groen, maar wat als het geld er niet komt? Ook zouden die gelden worden gebruikt voor een aan te leggen spoortunnel, maar ook die is vertraagd. De regionale woonvisie na bestudering is daar ook niet echt hoopvol over of er echt wel zo'n grote behoefte is aan woningen daar. Wel een
2520 grote behoefte aan seniorenwoningen daar vanwege de vergrijzing, maar die hoeven niet per se op die twee gebieden te komen. Ook het bedrijventerrein Boekelermeer heeft het moeilijk en invulling ervan loopt niet zoals gepland. De extra afslag bij de A9 zou niet alleen van economisch belang moeten zijn voor de bereikbaarheid Boekelermeer, maar ook ten goede moeten komen van Heiloo zelf en Limmen en daar heb ik grote vraagtekens bij. Ook blijkt uit de gegevens van
2525 flora en fauna dat er nog diverse vervolgonderzoeken nodig zijn om het leefklimaat te ontzien. 50plus is niet tegen een extra afslag aan sich, maar het voorgaande overziend, vragen wij ons toch echt af of wij nu niet een besluit nemen dat achter de feiten aanloopt, van geplande ontwikkelingen van jaren geleden van voor de crisis. Volgens ons kan de woningbouw gefaseerd plaatsvinden en het verkeersplan van de gemeente Heiloo in samenwerking met de bewoners
2530 eerst afgerond worden om knelpunten op kruisingen op te lossen eind 2016. Dan kan alsnog besloten worden de afslag wel of niet aan te leggen.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Zou u het ook niet andersom kunnen benaderen, dat de afslag juist nodig is om aan de woningenopgave te gaan voldoen en het bedrijfsleven een boost te geven? U benadert het nu vanuit het negatieve, ik zou zeggen, bekijk het vanaf de andere kant, zodat die ontwikkeling tot stand kan komen.
2535

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik begrijp dat u dat vraagt, maar dat is het standpunt van de VVD. Wij hebben een ander standpunt, wij zien het vanuit een andere oplossing. Wij zouden er dus
2540 eigenlijk voor pleiten om de afslag vooralsnog niet aan te leggen, maar het uit te stellen. Als daar geen meerderheid voor wordt gehaald, dan zullen wij tegen stemmen. Ik zou graag een antwoord willen weten van de PvdA en D66 of zij overleg hebben gehad met hun fracties in Heiloo.

De heer **TIJSENS** (D66): Voorzitter, ik gun u de kans dat ik geen tweede termijn besteed aan dit onderwerp. Wij hebben overleg gehad in de regio, met mijn partijleden van onder andere het Heiloose, maar ook met Alkmaar en Castricum. In Heiloo is het kwartje uiteindelijk naar een bepaalde kant gevallen, dat betekent dat zij tegen stemmen. Dat heeft te maken met financiering, afspraken uit het verleden en al dat soort zaken. Dat gun ik hen van harte die lokale afweging, maar als lid van PS heb je de plicht om net van een etage hoger naar het veld te kijken.
2550

De **VOORZITTER**: Dat was de toegevoegde waarde van de provincie.

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Ik dank u hartelijk voor uw toelichting, maar blijf het toch heel vreemd vinden dat u allemaal van dezelfde partij bent en er hier totaal anders over denkt.

2555

De **VOORZITTER**: Ik kan u de verzekering geven dat dat in wel meer politieke fracties voorkomt.

2560

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Wij hoorden het al van de VVD-fractie. Het oorspronkelijke plan voor deze afslag stamt uit het begin van de jaren 60. De CU/SGP vraagt zich af of er op dit moment ook nog voldoende argumenten ten grondslag liggen aan dit plan. Wij hebben in de afgelopen commissievergadering ons best gedaan om op zoek te gaan naar die redenen, maar wij hebben helaas moeten concluderen deze niet voldoende te hebben gehoord. De huidige prognoses rondom de woningmarkt laten zien dat het voorlopig ver weg blijft van het eerdere aantal woningen dat wij dachten te kunnen realiseren. De bewering dat de woningmarkt aantrekt door deze afslag, vinden wij wensdenken en bovendien vragen wij ons stellig af of de ontwikkelingen in de automobiliteit er niet toe zullen leiden dat de behoefte aan asfalt zal afnemen. Wij vinden het tevens onvoorstelbaar dat wij anno 2015 een weg aanleggen waarbij een fietsverbinding sneuvelt. Wij vinden ook de plannen voor de natuurcompensatie onvoldoende concreet. Wij zullen dus tegen stemmen, wij vinden dat wij ons geld meer toekomstgericht kunnen besteden.

2565

2570

2575

2580

2585

2590

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Voorzitter. Ik wil eerst beginnen met de vraag van mevrouw De Meij over de PvdA-fractie. Ik ben uitvoerig met de leden door het gebied gereden. Ik weet dat er binnen de fractie van Heiloo uitvoerig een discussie is gevoerd. Zij hebben ook tegen gestemd, onder andere wat ik met hen deel, door de slechte informatievoorziening van het gemeentebestuur naar de fracties van Heiloo. Zij hebben de afweging gemaakt om het niet te doen. Daarentegen in Castricum waar ik ook geweest ben, die zijn voorstander van dit verhaal. Dit geeft precies aan en wat D66 ook zegt, dat wij als provincie een eigen rol hebben en dat de fractie van de PvdA op eigen argumenten in Castricum voor is en in Heiloo tegen. Van Alkmaar heb ik het niet gehoord. Nu hoor ik dat Alkmaar voor heeft gestemd. Dat kan. Even terug. De PvdA is nog steeds een groot voorstander van het programma de Nieuwe Strandwal, een uitstekend integraal project. Groen, woningen, bedrijven, het oplossen van knelpunten in de gemeente Heiloo. Prima. De woningbouw verloopt trager, maar ik heb er ook weer rondgereden en er wordt wel gebouwd. De mensen vergeten altijd dat Castricum niet wordt meegenomen, maar Castricum grenst vlak aan de weg die er komt en daar wordt het bestemmingsplan ook goedgekeurd en daar worden ook woningen gebouwd, al zijn het er op dit moment maar 1.800. Die mensen moeten ook de wijk uit. Alles leuk en aardig, maar de fiets is geen oplossing voor mensen die 's ochtends om zeven uur moeten gaan werken. De woningen komen er al voor een deel en ik hoop dat er nog meer komen. Alle partijen die zeggen dat die woningbouw niet goed is, wil ik vragen wat zij doen met de opgave die wij hebben als PS Noord-Holland, 230.000 woningen. Waar moeten die komen van de CU/SGP, van de SP? Die mensen moeten daar willen wonen en u kunt niet zeggen dat die woningen niet nodig zijn. U heeft ook de verantwoordelijkheid voor statushouders, et cetera, dat die woningen er komen, ook daar.

2595 De heer **VAN BERKUM** (GL): Eigenlijk een diepe zucht, dit is niet het type woning dat nodig is en dat weet u ook. Zegt u dat dan alstublieft.

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Sinds wanneer gaan wij per gemeente over welke woningen waar moeten komen? Daar gaan wij niet over.

2600

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik deel helemaal met u dat er behoefte is aan woningbouw, maar het gaat mij om de volgorde. Niet eerst een weg aanleggen en dan pas kijken of het gaat lukken.

2605

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): De 1.800 woningen die er nu gebouwd worden, die mensen moeten ook de wijk uit kunnen. Ik wil wel eens zien als dit niet doorgaat, hoe deze mensen over drie, vier jaren de wijk uit moeten. Dan ga ik met u mee om daar 's ochtends te staan en 's avonds terug te komen. Ze kunnen er niet in of uit of gaan door de sluipstraatjes van Heiloo. Dat is de boodschap die ik aan u meegeef. Kortom, de PvdA is voorstander van de Strandwal, het gaat nu trager, maar ook de groenprojecten gaan niet door. Er wordt heel veel geld geïnvesteerd in de leefbaarheid van Heiloo voor de mensen die er nu wonen. Lucht, ruimte, groen, niet alleen het ecologische, maar juist binnen de gemeente. Alle partijen gooien die ook weg, de groenprojecten. Dat vind ik een slechte zaak. Wij hebben wel twee aandachtspunten en noodzakelijke punten. Wat betreft de aandachtspunten, ik vind het slecht dat Heiloo nog geen verkeersplan heeft. De mensen die van de Boekelermeer af komen, dreigen nu met het vrachtverkeer rechtstreeks Heiloo binnen te rijden. Ik wil vragen aan de gedeputeerde of zij met Heiloo wil overleggen over het verkeersplan, dat dat er op korte termijn komt en ook gaat nadenken over het verkeer dat gaat komen naar Egmond-Binnen. Wel vooruitdenken over het landelijk weggetje naar Egmond-Binnen en dan rijdt je het klooster binnen en dat moet niemand willen daar. Ik vraag de gedeputeerde of u daar met Heiloo over kunt overleggen en in het verkeersplan inspelen op deze twee problemen. Dat de weg vanaf de Boekelermeer, dat die niet Heiloo binnenrijdt en echt de A9 gaan gebruiken. De andere twee punten zijn al eerder genoemd, de natuur en cultuurhistorie. Ik vind dat daar het voorstel nog niet voldragen is. Ik heb signalen gekregen, ik ben ook bij Landschap Noord-Holland geweest. Wij zijn wel akkoord gegaan, maar vinden dat het niet goed is uitonderhandeld betreffende natuurnetwerken. Er liggen kansen om de natuur aan de oostkant van de weg te versterken en ik wil u uitnodigen om met de betrokken partijen goed te kijken naar de natuur en ons over drie maanden te informeren of de natuur meer kansen krijgt. Zes hectaren moeten nog worden aangewezen en het voorstel dat er nu ligt, vindt Landschap Noord-Holland onvoldoende en wij vinden het ook onvoldoende. Dan het fietspad, ik ben een beetje verbaasd over de VVD dat dit een recreatief fietspad is. Nee, er zijn juist mensen die er wonen en werken en graag naar de Boekelermeer willen. Waarom mogen zij niet over het viaduct gaan fietsen? Dat vind ik een beetje raar.

2630

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Dat zal ik u uitleggen. Er ligt daar vlak ten noorden van en ten zuiden van ook nog een overgang over de snelweg heen juist voor fietsverkeer. Het verkeer dat naar Akersloot moet of naar Boekelermeer moet, hoeft niet per se gebruik te maken van deze verbinding. Vandaar dat ik zeg dat ik het in een recreatief fietspad zou willen zoeken.

2635

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Maar u heeft ook het coalitieakkoord ondertekend waarin staat meer fietspaden. Ik nodig u uit om dat wel goed te vinden.

2640

De **VOORZITTER**: Kijk, dat is nou elkaar aanspreken op afspraken.

Mevrouw **KAAMER VAN HOEGEE** (VVD): Ik neem aan dat een recreatief fietspad in uw ogen ook een fietspad is of is dat iets heel anders?

2645

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Nee, maar de naam vind ik niet juist. Het gaat om een fietspad en uw eigen e-bike en die van de VVD gaan er ook allemaal over heen binnenkort. De gedeputeerde heeft toegezegd dat u bezig bent dit te realiseren. Kunt u al iets over de voortgang melden hoever het daarmee staat? Wij willen graag weten voor wij het besluit nemen, of het er

2650

Gedeputeerde **POST**: Voorzitter. Ik heb gehoord wat de heer Van Hooff over de zaak heeft gezegd. Hij heeft ook in de commissie aangegeven dat hij het mee terug zou nemen naar de fractie. Ik ben blij met de uitkomst daarvan. Ik heb van hem geen specifieke vragen gehoord, dus ik heb niet het idee dat ik iets moet beantwoorden. In de richting van D66, maakt u serieus werk van natuurcompensatie? Ja, en dat zeg ik ook in de richting van de heer Papineau Salm. Conform de Uitvoeringsregeling Natuurcompensatie van de provincie, wordt die natuurcompensatie maximaal twee jaar na de afronding van het project gerealiseerd. Omdat wij ervan uitgaan dat die aansluiting in 2019 tot afronding komt, moet de compensatie uiterlijk in 2021 gereed zijn. Het natuurcompensatieplan dat nog opgesteld moet worden, is gekoppeld aan het bestemmingsplan en dat komt in 2016 voor te liggen ter inspraak. Compensatie vindt altijd plaats in het gebied of financieel als dat in een gebied niet kan in verband met de weidevogelleefgebieden. Dat kan dus onder andere het gebied ten oosten van de A9 zijn. Dat is begrensd als weidevogelleefgebied en deels als NNN, maar het is nog niet ingericht als NNN en om die reden zou natuurcompensatie nieuwe natuur betreffen en is compensatie ook binnen die contour toegestaan. Daarnaast is het nog van belang dat groen ook een pijler is van het programma Nieuwe Strandwal en bij de uitwerking van de verplichte natuurcompensatie voor de weg wordt gezocht naar combinatie met projecten uit het onderdeel Groen, zodat er echt substantiële meerwaarde voor het gebied ontstaat in plaats van losse deelprojectjes. Het concrete antwoord op de vraag van kunt u over drie maanden iets meer zeggen is nee, omdat het gekoppeld is aan het bestemmingsplan. Ik hoop dat u de betreffende gedeputeerde, de heer Talsma, daar iets meer tijd voor geeft om dat dan met u te bespreken.

2655

2660

2665

2670

2675

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Nou is het zo bij natuurcompensatie, heb ik altijd begrepen, dat het al twee jaar in werking moet zijn voordat een project waarom die compensatie gepleegd wordt, er is of van start gaat. Ik hoor daar helemaal niets over. U zegt, dat gaat bij het bestemmingsplan enzovoort, maar ondertussen loopt natuurlijk de aanleg van die afslag. Komt u daarmee niet in de knoei?

2680 Gedeputeerde **POST**: Wij kunnen toch geen weg aanleggen als het bestemmingsplan nog niet gereed is? Het bestemmingsplan komt in 2016.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dus wanneer gaan wij dan beginnen met die afslag?

2685 Gedeputeerde **POST**: Ik heb u net aangegeven opleveren in 2019, dus natuurcompensatie.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Gaat u dat makkelijk halen. Nee, precies, daar gaan wij. Als de weg wordt opgeleverd, gaat u er nog twee jaar over doen om de natuur te compenseren. Het moet andersom. De natuur moet al twee jaar draaien, zeg maar, voordat, maar goed het is een welles, nietes. Ik heb het gezegd.

2690

Gedeputeerde **POST**: Wat betreft de recreatieve verbinding, kunt u toezeggen dat u met voorstellen komt. In feite was dat ook weer de vraag van de heer Papineau Salm. Daar staat in het stuk het volgende over: "Voor het recreatieve fiets - en wandelverkeer over de A9 wordt binnen het deelprogramma Groen van de Nieuwe Strandwal ambitie, haalbaarheid en betaalbaarheid van een recreatieve fietsverbinding over de A9 ter hoogte van de Lagelaan onderzocht. Indien dit traject positief wordt doorlopen, kan het samengevoegd worden met de scope van de aansluiting over de A9 door middel van een extra breed viaduct." Dat is op dit moment de stand en ik kan daar op dit moment nog geen nadere nieuwe feiten over melden. Wat ik wel kan melden, is dat hij er voorheen natuurlijk wel ingezeten heeft in de scope, maar dat hij er in overleg met de gemeente uitgehaald is omdat die te begroterlijk zou zijn. Wij gaan nu alsnog proberen om het voor elkaar te krijgen en natuurlijk doen wij ons uiterste best om dat voor elkaar te krijgen. Of het gaat lukken, zal de tijd leren. In de richting van de ONH, de PvdD, GL, 50plus en CU/SGP die met name vragen naar nut en noodzaak, kan ik alleen maar zeggen, leest u in de handelingen nog een keer het betoog van zowel de heer De Graaf als mevrouw Kaamer van Hoegee door. Die hebben perfect aangeduid waarom je dit wel zou moeten doen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik het na vijftig jaar merkwaardig vind om te zeggen, misschien dat je er nog eens goed naar zou moeten kijken en dat je dat nog een keer zou moeten uitstellen. Dat doen wij al vijftig jaar en volgens mij is het moment van knopen doorhakken nu ook gekomen. In de richting van de CU/SGP zeg ik daarbij, uw filosofie is eerst bouwen en dan misschien ooit nog bewegen, maar misschien ook niet. Ons college kiest nadrukkelijk voor eerst bewegen en dan pas bouwen. Dat is een verschil van opvatting en ik vrees dat wij elkaar daar hier vanavond over dit onderwerp ook niet van gaan overtuigen. Dan kom ik tot slot bij de SP. Ik moet u eerlijk zeggen mevrouw Alberts, dat ik een enorme vieze smaak in mijn mond krijg van datgene wat u als bijdrage levert.

2700

2705

2710

2715

De relatie die u legt na zeseneenhalf jaar met Schoon Schip naar aanleiding van de brief, vind ik ver beneden alle peil. Ik heb ook geen enkele behoefte meer om op uw bijdrage in te gaan.

De **VOORZITTER**: Ik heb de voorzichtige indruk dat in eerste termijn alle argumenten eigenlijk wel gewisseld zijn. Klopt dat? Als dat ook het gevoel van de Staten is, stel ik voor om tot stemming over te gaan. De heer Papineau Salm heeft een stemverklaring.

2720

De heer **PAPINEAU SALM** (PvdA): Dank voor de toezeggingen over het fietspad. Over de natuur gaan wij met gedeputeerde Talsma tussendoor in gesprek over de vorderingen.

2725 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ook nog een stemverklaring, omdat er geen tweede termijn is. Aan de informatievoorziening gaat nog gewerkt worden. De natuurcompensatie gaat nog worden ingevuld. Het verdwenen fietspad gaat nog worden uitgezocht. Het verkeersplan moet er nog komen. De milieueffecten van de aanleg worden nog uitgezocht. De financiering is een risico. De Intercity van Heiloo naar Haarlem wordt opgeheven, maar de golfbaan is gered. U begrijpt dat wij
2730 tegen deze afslag zijn.

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Mag ik de tegenstanders vragen de handen op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL, PvdD, ONH, 50plus en de fractie CU/SGP, de overige leden daarvoor. De voordracht is aanvaard.

2735

11. Statenvoordracht 99 Eerste Actualisering PMI 2016-2020

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter. Ik heb een hele korte vraag aan de gedeputeerde. Het gaat over bereikbaarheid Waterland, maatregelen N235. Er wordt onder andere de voetgangerstunnel genoemd en daar hebben wij in de commissie al kort over gesproken. Wat mij toen niet duidelijk
2740 was en later wel duidelijk werd, is dat er voor de voetgangerstunnel die alleen naar de bushalte gaat, ook waarschijnlijk een woning gesloopt moet worden. Nu vraag ik mij wel af, in hoeverre is die tunnel echt noodzakelijk als er zo'n drastische maatregel genomen moet worden en is het ook een wens van de gemeente.

2745

Gedeputeerde **POST**: Het antwoord op de laatste vraag is ja, het is ook de wens van de gemeente. Ik vind het ingewikkeld om heel diep op de zaak in te gaan, omdat het natuurlijk ook een persoonlijke zaak betreft van iemand die in die woning woont. Ik vind het ingewikkeld om daarover uitgebreid in de Staten te spreken. Betrokkenen zijn het er allemaal over eens dat de
2750 situatie zoals die op dit moment is, een zeer ongewenste is. Ik weet niet of u het ter plekke kent, maar aan de ene kant zetten de mensen hun fiets neer – zeg ik dan maar netjes – en om dan de bus te halen, rennen ze in de gauwigheid de provinciale weg over, wat een levensgevaarlijke situatie oplevert en dat niet een keer per dag, maar echt tientallen keren per dag. Ook de omgeving is zich ervan bewust dat het noodzakelijk is om voor de overstekende voetgangers een
2755 oplossing te vinden. Waar wij uiteraard over van mening verschillen in dit specifieke geval, is de specifieke plek waar dat zou moeten gebeuren en dat heeft natuurlijk alles te maken met die ene woning. Veel meer wil ik er hier niet aan toevoegen. Ja, de gemeente Waterland wenst dit ook, want die is zich zeer wel bewust van deze ongewenste situatie.

2760 De heer **KLEIN** (CU/SGP): Mag ik nog een aanvullende vraag stellen? Betekent dit dat de plek nog niet vastligt en dat het onderdeel is van de planvorming om te kijken waar die tunnel moet komen?

2765 Gedeputeerde **POST**: Nee, wij hebben al meerdere plekken beschouwd en dit is eigenlijk de enige plek waarop je dit zou kunnen doen, omdat je verder op andere plekken nog veel minder ruimte hebt om dit voor elkaar te boksen. Dat betekent dat wij eigenlijk maar een plek hebben. Wij zijn uiteraard met de betreffende bewoner in overleg om te kijken of wij daar op een fatsoenlijke en nette manier uit kunnen komen met elkaar, want dat heeft wel mijn zorg.

2770 De **VOORZITTER**: Bestaat er behoefte aan stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de leden van de PvdD, de overige leden daarvoor, zodat de voordracht is aanvaard.

12. Statenvoordracht 101 Initiatiefvoorstel GL inzake fietsbeleid

2775 De **VOORZITTER**: Dan hebben wij nog een half uur voor twee voordrachten. Het initiatiefvoorstel van GL, dus mijn uitnodiging in de richting van de heer Van Berkum om het voorstel toe te lichten en om daarna hier plaats te nemen.

2780 De heer **VAN BERKUM** (GL): Voorzitter, ik ben heel blij dat ik hier toch nog even de tijd voor krijg. Wij hebben hier hard aan gewerkt de afgelopen tijd. Het is fijn om hier in deze zaal er toch nog verder over te kunnen praten. Om te beginnen een huishoudelijke mededeling, er is wat gesleuteld aan de tekst van de voordracht. Daarvoor zo is mij verteld, heb ik een amendement moeten indienen. Dit geef ik officieel aan u, voorzitter, maar als het goed is, hebt u al een ander
2785 exemplaar gehad dat u heeft laten kopiëren.

De **VOORZITTER**: Het voorstel is dus gewijzigd.

De heer **VAN BERKUM** (GL): Het is wel handig om het voor te lezen. Ik wijzig de besluiten.
2790 Alle besluiten worden gewijzigd. De reden hiervoor is dat dit actiever ingaat op wat wij eigenlijk willen, en dat is gewoon het debat over hoe gaan wij verder met de fiets. Dat is de reden waarom dit expliciet gewijzigd wordt.

Amendement 13

2795 Initiatiefvoorstel Fiets GL

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015

Constaterende dat:

- 2800
- *Gezien het initiatiefvoorstel Fiets van de Statenfractie GL;*
 - *Kennis genomen hebbend van de reactie van GS d.d. 23 september 2015 op het initiatiefvoorstel Fiets;*
 - *Kennis genomen hebbend van het advies van de commissie M&F van 5 oktober jl.*

2805 *Besluiten:*

Het oorspronkelijke besluit te vervangen door de volgende besluiten:

- *Aan de hand van nieuw onderzoek de knelpunten in het fietspadennetwerk te inventariseren;*
- *De resultaten van dit onderzoek in samenspraak met de regio en de commissie te prioriteren;*
- *Gemeenten die niet over een eigen fietsbeleidsplan beschikken, op te roepen dit op te pakken*

en gaan over tot de orde van de dag.

2815 *Fractie GL*

GL is een groot voorstander van de fiets, dat kan geen verrassing voor u zijn. Wij zien de fiets als de primaire vorm van vervoer op de korte en tegenwoordig zelfs middellange afstand. Het is een gezond vervoermiddel, het is goed voor mensen die daar gebruik van maken en het is ook een grote oplossing in het mobiliteitsvraagstuk. Ik heb er net al kort aan gerefereerd. Wat ons betreft, moet er dus ook zoveel mogelijk ruimte zijn om dat verder uit te werken. In de vorige periode heb ik gemerkt dat er veel knelpunten zijn, bijvoorbeeld het beroemde knelpunt dat er zit bij Auvergne bij Heemstede, waar het moeilijk is om de spoorbaan en de Leidsevaart over te komen. Dit is een voorbeeld waarvan mensen die van Zandvoort richting de Haarlemmermeer fietsen of de andere kant op, echt last hebben. Wij willen graag dat er over de grote lijn gekeken wordt naar het fietsbeleid om daar echt duidelijk te maken waar verbeteringen kunnen plaatsvinden en hoe wij dat kunnen gaan doen. Wij willen daar graag een brede discussie over gaan voeren en ik ben blij ook dat GS er stappen in hebben gezet. Wij vragen hiermee dat explicieter te maken. U kent natuurlijk onze opvatting daarover en hoever wij daarin willen gaan. Ik snap dat wij daarin verder willen gaan dan misschien anderen, maar ik ga heel graag met u en met de omgeving en de hele provincie in discussie over hoe wij dit het beste kunnen oppakken. Ik wil u daar heel erg voor bedanken.

De **VOORZITTER**: Het lijkt mij het beste om eerst gedeputeerde Post even te vragen wat het college ervan vindt.

Gedeputeerde **POST**: Allereerst feliciteer ik de heer Van Berkum met zijn plaats achter de tafel, want volgens mij gebeurt het niet heel vaak dat je als Statenlid daar zit. Ik vind het wel een beetje jammer dat wij nu nog maar een half uur hebben voor dit punt en het volgende, want juist het stoppen van energie in een initiatiefvoorstel rechtvaardigt in mijn beleving dat wij daar ook op een serieuze manier aandacht aan besteden. In dat opzicht betreur ik het dat het nu zo op een holletje moet. Ik zal proberen snel te praten, dat doe ik altijd wel, maar het dan ook nog wat korter te houden dan anders. Wij hebben uitgebreid in de commissie gediscussieerd over die initiatiefnota. Wij hebben als GS daar een reactie op gegeven. Ik kan met het besluit zoals het er nu ligt, uit de voeten, maar dan interpreteer ik het wel. Er staat nu aan de hand van nieuw onderzoek de knelpunten in het fietspadennet te inventariseren. Dat is volgens mij het onderzoek zoals dat geformuleerd staat in ons coalitieakkoord, dus met dat onderzoek en de inbreng vanuit het initiatiefvoorstel ben ik natuurlijk alleszins bereid om de knelpunten in het fietspadennetwerk te inventariseren. Ik maak daar nog een toevoeging bij, want afgelopen week

2850 heb ik vanuit 't Gooi begrepen dat men zelf ook bezig is met een inventarisatie en die zou ik er ook graag bij willen betrekken, zoveel mogelijk van onderop de knelpunten in beeld brengen. Dan, met de overige punten kunnen wij als GS prima uit de voeten, maar ik realiseer mij wel dat ik daarmee veel gras wegmaai voor de voeten van wellicht anderen en dat vind ik wel een beetje zonde van de tijd en energie die er door de heer Van Berkum in is gestoken. Ik ben hem zeer
2855 erkentelijk voor het werk dat verricht is. Tegelijkertijd had hij wel de pech dat zijn initiatiefvoorstel ongeveer gelijk liep met de onderhandelingen in de coalitie, waarin natuurlijk ook heel veel aandacht aan de fiets is besteed. Hopelijk kunnen wij dit met vereende krachten tot een goed einde brengen.

2860 De **VOORZITTER**: Er zijn vier woordmeldingen, maar als ik nou eens namens die vier, de heer Tijssens, mevrouw Vermaas, mevrouw Kaamer van Hoegee en de heer Den Uyl in de richting van de indiener veel waardering voor het initiatief uitspreek, geweldige prestatie en dat wij daarmee van de eerste termijn af kunnen zien. Ik zeg dat op die manier om inderdaad voldoende recht te doen, want politieke initiatieven en als je ze nog haalt ook en dat lijkt erop, dat is een geweldige
2865 prestatie. Zouden wij het zo kunnen doen? Mag ik dan de conclusie trekken dat het amendement dat net is ingediend, unaniem wordt aanvaard? Die conclusie mag ik trekken. Dat is helder. De heer Tijssens wil een stemverklaring geven.

De heer **TIJSSENS** (D66): Ik dacht eerst, zal ik dan maar met mijn tweede termijn beginnen,
2870 voorzitter. Maar vanaf deze plek, D66 vindt de fiets ook een ongelooflijk belangrijk vervoermiddel, dus wij zijn heel erg blij met de inzet van GL dat wij nu het initiatief hebben. Er zit een gedeelte bestaand beleid in en daarom moet ik dat toch kort even aanstippen. D66 heeft tijdens de coalitieonderhandelingen ook echt geijverd om veel meer aan de fiets te gaan doen in deze nieuwe periode dan in de oude periode. Maar verzuring is de vijand van de fietser en dus
2875 ondanks dat er misschien wat overlap zit, gaan wij het voorstel toch steunen.

De heer **DEN UYL** (PvdA): Voorzitter, de uitgesproken lof deel ik. Het belang van de fiets deelt mijn fractie buitengemeen en wij zijn blij met de geamendeerde voordracht, die wij van harte steunen.

2880 Mevrouw **ALBERTS** (SP): Voorzitter. Wij zullen het voorstel ook van harte steunen. Wel een beetje jammer dat net bij het vorige punt het fietspad verdwenen is.

De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders van de gewijzigde voordracht vragen de hand op te steken? Dat is niet het geval, dan concludeer ik dat de voordracht unaniem is aanvaard. Toch een
2885 heel mooi voorbeeld, zeker op deze dag, van goede samenwerking tussen oppositie en coalitie. Nogmaals van harte geluk gewent.

13. Statenvoordracht 92 Vaststellen Provinciale Milieuverordening tranche 9

2890 Mevrouw **VAN HARTSKAMP** (VVD): Voorzitter. Ik zal het kort houden, dat ben ik altijd, dus dat scheelt. Ik hoef er niets bijzonders voor te doen. Wij zijn blij met de opname van een

maatwerkvoorschriftprocedure windturbines. Dit naar aanleiding van ons amendement van 2 maart. Wij hebben weliswaar in de commissie aangegeven dat wij liever hadden gezien dat in
 2895 geval van een laag achtergrondgeluid maatwerk wordt toegepast en niet dat het kan worden toegepast. Maar wij hebben echter van u begrepen en hebben daar zelf ook aanvullende jurisprudentie over gelezen, dat het juridisch niet mogelijk is en wij begrijpen dat dan ook. Dit betekent dat wat nu voorligt, het maximaal haalbare is en dan gaat het om een verplichting tot onderzoek, gevolgd door een belangenafweging door het bevoegd gezag, wel of niet gevolgd
 2900 door een maatwerkvoorschrift. Het lijkt ons een zorgvuldige procedure. Een ander punt in deze PMV is de aanscherping van de bepaling ten aanzien van de aardkundige monumenten, zoals voorgesteld door GS. Het is mooi dat wij aardkundige waardevolle gebieden hebben in Noord-Holland, zeker iets wat wij moeten koesteren, maar hoever moet je daarin gaan. Al eerder, ook in de vorige collegeperiode, hebben wij aangegeven dat er wel heel veel beperkende werking uitgaat
 2905 van de bepalingen met als gevolg dat ruimtelijke ontwikkelingen behoorlijk worden ingeperkt. Zo mag er in bepaalde gebieden nog geen vlaggenmast de grond in. Het eiland Texel is nagenoeg een geheel aardkundig monument en de gemeente Texel loopt hier in de praktijk behoorlijk tegenaan. Wij delen de mening van GS dan ook niet dat door het toepassen van bepaalde vrijstellingen dit wel meevalt. Ook worden wij ingehaald door de tijd. Onze wens, duurzame
 2910 innovatie en ontwikkelingen te stimuleren en dus ook gebruik te maken van bodemenergiesystemen, wordt tevens geremd door deze beschermende bepalingen. Wij zijn dan ook van mening dat de bescherming té rigide is, haar doel voorbijschiet en dus aangepast moet worden. Het mag u duidelijk zijn dat wij dan ook niet akkoord gaan met de door GS voorgestelde wijziging van artikel 6 en stellen juist een verruiming voor van het bestaande artikel. Wij dienen
 2915 daarvoor een amendement in, samen met 50plus, PvdA, CDA, D66.

Amendement 14

Aardkundige monumenten

2920 *Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015*

Constateernde dat:

- *De provincie Noord-Holland in haar Structuurvisie 80 gebieden heeft aangewezen als aardkundig waardevol, waarvan er 16 de status van aardkundig monument hebben;*
- 2925 - *De provincie Noord-Holland in 2004 bij de aanwijzing van de 80 gebieden de volgende omschrijving van een aardkundig monument gaf: "Het begrip aardkundig monument moet zeer ruim opgevat worden, waarbij het begrip 'monument' meer een PR-functie vervult. Een aardkundig monument is een blijvend fenomeen in het landschap verankerd middels een paneel, bord of anders. Er rust tot op heden op het begrip geen 'claim' vanuit een bepaalde wetgeving";*
- 2930 - *Het Rijk aangeeft dat "Een aardkundig monument heeft geen status als een Rijks of gemeentelijk monument, maar is bedoeld om interesse voor het gebied op te wekken en de kennis over dit gebied onder een breder publiek te verspreiden";*

- 2935 - *Het IPO in haar 'Handreiking behoud en bescherming van het aardkundig erfgoed op provinciaal niveau' aangeeft dat zowel bestuurlijk als maatschappelijk draagvlak voor aardkundige monumenten van belang is.*

Overwegende dat:

- 2940 1. *De huidige omgang met aardkundige monumenten in Noord-Holland niet primair gericht is op de genoemde PR-functie of het wekken van interesse voor een betreffend gebied;*
- 2945 2. *De huidige wijze van omgang met aardkundige monumenten in Noord-Holland gericht is op het beschermen van aardkundige monumenten d.m.v. strenge regels op het gebied van ruimtelijke ordening en daarmee het oorspronkelijke doel van aanwijzing voorbij schiet;*
- 2950 3. *De voorliggende wijziging van de PMV m.b.t. aardkundige monumenten een onwenselijke vernauwing is van de mogelijkheden op ruimtelijk orderingsgebied voor gemeenten;*
- 2955 4. *Bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak m.b.t. de effecten van voorliggende wijziging van belang zijn en meegewogen dienen te worden;*
5. *De voorliggende wijziging van artikel 6.4.a. onevenredig meer beperkingen oplevert bij ontwikkelingen in een bouwvlak, welke conform een inwerking getreden bestemmingsplan nu wel zijn toegestaan;*
6. *Met name de gemeente Texel hiervan grote hinder ondervindt gezien de situering van de meeste woonkernen op een aardkundig monument;*
7. *De gemeente Texel dit heeft aangegeven in haar brief d.d. 18 november 2015.*

Besluiten:

De huidige tekst in artikel II, onderdeel G van het wijzigingsvoorstel van de PMV Noord-Holland te wijzigen:

Artikel 6.4 (vrijstelling) wordt als volgt gewijzigd:

- 2960 1. *Onderdeel a. komt te luiden: "a. Bebouwing en activiteiten binnen een bouwvlak toegestaan op grond van een onherroepelijk geworden bestemmingsplan.";*
- 2965 2. *Voor de tekst wordt de aanduiding '1' geplaatst;*
3. *Er wordt een lid toegevoegd, luidende: "2. Artikel 6.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op aardkundige monumenten op Texel in de woonkernen Den Hoorn, Den Burg, De Waal, Oosterend en Oost."*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fracties VVD, CDA, 50plus, D66, PvdA

- 2970 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt onderdeel uit van de beraadslagingen

- 2975 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik kan ook tellen, maar toch even voor de standpuntbepaling van GL. Als ik het goed begrijp, wordt in het tweede deel van het amendement voorgesteld om de zaken die worden genoemd in lid 2, onder artikel 6.4 voor de vrijstelling te brengen, in ieder geval voor die delen van Texel die in het amendement worden beschreven. Dat zijn nogal verschillende dingen. Van een aantal dingen kan ik mij goed voorstellen dat je denkt, moet daar nou een

onthefing voor worden aangevraagd, maar het gaat ook over het ontgronden, egaliseren en afgraven voor commerciële doeleinden en het storten op of in de bodem of het bedrijven van een stortplaats. Vindt u zelf niet dat die versoepeling heel erg ver gaat die u voorstelt?

2980

Mevrouw **VAN HARTSKAMP** (VVD): De versoepeling is voor de woonkernen van Texel, dus waar dat op ziet, zal in de praktijk niet zoveel voorkomen. Vandaar dat wij het zo geformuleerd hebben.

2985

De heer **STRUBEN** (D66): Voorzitter, wij hadden dus drie punten. Het eerste is het ondersteunen van het amendement. Dat doen wij. Het tweede, wij hadden een amendement voorbereid en willen indienen om de nodige beperkingen te voorkomen van de aanleg van bodemenergiesystemen en met name op grondwaterbeschermingsgebieden, want dat is op het ogenblik nog uitgesloten. Wij willen op basis van goede afwegingen het opwekken van duurzame energie niet tegenhouden. Wij begrijpen dat het Rijk inmiddels ook bezig is met wetgeving voor stroom en wij houden dit amendement even boven de markt en vragen GS ons te informeren wanneer blijkt dat er problemen zijn bij het aanvragen van WKO in

2990

grondwaterbeschermingsgebieden. Dus houd ons op de hoogte als er problemen zijn, eventueel bij een volgende wijziging. Als er meer duidelijkheid is over stroom, dan kunnen wij het alsnog indienen. Ten derde, wij vragen GS te bevestigen dat bij milieumaatregelen die tot de maatwerkregeling gelden voor geluid in hoofdstuk 4, een neutrale benadering mogelijk is, hetgeen betekent dat afhankelijk van meer of minder achtergrondgeluid in gebieden maatwerk mogelijk is op basis van goed onderzoek. Wij vragen GS ons te bevestigen dat dat mogelijk is op basis van deze regeling.

2995

3000

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Over aardkundige monumenten en vuilstortplaatsen ga ik het hier niet hebben. De SP is van mening dat deze onderwerpen op de juiste wijze in de PMV tranche 9 komen. Waar ik het wel over wil hebben, is de maatwerkregeling voor geluidbelasting van windmolens in relatief stille gebieden. Deze is op dit moment vooral van belang voor het

3005

windpark Waardpolder, maar er kunnen uiteraard nog andere komen. En in Waardpolder vrezen omwonenden dat zij teveel geluid over zich heen krijgen als het windpark gerealiseerd is. De SP is voorstander van deze maatwerkregeling, want wij willen er alles aan doen om windparken gerealiseerd te krijgen waar de meeste mensen achter staan. De SP is vooral voorstander van windparken in industriële gebieden. Over windpark Waardpolder is de strijd om het geluid met voor- en tegenstanders nu blijkbaar goed losgebarsten als ik afga op de vele brieven die ik in mijn mailbox krijg. In de commissie NLM van 30 november heb ik gezegd dat de

3010

maatwerkregeling dus vooral maatwerk, dus afhankelijk van de situatie, moet zijn. Aan deze uitspraak wil ik niet tornen. Wel is de SP van mening dat PS moeten kunnen meebeslissen over de mogelijk diverse maatwerkregelingen. Daarom hebben wij een amendement voorbereid dat PS de

3015

mogelijkheid geeft kennis te nemen van de onderzoeksresultaten van het onderzoek door het bevoegde gezag, in ons geval de provincie, en tevens de mogelijkheid geeft in zekere mate mee te beslissen over het maatwerkvoorschrift door middel van het geven van een zienswijze. In dit geval maakt het amendement de zienswijzeprocedure in totaal niet langer, want PS geven de zienswijze op dezelfde termijn als de bezwaarmakers en anderen hun zienswijze kunnen

3020 indienen. Daardoor kan er binnen de wettelijke termijn van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure beslist worden. Voordat ik het dictum ga voorlezen, wil ik u toch nog even iets zeggen. Ik heb dit amendement toegezonden aan alle woordvoerders van de commissie NLM die de PMV behandelen. Ik heb alleen antwoord ontvangen van de heer Annaert en die zegt, dat doe ik niet, dat doet een ander commissielid. Nou, die hebben wij net gehoord. En als u nu
3025 zegt, u reageert, dat heb ik van mijnheer Den Uyl gehoord, enzovoort, ja, mevrouw Jellema, ik heb het ook aan u gestuurd. U hebt niet gereageerd, ook mijnheer Struben niet. Dan zeg ik, inderdaad, bent u wel bereid om te kijken naar amendementen? Daar laat ik het bij. Ik ga nu het dictum voorlezen.

3030 **Amendement 15**

Procedure toepassing maatwerkvoorschrift windturbines

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015

3035 *Overwegende dat:*

- *Wordt voorgesteld een maatwerkregeling in te stellen voor windturbines/ windmolenparken in gebieden waarin het referentieniveau van het omgevingsgeluid L95 gedurende de nachtperiode (23.00 – 07.00 uur) 40 dB(A) of lager is;*
- *Uit amendement A22-2014 blijkt dat de maatwerkregeling een wens is van PS;*
- 3040 - *Aan het al dan niet vaststellen van een maatwerkvoorschrift een onderzoek van het bevoegde gezag voorafgaat;*
- *Een maatwerkvoorschrift wordt vastgesteld indien uit dit onderzoek blijkt dat normen met een andere waarde als bedoeld in artikel 3.14a, derde lid, van het Activiteitenbesluit Milieubeheer mogelijk en noodzakelijk zijn.*

3045

*Besluiten: aan artikel 4A.2 (maatwerkprocedurevoorschrift) een derde lid toe te voegen dat luidt: "3. Indien op de voorbereiding van het besluit tot vaststelling van het maatwerkvoorschrift de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde uniforme openbare voorbereidingsprocedure van toepassing is, zendt het bevoegde gezag gelijktijdig met de
3050 terinzagelegging het ontwerp van het besluit alsmede het onderzoek als bedoeld in het eerste lid toe aan PS en stelt het PS in de gelegenheid overeenkomstig de bepalingen van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht in de gelegenheid daarop een zienswijze naar voren te brengen. In alle overige gevallen geschiedt toezending van het ontwerp van het besluit en het onderzoek aan PS zo spoedig mogelijk, en stelt het bevoegde gezag PS in de gelegenheid een zienswijze naar
3055 voren te brengen binnen vier weken na de toezending."*

en gaan over tot de orde van de dag.

Fractie SP

3060 De **VOORZITTER**: Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw **HAAGSMA** (CDA): Voorzitter. Wanneer je de stukken leest voor de PMV, iets geheel nieuws voor mij, kun je niet anders dan wederom bevestigen dat Noord-Holland een zeer diverse en buitengewone provincie is, niet alleen boven de grond, maar ook onder de grond. Elke regio kent haar eigen ontstaansgeschiedenis en dit wordt gekenmerkt door haar landschap. Van kweker tot oude zee, van veenweide tot aaneengesloten duinen. Een landschap om te mogen koesteren. Zoals de VVD ook al aangaf, alleen koesteren. Wij waarderen de zorgvuldigheid van de omgang met ons landschap, met de aardkundige monumenten, maar tegelijkertijd vragen wij aandacht voor aantasting van de leefbaarheid in sommige delen van onze provincie. Neem nu Texel. Door het gehele eiland tot aardkundig monument te verklaren, inclusief de kernen, zit je aan de veilige kant wat betreft de aantasting van het land, maar hoe staat het dan met de aantasting van de leefbaarheid? Vandaar ook het amendement dat eerder door de VVD is aangekondigd. Zoals aangegeven, koesteren is goed, maar dit mag de duurzame ambities en de leefbaarheid niet schaden.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, misschien mag ik als eerste beginnen om te zeggen dat wij niet hebben gereageerd op het amendement van de SP, omdat het bij een collega van mij is terechtgekomen, terwijl ik de woordvoerder ben. Het blijft mensenwerk, het is niet erg, dus ik ga er zo meteen op reageren, dat heb ik niet eerder kunnen doen. GL heeft de afgelopen jaren keer op keer indringend gepleit voor maatwerk bij het opstellen van windmolens in onze provincie. Alleen met echt maatwerk kun je optimaal rekening houden met lokale omstandigheden en de zaken die wij allemaal belangrijk vinden, zoals draagvlak en de landschappelijke inpassing van molens.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Toch wil ik nog even reageren. Wij hebben het amendement al bijna een week geleden toegezonden. Ook aan iemand die in de commissie NLM zit.

De **VOORZITTER**: De heer Hietbrink vervolgt zijn betoog.

De heer **HIETBRINK** (GL): Het beleid van de provincie dat er nu ligt, is in alles het tegendeel van maatwerk. Dat geldt ook voor het maatwerkprocedurevoorschrift, waarover wij vandaag een besluit moeten nemen. Je zou denken dat hier wordt gewerkt aan maatwerk – het heet immers niet voor niks een maatwerkprocedure – maar daarvan is absoluut geen sprake. Het is de zoveelste beperkende regel die het nog moeilijker moet maken om windmolens te plaatsen. Immers, het voorstel van GS maakt alleen maar een strengere norm mogelijk en plaatsing van molens nog verder dan 600 m van woningen. GS volgen dus de lijn van een van de insprekers die stelde, maatwerk is gewoon een strengere norm. GL is het daar niet mee eens. Echt maatwerk betekent naar onze mening dat je soms een strengere norm en soms juist een soepeler norm hanteert. Je zou dus in stille gebieden molens misschien verder weg moeten plaatsen, maar in industriële en verstedelijkte gebieden ook voor een afstandsnorm dichterbij kunnen kiezen. Dat kan ook, maar GS hebben ervoor gekozen dat niet te doen, omdat PS er niet om zouden hebben gevraagd. Uit de bespreking van dit punt in de commissie is duidelijk geworden dat daarover de meningen verschillen. Wij kunnen niet anders dan concluderen dat GS gewoon niet willen en zullen daarom tegen het voorliggende voorstel stemmen.

3105

Mevrouw **DE MEIJ** (50plus): Voorzitter, wat betreft het amendement over de aardkundige monumenten, dat ondersteun ik volledig, omdat ik er ook op sta. Voor de rest zal ik het kort houden over maatwerk Wind op land. Ik sluit mij volledig aan bij wat GL heeft gezegd. Als je maatwerk verricht, dan hoort dat een bijstelling te kunnen geven naar boven en naar beneden toe en dat doet het nu niet. Dus dat steunen wij ook niet.

3110

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, mijn vertrouwen in het college van GS heeft vorige week wel een deuk opgelopen. De mededeling van gedeputeerde Geldhof in de commissie RWW dat het ernaar uitziet dat wij de Rijksopgave niet gaan halen, was daar de aanleiding voor. Maar het was niet de mededeling die mij verraste. Eerlijk gezegd zag ik al sinds juni in de voortgangsrapportage waar heel veel principeaanvragen staan, die nog niet aan alle voorwaarden voldoen. De mededeling was dan eerder een bevestiging van mijn eigen verwachtingen. Het probleem is dat deze mededeling in ieder geval bij mij de indruk heeft gewekt dat wij de afgelopen maanden naar een soort toneelstukje hebben zitten kijken, waarin wij steeds te horen hebben gekregen dat alles wel goed komt met de windmolens. Die indruk wordt bij mij versterkt doordat wij al in juni een brief hebben gekregen van gezamenlijke initiatiefnemers rondom Amsterdam, waarin werd gewezen op het feit dat binnen de huidige kaders geen van de projecten gerealiseerd leek te kunnen worden. Desondanks heeft het college tot nu toe steeds volgehouden dat gezien het aantal kansrijke aanvragen, de verwachting is dat de opgave te realiseren is binnen de gestelde termijnen. Citaat uit een brief van 10 juli. Waarom ziet het college op basis van dezelfde gegevens, nu pas wat anderen al veel eerder vreesden? Hoe kunt u tegelijkertijd volhouden dat de kaders niet knellen? Wij staan op het punt om een milieuverordening vast te stellen, waarin wij nog meer kaders toevoegen en wel hele bijzondere kaders dit keer, want het staat nog niet vast wat de kaders zijn. De provincie kan straks achteraf bepalen of en hoe extra strenge of misschien wel minder strenge normen voor windparken gesteld kunnen worden. In het kader van de rechtszekerheid en het principe van betrouwbare overheid vindt mijn fractie dit onverstandig en wij zullen dus niet instemmen met dit voorstel. In plaats daarvan willen wij voorstellen om de kaders te verruimen, want de kaders zoals die nu zijn gesteld, zijn deels arbitrair en zonder inhoudelijke rechtvaardiging. Een maximum aan opgesteld vermogen windenergie dient geen enkel inhoudelijk doel. Het dient alleen politieke profilering. Dit maximum zorgt er wel voor dat wij allerlei arbitraire regels voor de verdeling van de kunstmatige schaarse ruimte moeten opstellen, wat opnieuw grote onzekerheid met zich meebrengt voor vergevorderde initiatieven. Dat geldt ook voor de 2 voor 1-regeling. Mooi idee, maar heeft allerlei ongewenste effecten. De afstandseis tot woningen is hetzelfde in stedelijke gebieden als in landelijke gebieden. Deze generieke regelgeving is niet gericht op oplossingen, maar op het veroorzaken van problemen. Wij dienen samen met GL een motie in.

3115

3120

3125

3130

3135

3140

Motie 84

Loslaten knellende regelgeving Wind op land

3145

Provinciale Staten van Noord-Holland in openbare vergadering bijeen op 14 december 2015.

Constaterende dat:

- 3150 - *GS hebben aangegeven de minimale Rijksopgave van 685,5 MW aan windenergie waarschijnlijk niet te gaan halen;*
- *Er voldoende principeaanvragen die voldoen aan alle landelijke regelgeving liggen om de minimale Rijksopgave wel te kunnen halen;*
- *De maatschappelijke urgentie voor het vergroten van het aandeel duurzame energie steeds groter wordt;*
- 3155 - *Nederland zich naar aanleiding van de klimaattop in Parijs heeft gecommitteerd om de uitstoot van broeikasgassen verder terug te dringen.*

Overwegende dat:

- 3160 - *Binnen onze provincie er meerdere locaties zijn waar voldoende draagvlak voor windmolens is;*
- *Deze locaties door arbitraire regels op voorhand afvallen;*
- *De generieke regelgeving aan Bobeldijk dezelfde eisen stelt als aan het NZKG;*
- *De generieke regelgeving Fort Spijkerboor gelijkstelt met de NDSM-werf;*
- 3165 - *Er geen inhoudelijke redenen zijn die rechtvaardigen om een generiek maximum aan het opgestelde vermogen aan windenergie te stellen;*
- *Dit maximum ervoor zorgt dat arbitraire regels voor de verdeling van kunstmatige schaarse ruimte moeten worden ingesteld;*
- *Deze generieke regelgeving niet gericht is op oplossingen, maar op het veroorzaken van problemen.*

3170

Spreken uit:

- *Alles in het werk te zullen stellen om de minimale Rijksopgave te realiseren;*
- *De minimale Rijksopgave van 685,5 MW niet langer te zien als een maximum, maar als minimum;*
- 3175 - *De knellende regelgeving te willen heroverwegen om door middel van maatwerk breed gedragen initiatieven tot een succes te maken.*

Dragen het college op:

- 3180 - *Zo spoedig mogelijk met een voorstel te komen waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen landelijk, stedelijk en industrieel gebied;*
- *Bij het uitwerken van dit voorstel de minimale Rijksopgave niet langer als maximum, maar als minimum norm te hanteren*

en gaan over tot de orde van de dag.

3185 *Fractie CU/SGP, GL*

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

3190 Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Ik had eigenlijk willen bedanken voor deze eerste ronde, omdat het duidelijk is dat wij meedoen met het amendement van de VVD en anderen. Nog even

reagerend op het bijna verwijt van mevrouw De Groot van de SP. Inderdaad, ik heb hem gevonden in mijn mailbox, eergisteren de 12^e december. Het gaat meer over wind. Het gaat natuurlijk over de PMV, maar ook over wind. Dan had ik met mevrouw Van Rooij moeten overleggen en dat is niet gebeurd. Ik wil daar best een mea culpa over uitspreken. Dat zegt niet dat ik het besluit dat de SP voorstelt, direct helemaal begrijp. Daar wil ik graag nog even de tijd voor nemen.

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter, van de orde. De motie die de CU/SGP zojuist heeft aangekondigd, dient wat mij betreft gezien te worden als een motie Vreemd, want het heeft niets met de PMV te maken, maar heeft alles met de afspraken te maken rondom Wind op land en dan vergelijk ik hem even met de motie die door D66 is ingediend over hetzelfde onderwerp. Ik zou willen voorstellen om hem als motie Vreemd aan de orde te stellen.

De **VOORZITTER**: Hier is vanmorgen wel in het presidium over gesproken.

De heer **ANNAERT** (VVD): Toen kende ik de inhoud van de motie nog niet. Ik vind hem niet gerelateerd aan de PMV, ik vind hem echt buiten de orde.

De **VOORZITTER**: Eerst komt de gedeputeerde aan het woord om in te gaan op de vragen en opmerkingen.

Gedeputeerde **TALSMA**: Voordat ik inga op wat door de verschillende partijen is gezegd, moet mij wel van het hart, wij hebben het vanmiddag over de democratie en hoe die hoort te gaan, dat bij deze tranche 9, de herziening van de PMV, het in feite gaat over reeds vastgesteld beleid. Wij hebben over zowel aardkundige monumenten als Wind op land heel veel gediscussieerd en u geeft mij als gedeputeerde Milieu in feite dus de opdracht om de regelgeving aan te passen aan wat voor besluit u genomen heeft. Als u dat moment zoals vandaag gebruikt om of achteraf nog wat in te voegen of eruit te halen dan wel de besluitvorming die eerder heeft plaatsgevonden, aan te vechten, dan wordt het voor de provincie als regelgever die ik vertegenwoordig op dit moment, wel heel erg moeilijk. Ik wil best meegaan om te kijken of ik de wensen van u mee kan nemen in tranche 9, maar u weet dat regelgeving, of het nou het Rijk, gemeente of provincie is, altijd zeer zorgvuldig moet gaan en niet aan discussie onderhevig kan zijn, omdat als het dan voor de rechter komt en dat gebeurt natuurlijk nog wel eens, je volledig de mist ingaat. Dus ik zou toch een beroep op u willen doen dat, wij gaan straks natuurlijk weer nieuwe ideeën over milieu en andere dingen en dat gaan wij dan vertalen in tranche 10. Daar kunt u verzekerd van zijn, maar dat u dan wel rekening houdt met besluiten die daar eerder over genomen zijn.

De heer **HIETBRINK** (GL): Voorzitter, toch even om het scherp te krijgen. Ik heb een aantal amendementen zien langskomen en de meeste daarvan zijn volgens mij onderdeel geweest van de procedure tot nu toe. Die zijn ook in de nota van beantwoording van een antwoord voorzien door GS. Dan staat het PS toch vrij om op het moment van besluitvorming daar iets anders over te vinden, even los van het stemgedrag van GL. Het lijkt mij allemaal heel netjes te gaan. Dit is ook het moment om er eventueel iets anders van te vinden, lijkt mij.

3235 Gedeputeerde **TALSMA**: Dat anders kan niet haaks staan op het algemene besluit dat eerder genomen is. Dat een aanscherping plaatsvindt of dat daar nog dingen over gezegd worden, prima, maar met name het voorbeeld dat u noemt, waarbij u zelfs zo ver gaat dat u zegt, GS willen het niet. Mijnheer Hietbrink, wij hebben helemaal niets te willen op dit punt, want de Staten hebben besloten en dat bent u. Wat wij nu gedaan hebben, is wat u besloten heeft onder andere door het aannemen van amendement 22, zoekt u het op. In amendement 22 wordt
3240 aangegeven dat er sprake moet zijn van maatwerk, dat is keurig uitgewerkt. Dan kun je nog discussiëren over het feit of het nou op de goede manier verwoord is of niet. Als u nu zegt, dat willen wij eigenlijk helemaal niet en GS werken dit tegen, want dat zei u. Om de dooie dood niet. Want dan zouden wij ingaan tegen uitspraken die gedaan zijn. Als het gaat om het democratisch principe, is het altijd zo dat als er een besluit gevallen is, dat dan de regel is.

3245 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik citeer uit de nota van beantwoording. Daar staat naar aanleiding van de inbreng van verschillende partijen trouwens: "Op grond van artikel 3.14.a Activiteitenbesluit milieubeheer kan via maatwerkvoorschriften ook worden bewerkstelligd dat de geluidsnormen voor windturbines worden verruimd. Voor deze situatie is echter in de PMV geen
3250 procedurevoorschrift opgenomen, omdat hierom door PS niet is gevraagd." Dan is toch dit het moment om daar iets van te vinden en daarvan constateer ik dat GS hebben gezegd, wij willen dat niet, PS zou daar toch iets van kunnen vinden op dit moment. Lijkt mij allemaal volgens de normale procedure te zijn. Er zijn dus ook partijen geweest die toen hebben gezegd, wij zouden dat liever anders zien.

3255 Gedeputeerde **TALSMA**: Dat is een herhaling, voorzitter. Er is uitvoerig over gesproken, zowel over aardkundige monumenten als wind op land en de discussie over aardkundige monumenten waar het toen ook ging over wat ik noem, het groene dilemma, namelijk aan de ene zijde onze waardering voor aardkundige monumenten, bijvoorbeeld op Texel, en aan de andere kant de
3260 behoefte om ook op Texel WKO te doen, warmtekuudeopslag, om te zorgen dat er minder CO₂ komt. Dat zijn twee botsende belangen, dat een dilemma is en daar hebben wij keuzes in gemaakt. Daar hebben wij anderhalf, twee jaar geleden uitvoerig over gediscussieerd. Daar komt uiteindelijk een besluit over, daarvan wordt ambtelijk gekeken hoe dat dan in een reglement wordt verwerkt, het PMV, en dat wordt verzameld tot er weer een tranche is van verschillende
3265 regelgeving waar wij in moeten voorzien en dat is nu dit moment. Dan is het toch niet zinvol om de discussie die wij anderhalf, twee jaar geleden gevoerd hebben over dit punt, nog weer een keer terug te halen?

3270 Mevrouw **DE GROOT** (SP): In de commissie heb ik heel duidelijk gezegd, maatwerkregeling zijn wij voor, dat het ook echt maatwerk is. Maar ik en ook de rest van de leden van de commissie wilden wel graag wat meer grip – ten minste dat heb ik eruit gedistilleerd – op deze maatwerkregeling hebben. In die zin is het amendement geformuleerd.

3275 Gedeputeerde **TALSMA**: Daar gaat deze discussie niet over, ik kom daar zo op terug. Mevrouw Van Hartskamp is akkoord met de aangekondigde wijzigingen in de PMV. Over aardkundige monumenten geeft zij aan dat zij graag ziet dat dat ten aanzien van Texel wat scherper wordt

geformuleerd. Nou ja, ik zei het net al. Het is een dilemma waar je voor staat en natuurlijk ben ik ook geïnteresseerd in het terugdringen van CO₂, zeer geïnteresseerd zelfs als Natuur en Milieu gedeputeerde, maar ik vind het ook heel belangrijk dat er aardkundige monumenten zijn, want dat is een belangrijke verworvenheid. Daar wordt ook steeds meer vanuit de regering op aangedrongen, om daar toch vooral zuinig mee te zijn, om daar oog voor te hebben. U komt met een voorstel en ik zie de stemming tegemoet. Dus het voorstel ligt er, het is een amendement en het is aan de Staten om daar verder over te besluiten. Ik geef daar verder geen advies over. Ik zie wat u daarover beslist. Het klopt in ieder geval juridisch wel zoals het nu voorgesteld wordt, want daar let ik heel erg op, want anders gaan wij de mist in. De heer Struben wil graag op de hoogte gehouden worden en blijven over de ontwikkelingen op de grondwaterbeschermingsgebieden. Hoe gaat dat eruit zien? U weet ongetwijfeld, want u volgt dat over het algemeen, dat landelijk in het kader van STRONG, dat is de Structuurvisie Ondergrond, gekeken wordt naar wat wij met die ondergrond gaan doen. Net zo goed als wij een structuurvisie voor het land hebben, hebben wij ook regels voor wat er boven de aarde plaatsvindt, in de lucht. Zo is men nu ook bezig om allerlei regels te maken voor de ondergrond. Lijkt mij belangrijk. Daar gebeurt heel veel mee, daar ben ik ook op aangehaakt. De provincie Noord-Holland heeft er ook een pilotfunctie in gehad en wij wachten af wat daar uitkomt. Dus goed dat u nog even uw amendement aanhoudt en dan kijken wij of wij daar op in kunnen spelen. Ik kan u zeggen dat wij u inderdaad op de hoogte zullen houden. Dan ten aanzien van de neutrale benadering over geluid. U heeft waarschijnlijk kennis genomen van het activiteitenplan, waar de regels staan voor de geluidsbenadering en dat geeft al ruimte, maar ik moet u zeggen dat ten aanzien van die regeling de PRV boven de PMV gaat. Onze eigen PRV is meer bepalend dan wat de PMV zegt. Ik zeg het maar even, want als zich een voorbeeld voordoet, dat dan via het activiteitenplan landelijke regelingen wel zouden kunnen en onze eigen PRV dat misschien ophoudt. Het wordt misschien wat ingewikkeld op dit moment, maar mijnheer Struben weet ongetwijfeld met zijn fractie wat ik ermee bedoel. De SP komt met voorstellen voor de maatwerkregeling, gaat ermee akkoord, maar stelt voor om daar de Staten eerder en meer bij te betrekken, zo lees ik uw besluit. Het bijzondere is dat ik de moties en het amendement vooraf ontving, maar wat ik hier nu lees, is een hele andere dan die ik gehad heb. Ik heb misschien dan wat gemist, maar het amendement dat u tot een paar uur geleden nog liet rondgaan, heb ik uitvoerig bestudeerd en er een reactie op gegeven. Dat ging over vooraf de Staten benaderen. Nu komt u ineens met een heel ander verhaal. Ik kan er op zo'n korte termijn niet veel over zeggen. Ik zei al dat regelgeving een heel gevoelige zaak is en ik vind het nogal een linke zaak om op dit artikel wat uit tien regels bestaat, even te zeggen of dat wel of niet kan. Als de bedoeling van het stuk is om de Staten meer erbij te betrekken, zou ik zeggen, doe dat nou niet in een regel, maar houd uw gedeputeerde daaraan. Dat is veel beter dan dat je het in regels zet en zegt, binnen zoveel weken moeten de Staten geïnformeerd worden en binnen zoveel weken moeten de Staten dat. U heeft het controlerecht op gedeputeerden. U stelt regels vast, die regels passen wij toe, wij zorgen dat dat volgens uw ideeën gaat gebeuren en als u vindt dat dat niet goed gaat, dan is er elke maand een vergadering en kunt u de gedeputeerde ter verantwoording roepen en dan vermijden wij ook dat die procedures allemaal langer gaan duren.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Nou, voorzitter, wij hebben dat gedaan ook na een uitgebreid ambtelijk advies over dit amendement, dus het komt niet zo maar uit de lucht vallen. Als u daarin

3320 niet geïnformeerd bent, dan kunnen wij dat waarschijnlijk niet helpen. Als u zegt, ik ben met u van mening dat er meer grip vanuit PS meer grip moet zijn op deze maatwerkregeling, dus dat PS vooraf het onderzoek mogen inzien en bij indiening een zienswijze mogen geven, dan ben ik bereid het amendement in te trekken.

3325 Gedeputeerde **TALSMA**: Die toezegging doe ik, want dat is volgens mij gewoon een democratisch proces zoals het hier altijd plaatsvindt. Voor mij komt dit amendement wel uit de lucht vallen en het heeft ook weinig te maken met de ambtelijke adviezen of de adviezen die ik u gegeven heb ten aanzien van uw vorige amendement. Het blijft voor mij wat duister nu, maar goed. Als de bedoeling van het amendement is om de Staten er meer bij te betrekken, is het antwoord ja en
3330 ontraad ik het amendement.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, nog een keertje. Dit is echt precies naar aanleiding van het ambtelijk advies wat wij gehad hebben. Wij zijn bereid het in te trekken als u inderdaad de Staten van het onderzoek op de hoogte stelt en dat wij een zienswijze kunnen geven op het resultaat.

3335 Gedeputeerde **TALSMA**: Ja, binnen de gangbare termijnen en regels.

De **VOORZITTER**: De gedeputeerde heeft net een toezegging gedaan. Het amendement is ingetrokken. In zijn algemeenheid zeg ik wel – dat hoort ook bij de zorgvuldige omgangsvormen
3340 – dat het het beste is om van tevoren ook amendementen rond te sturen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dat hebben wij gedaan.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp van de gedeputeerde dat hij dit amendement een paar uur van
3345 tevoren gezien heeft.

Gedeputeerde **TALSMA**: Sterker nog, nu net gezien heb.

De **VOORZITTER**: Of nu net gezien.
3350

Gedeputeerde **TALSMA**: Tenslotte, voorzitter, het CDA is in principe akkoord met het geheel, heeft zij gezegd. De bijdrage van de heer Klein, ik ben het eigenlijk met de heer Annaert eens en dat geldt voor andere ook, dat dit eigenlijk buiten de orde is, want dit gaat over Wind op land. Nou sta ik een beetje in dubio of ik mijn verhaal hierover zal houden straks bij de motie Vreemd
3355 aan de orde van de dag, zoals die door D66 is ingediend of nu. In tijd maakt het niet uit, dus misschien is het logisch om het nu te doen. Ik heb sterk de behoefte daar toch even op te reageren. Het is dus buiten de orde wat u brengt, want het gaat over tranche 9 en u komt aan met de Wind op land discussie. Die is de afgelopen weken en maanden regelmatig gevoerd in deze zaal en vooral ook daarbuiten. Nu u dat weer zo brengt, mijnheer Klein, moet het mij toch
3360 van het hart dat ik uw benadering ten aanzien van Wind op land wel erg eendimensionaal vind. Dat wil zeggen, u weet toch ook wel dat als er 150 mensen hier in de zaal zitten die komen inspreken, er meer aan de hand is dan het alleen maar simpel neerzetten van windmolens, zoals

u en ook GL in de bijdragen toen heeft gedaan en dat je toch wel heel erg bijzonder vreemd mag zijn als je er als GS niet voor zorgt om overal windmolens neer te zetten. Ik kan u vertellen en ik zou bijna zeggen, ga eens mee naar de zaaltjes waarin de weerstand is en dan weet u dat voor het neerzetten van windmolens ook eisen zijn ten aanzien van de natuur, luchthavens, luchtvaart, ook die hebben hun ideeën. Wij hebben als college ook gekozen voor ruimtelijke kwaliteit en daarnaast heeft elke individuele burger in Noord-Holland het recht om te protesteren tegen dingen die er in zijn buurt gebeuren. En als u dan zegt, ik snap niet waarom dit college die windmolens niet gewoon neerzet en dat regelt, dan houdt u geen rekening met andere krachten die in de samenleving plaatsvinden op basis van dit dossier. Het is dan ook nogal makkelijk en simpel, zeker als er zoveel mensen op de publieke tribune zitten, om te gaan zeggen, college, regel dit even. En mijnheer Klein, wij regelen het. Het enige wat de gedeputeerde gezegd heeft in de vorige commissievergadering is dat ten aanzien van de 76 of 685 MW die wij nog moeten halen, 12 MW ter discussie staan, omdat er ook kaders aan die 12 MW zitten en er dus geprobeerd zal worden dat voor elkaar te krijgen. Ik zeg u, dan hoeft u dat ook niet meer te vragen, want u heeft het al heel veel keren gevraagd, dat wij die 685,5 MW gaan halen. Als de kaders knellen, dan gaan wij proberen om te kijken waar wij tot oplossingen kunnen komen. Over uw hoofd heen zeg ik tegen alle mensen in Noord-Holland die erbij betrokken zijn, ga ik ervan uit dat zij gaan proberen om die 685,5 te halen, rekening houdend met de kaders die wij gesteld hebben en dat kan. Dat betekent wel dat sommige partijen die daarbij betrokken zijn, moeten bewegen, want als niemand beweegt, dan lukt er niks. Ik ga ervan uit dat het college in staat is om de betrokken partijen zover te krijgen dat zij gaan bewegen en dat wij eigenlijk al op 15 januari tegen elkaar kunnen zeggen, theoretisch in de afspraken gaat het lukken. Als dan in de volgende maand de plannen worden ingediend, dan ga ik ervan uit dat er voldoende plannen zijn om daarin een keuze te maken, zodat wij op 15 mei zeker weten dat die molens er gaan komen.

De **VOORZITTER**: Ik ben een beetje in het ongerede gebracht. Ik zat de tekst van die motie nog eens even te lezen en toen dacht ik inderdaad ook wel, dit is wel buiten de orde van dit punt. Nu de gedeputeerde erop gereageerd heeft, moeten wij het maar bij deze gelegenheid afdoen. Anders had ik voorgesteld als extra motie Vreemd aan de orde van de dag, dat was eigenlijk geweest. Er wordt zelfs niet verwezen naar het agendapunt, dus de Staten moeten het maar zeggen. Ik zou een dringend beroep op de Staten willen doen om af te zien van een tweede termijn. Kan dat?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter, met de opmerking dat wij toch echt ambtelijk advies hebben aangevraagd en precies gedaan hebben wat de ambtenaar vraagt. Dan wil ik ook nog vragen aan u, omdat wij nog even moeten kijken naar de motie loslaten knellende regelgeving Wind op land, om even te schorsen.

De **VOORZITTER**: Nee, dat wil ik nu even niet doen. Wij zijn al behoorlijk ver over onze tijd. Ik ben coulant geweest en wij hebben een eindtijdstip met elkaar afgesproken. Volgens mij kunnen wij direct stemmen. Mijn voorstel is om de motie van de CU/SGP ook al is het wat wezensvreemd, wel bij dit onderwerp in stemming te brengen, want het gaat uiteindelijk om een politiek

3405 onderwerp waarbij iedereen wel voldoende van de ins en outs op de hoogte kan zijn en zich daar een oordeel over gevormd kan hebben. Eerst is A14 aan de orde. Stemverklaringen?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Met dit amendement kunnen wij niet instemmen, omdat wij vinden dat de aardkundige monumenten meer bescherming behoeven dan in dit amendement
3410 gevraagd wordt.

De heer **HIETBRINK** (GL): GL sluit zich hier van harte bij aan. Wij zullen ook tegen het amendement stemmen.

3415 De **VOORZITTER**: Mag ik de tegenstanders van het amendement vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, GL en de PvdD, de overige leden daarvoor, zodat het amendement is aanvaard. Dan de tekst van de motie CU/SGP en GL. Stemverklaringen?

Mevrouw **VAN ROOIJ** (SP): Voorzitter, ik denk dat het betoog van de heer Talsma heel duidelijk
3420 was. Bovendien vraagt u met deze motie om tegen het eigen coalitieakkoord in te gaan en dat lijkt mij een wat ingewikkelde zaak. Wij zullen deze dus niet steunen.

De heer **STRUBEN** (D66): Ik kan ook zeggen, het klopt niet met het coalitieakkoord. Ik kan meteen onze motie Vreemd aan de orde van de dag afdoen, omdat de gedeputeerde zo helder
3425 zegt dat hij het gaat halen en dat was onze basisvraag. Als dat er ook toe leidt dat de lijnopstelling Westpoortweg mogelijk gemaakt wordt door daar wat soepeler mee om te gaan, dan zijn wij geheel en al tevreden en dan trekken wij onze motie in.

De **VOORZITTER**: Dat ruimt al een beetje op.
3430

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Als het gaat over deze motie loslaten knellende regelgeving Wind op land, hebt u ons niet in de gelegenheid gesteld om even te schorsen. Wij hebben bij het punt 'spreken uit' het volgende. Met het eerste punt zijn wij het helemaal eens en ook met tweede punt, maar wij twijfelen over het derde punt, want er staat helemaal niet bij wat alle knellende
3435 regelgeving is. Wij hebben eerst afgesproken dat wij dit allemaal zullen gaan reguleren, maar de knellende regelgeving willen wij nader beschreven hebben.

De **VOORZITTER**: Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PvdD en CU/SGP, overige leden tegen, zodat de motie is verworpen. Dan de stemming over de
3440 voordracht. Stemverklaringen?

De heer **STRUBEN** (D66): Wij zijn blij met de toezeggingen, dus dat wij op de hoogte gehouden worden. Het ging ons met name over WKO-problemen te signaleren, maar wij gaan ervan uit dat wij op de hoogte gehouden worden. Wij zijn ons ervan bewust dat de PRV maatgevend is, maar
3445 wij wilden toch dat de interpretatie van de PMV voor geluid naar beide kanten neutraal is. Daar gaan wij vanuit.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Voorzitter, wat de PVV betreft is het beste maatwerk totaal geen windmolens meer toe te staan in Noord-Holland. Daarom zullen wij tegen de voordracht stemmen.

Mevrouw **VERMAAS** (PvdD): Voorzitter, wij zullen tegen de voordracht stemmen, want wij zijn niet content met de toepassing van het begrip maatwerk in deze voordracht en wij vinden het jammer dat in industriële gebieden, ondanks dat er veel draagvlak is, het met deze wijziging niet gemakkelijker wordt om de windmolens daar te plaatsen.

De **VOORZITTER**: Dan kunnen wij overgaan tot stemming. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, PVV, PvdD, ONH, CU/SGP en 50plus, de overige leden daarvoor, zodat de voordracht is aanvaard.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Voorzitter, punt van orde.

De **VOORZITTER**: Ja, dat mag.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik hecht erg aan een zorgvuldige discussie over de moties Vreemd aan de orde van dag die ik heb ingediend, maar gezien de tijd lijkt mij het erg onwaarschijnlijk dat wij daar nu toe komen. Ik zou ze om die reden graag willen aanhouden.

De **VOORZITTER**: Als wij dat kunnen doen voor alle moties Vreemd aan de orde, dan ruimt dat op. Wij gaan eerst even iets anders doen, want wij hebben nog 14, 15 en 16.

De heer **KAPTHEIJNS** (PVV): Ik wil kort iets zeggen over het aanhouden van de motie Vreemd. Dat wilde ik de vorige keer ook doen, maar toen moest ik hem intrekken.

De **VOORZITTER**: Pardon, ik heb het niet meegekregen. Aan de orde is nu, oh, dat is uw vraag. Nee, een amendement kun je inderdaad niet aanhouden, omdat dat gaat over het besluit zoals dat verwoord is. Een motie kun je wel aanhouden. Ik begrijp het niet helemaal, wij zijn bij agendapunt 14.

14. Statenvoordracht 102 Aanwijzen lid commissie evaluatie Commissaris van de Koning van Noord-Holland

De **VOORZITTER**: Aan de orde is agendapunt 14 en wij hebben ook nog 15.b en 16. Dat gaat in alle gevallen om benoemingen. Maar wij moeten eerst even 14 doen. Het voorstel is dus om dat zonder stemming bij acclamatie te doen, namelijk de benoeming van de heer Annaert. Mag ik concluderen dat dat voorstel unaniem kan worden onderschreven? Dat is het geval. De heer Annaert benoemd en voordracht 102 is aanvaard.

3490 **15.a. Statenvoordracht 89 Verordening betreffende de instelling en werkwijze van de Vertrouwenscommissie inzake de herbenoeming van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland 2015**

De **VOORZITTER**: Dan hebben wij nog 15.a., de Verordening betreffende de instelling en werkwijze van de Vertrouwenscommissie. Daar is vanmorgen in het presidium over gesproken en
3495 de heer Hietbrink heeft aangegeven dat hij even een stemverklaring wil geven, maar dat er overigens niet de behoefte is om daar het woord over te voeren. Dus ik stel de heer Hietbrink gaarne in de gelegenheid om daar een opmerking over te maken.

De heer **HIETBRINK** (GL): Dat kan heel kort, voorzitter. Wij zijn heel blij met de toevoeging van
3500 het addendum waarin wordt gevraagd om aandacht voor burgerparticipatie en de bestuurscultuur in de procedure voor de herbenoeming, zeker na het debat van vandaag. Wij zullen natuurlijk voor de voordracht stemmen.

De **VOORZITTER**: Overigens geen woordvoeringen. Mag ik concluderen dat die voordracht
3505 unaniem is aanvaard? Dat is besloten.

15.b. Statenvoordracht 103 Benoemen leden Vertrouwenscommissie inzake de herbenoeming van de Commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland

3510 De **VOORZITTER**: Dit gaat weer over benoemingen. Het voorstel is volgens mij helder. Mag ik ook daarvan concluderen dat de voordracht bij acclamatie kan worden aanvaard? Dat is voordracht 103. Dan is dat unaniem besloten.

3515 **16. Statenvoordracht 105 Benoeming lid werkgroep Willem Arondéuslezing**

De **VOORZITTER**: De heer Bouberg Wilson. Ook daarvan is het voorstel dat bij acclamatie te doen. Geen bezwaren, dan is ook dat bij acclamatie aanvaard met algemene stemmen.

3520 **17. Vragenuur**

De **VOORZITTER**: Dan komen wij bij de punten Vreemd aan de orde van de dag en daarvan heeft de heer Klein net gezegd, misschien kunnen wij dat gewoon de volgende keer doen. Als dat nou bij alle indieners van de moties Vreemd is, want de onderwerpen lopen niet weg en de heer Struben heeft zojuist al een motie ingetrokken. Dat wij deze moties op de plank laten liggen tot
3525 de volgende vergadering. Dat geldt niet voor de SP-fractie, begrijp ik.

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Dat is een juiste conclusie en de motivering daarvoor is dat onze beide moties Vreemd betrekking hebben op de regelgeving Wind op land die op 15 januari a.s. geacht wordt in werking te treden. Wij hebben geconstateerd, dit is in de commissie besproken.
3530 De laatste gelegenheid om op de besluitvorming van GS want het gaat om GS-regels waar wij iets

mee willen, om daar nog invloed op te hebben als PS is vandaag. Dit is een goed voorbeeld van een motie Vreemd aan de orde van de dag, die daadwerkelijk urgentie heeft.

De **VOORZITTER**: Dan zou ik gedeputeerde Geldhof willen vragen om daar iets over te zeggen.

3535

Gedeputeerde **GELDHOF**: Voorzitter, dat gaat dan over moties 80 en 81. Motie 80, daarbij kan ik aangeven dat op basis van de bespreking in de commissievergadering RWW van 30 november jl. de kaart iets is aangepast, in zoverre dat wij dus, u had gezegd, het is nu zo'n rechte lijn, dat ligt toch eigenlijk iets anders. Wij hebben die lijn bij de besluitvorming afgelopen dinsdag in GS wat laten zakken. Wat u nu vraagt, is gewoon volledig het hele gebied naar het ongerept landschap te doen. Wij zien toch echt duidelijk een knip tussen het noordelijke en zuidelijke deel van West-Friesland. Daarom ontraden wij u deze motie, omdat het zuidelijke deel van West-Friesland wel degelijk behoort tot het verstedelijkt gebied op basis van de lijnen die daar zijn.

3540

3545

De heer **BRUGGEMAN** (SP): De gedeputeerde zegt, wij hebben naar aanleiding van de discussie de kaart aangepast, alleen zij laat in het ongewisse hoe die aanpassing precies gebeurd is, dus ik kan op dit moment niet zeggen, omdat ik de kaart niet voor mij heb die u heeft aangepast, of dat voor ons voldoende is of niet. Mijn vraag is, ook aan de voorzitter, hoe gaan wij dit nu oplossen, want vandaag is wel voor ons als PS de laatste kans om onze wens te uiten. Als wij de motie in stemming brengen en die wordt aangenomen, het is ten slotte een verzoek aan GS, kan ik mij voorstellen dat u zegt, precies de lijntjes zoals de SP ze voorstelt, kunnen wij niet hanteren, maar in die geest gaan wij het doen. Het is een verzoek in een motie. Hoe moet ik op dit moment beoordelen welke lijntjes u precies getrokken heeft?

3550

3555

De **VOORZITTER**: Dat lijkt mij qua zorgvuldigheid van de besluitvorming niet goed.

Gedeputeerde **GELDHOF**: De stukken zijn u deze week toegestuurd. Wij hebben dit dinsdag besloten en daarna zijn de stukken naar u toegestuurd. Daar had u het op kunnen zien.

3560

De heer **BRUGGEMAN** (SP): Ik heb ze niet gezien en ook hoor ik van anderen dat ze ze evenmin ontvangen hebben.

De **VOORZITTER**: Dat ligt soms ook wel eens aan de ontvangers en niet altijd aan de zenders. De gedeputeerde vervolgt haar betoog.

3565

Gedeputeerde **GELDHOF**: Wij hebben in ieder geval de stukken doorgestuurd richting de Staten en ik ga ervan uit dat dat zorgvuldig is verlopen. Ik vertrouw op dat proces. In motie 81 wordt gevraagd de Spuisluis onder te brengen in een andere categorie, verstedelijkt gebied. Wij willen u er toch op wijzen dat het gebied IJmond/Spuisluis wel degelijk tot industrieel landschap behoort en daarom handhaven wij de indeling in categorie 1 en ontraden wij ook motie 81.

3570

De **VOORZITTER**: Dan gaan wij stemmen over motie 80. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties GL, SP, PVV, PvdD en 50plus, de overige leden daartegen, zodat de motie is verworpen. Dan stemmen wij over M81.

3575

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Mag ik een stemverklaring afleggen? Wij zien heel serieus het probleem met fijnstof in de IJmond. Wij denken niet dat deze motie daar verschil gaat maken. In plaats daarvan denken wij veel meer aan andere maatregelen om het fijnstof te beperken. Daar komen wij later op terug. Wij zullen dus niet voor deze motie stemmen.

3580

De **VOORZITTER**: Geen andere stemverklaringen? Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties SP, PVV, PvdD en 50plus, de overige leden daartegen, zodat de motie is verworpen. Motie 79 van D66 is ingetrokken. De andere moties blijven liggen tot de volgende vergadering. Nee, GL maakt ook bezwaar. U wilt de drie moties ook in stemming brengen?

3585

De heer **HIETBRINK** (GL): Misschien mag ik het kort even toelichten? Ik denk dat het beter is om de motie weidevogels nu even met elkaar te doen. Wij kunnen er nu voor kiezen om al die moties aan te houden en de volgende keer in stemming te brengen, maar ik ga er zo maar vanuit dat er de volgende keer ook weer moties Vreemd aan de orde van de dag zullen zijn, dus wij stellen voor om onze drie moties gewoon even in stemming te brengen.

3590

De **VOORZITTER**: Dan zal dat het geval zijn. Mag ik de heer Talsma vragen iets te zeggen over motie 76, weidevogels. Iedereen die nu moties in stemming wil brengen, vanzelfsprekend.

3595

Gedeputeerde **TALSMA**: GL constateert in de motie dat het slecht gaat met veel weidevogelsoorten in Nederland. Dat onderschrijf ik. Dat klopt, de biodiversiteit in zijn algemeen in Nederland maar ook in Noord-Holland is zorgelijk. Daar doen wij van alles aan, een van de onderdelen van ons programma. Wij hebben heel veel weidevogelleefgebieden in Noord-Holland, vanaf Texel, Walenburg tot het zuidelijk gedeelte van Noord-Holland in de ronde hoek, overal zijn weidevogelleefgebieden waar wij met veel enthousiasme en met veel vrijwilligers proberen die vogelstand te verbeteren. Ook daar zitten weer groene dilemma's, ook daar zijn weer keuzes in te maken, maar wij doen er heel erg veel aan. De provincie moet dat ook doen, omdat het Rijk natuur en de zorg daarvoor heeft overgedragen aan de provincie, zoals u ongetwijfeld weet. Het is dan ook wel bijzonder dat de Kamer besloten heeft er extra geld voor beschikbaar te stellen, terwijl het eigenlijk een provinciale taak is, maar goed daar gaan wij niet over klagen. Er komt meer geld, als wij daarvan kunnen profiteren, gaan wij natuurlijk onze kans daarin pakken. Vanzelfsprekend, mijnheer Hietbrink, zullen wij ook als provincie proberen uit die 1,5 miljoen euro het nodige geld naar ons toe te halen. Echter, het is niet bedoeld voor beheermaatregelen, maar voor nieuwe initiatieven, zo lezen wij in de opmerkingen die door Kamerleden gemaakt zijn. De ambitie is dat het geld vooral ingezet wordt voor innovatieve maatregelen. De vraag is of als wij daar niet voor in aanmerking komen, wij toch die pilots gaan doen die u voorstelt met het amendement op het gebied van weidevogelleefgebied: "Mogelijkheden te onderzoeken voor het opzetten en uitvoeren van een of meerdere pilots in Noord-Holland".

3600

3605

3610

3615 De heer **HIETBRINK** (GL): Ik heb gewoon de tekst genomen van het amendement dat in de Tweede Kamer is aangenomen. Daar gaat het inderdaad om experimentele maatregelen. Wat wij vragen, is niets anders, overleg eens met partijen in Noord-Holland of daar ideeën voor zijn, vraag bij het Ministerie van EZ welke voorwaarden zij verbinden aan die regeling, omdat zij het geld beheren en rapporteer terug in maart. Dat is een hele eenvoudige motie.

3620

Gedeputeerde **TALSMA**: Ik wilde ook zeggen hoe fantastisch ik de motie vind, dus GS zijn hiervoor of laat ik zeggen, GS staan hier neutraal tegenover. U vraagt om het uitvoeren van een of meerdere pilots in Noord-Holland. Als wij dat gaan doen en dat wil ik ook graag, wij doen al heel veel, niks ten nadele van mensen die heel erg druk bezig zijn met de weidevogelleefgebieden, die
3625 pilots komen er extra bij. De vraag is of als het Rijk ons geen geld gunt uit die 1,5 miljoen euro, of de Staten dan bereid zijn er ook een financiële bijdrage voor te leveren, want het gaat natuurlijk ook weer geld kosten, die regeling. Ik laat het aan de Staten over hoe daarop te reageren, alleen men moet wel goed weten dat wij als provincie heel erg veel doen. Het laatste punt, PS in maart 2016 of zoveel eerder als mogelijk te informeren over de mogelijkheden om
3630 Noord-Holland een of meer pilots uit te voeren, mijnheer Hietbrink, ik ga veel verder. Ik nodig u en alle Statenleden bij deze uit met mij in maart op excursie te gaan om de verschillende weidevogelleefgebieden in Noord-Holland en het fantastische werk wat Staatsbosbeheer en andere organisaties doen, met mij te aanschouwen, want wat zij doen is fantastisch. Dat heb ik wel gemerkt de afgelopen maanden. Ik nodig u van harte uit, dat is veel beter om ter plekke te
3635 gaan kijken, dan hier in de zaal naar wat wij allemaal aan het doen zijn. Als de Staten hem aannemen, dan heb ik daar geen slechte kerstvakantie van.

De **VOORZITTER**: Wij gaan direct stemmen. Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de leden van de PVV, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Dan
3640 M77 en M78.

Gedeputeerde **GELDHOF**: Twee actuele moties, waarvan ik heel goed kan begrijpen dat u die vandaag wilt bespreken vanwege de urgentie en de snelheid die u voor ogen heeft. In het coalitieakkoord stellen wij dat wij ons inzetten om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen
3645 fors te verminderen. Die ambitie ligt ook in het verlengde van het Nationale Energieakkoord. Energie moet duurzaam worden opgewekt waarbij wordt ingezet op verschillende duurzame bronnen. Daarnaast wordt de eigen organisatie op een zo verantwoord mogelijke wijze energieneutraal gemaakt. Grondstoffen moeten zoveel mogelijk worden hergebruikt in een circulaire economie en de provincie zet zich in op het besparen van energiegebruik door
3650 oplossingen in de gebouwde omgeving te blijven stimuleren. Die inzet doen wij samen met andere partijen. In die lijn wordt de beleidsagenda Energietransitie uitgewerkt. In mijn eerdere bijdrage vandaag zei ik u al dat wij op 7 januari elkaar spreken, althans met de klankbordgroep van de commissie EEB, ook om te horen hoe u daarin zit. U vraagt om op korte termijn de consequenties te inventariseren voor de eigen organisatie. Daarvan kan ik zeggen dat wij dit in
3655 feite meenemen in het traject waar wij inzitten, maar het tempo waarin u dat vraagt. U vraagt iets wat wij eigenlijk niet kunnen qua snelheid direct na het kerstreces. Wij moeten ook nog even kijken wat er precies uit Den Haag komt in de richting van de provincie en dan is uw motie

eigenlijk wat te vroeg. Wij doen het, maar wat u ons opdraagt, kunnen wij onmogelijk op 7 januari aan u voorleggen. Het is wel iets waar wij mee bezig zijn, het is in ieder geval onderdeel van de beleidsagenda Energietransitie, maar deze snelheid kunnen wij helaas nog niet leveren.

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Ik begrijp dat ik u voor een onmogelijke opdracht stel en dat is niet mijn bedoeling. Wat mij betreft, er wordt inderdaad gesproken over zo spoedig mogelijk na het kerstreces. Wat mij betreft is dat voor heel veel uitleg vatbaar, zo spoedig mogelijk betekent niet de dag na het kerstreces. Als u daar langer de tijd voor nodig hebt, dan is dat volgens mij niet onmogelijk met deze motie.

Gedeputeerde **GELDHOF**: M78, om op korte termijn te inventariseren wat de consequenties van het Klimaatakkoord voor de provincie zijn en inzichtelijk te maken wat de provincie moet doen om als onderdeel van de staat haar bijdrage te leveren aan het halen van de klimaatdoelstellingen. Daar zijn wij al mee bezig om de energietransitie vorm te geven en wij zijn ook bezig met scenariostudies. Daar wordt over nagedacht en het wordt onverkort meegenomen in het traject waarmee wij met u bezig zijn in de genoemde beleidsagenda Energietransitie. Wij doen het, die zal ik overnemen. Die andere, als u ons daar wat meer de tijd geeft – het geintje van welk kerstreces werd er niet bij gezegd – maar dat wij dat goed kunnen inventariseren en meenemen, dat zijn de dingen die wij ook zelf willen doen en gewoon moeten kijken wat er op ons afkomt en hoe wij dat mee kunnen nemen in de hele beleidsagenda Energietransitie. Wij zijn ermee bezig, uiteraard al met de hele agenda, voordat Parijs begonnen was.

De **VOORZITTER**: Wij gaan over tot stemming. Stemverklaringen over M77?

De heer **ANNAERT** (VVD): Voorzitter. Wij interpreteren de uitleg van de gedeputeerde over de moties 77 en 78 dat deze overbodig zijn, dus wij zullen ze niet steunen.

De **VOORZITTER**: Andere stemverklaringen, niet? Dan stel ik aan de orde M77, mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties D66, PvdA, SP, GL, CDA, PvdD, ONH, CU/SGP, de overige leden tegen, zodat de motie is aanvaard. Dan M78, geen stemverklaringen? Mag ik de tegenstanders vragen de hand op te steken? Dat zijn de fracties VVD en PVV, de overige leden voor, zodat de motie is aanvaard. Dan blijven M73, 74 en 75 over, want nou wil iedereen de moties in stemming brengen. De motie Fairtrade. Mag ik gedeputeerde Bond vragen daar iets over te zeggen?

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Wij blijven bij ons ordevoorstel.

De **VOORZITTER**: Dan houden wij die beide aan. Dan blijft over M75.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Voorzitter, dan moet ik toch weer een punt van orde maken, want de vorige keer wilde ik een motie Vreemd aanhouden, dat kon niet, moest ik intrekken, dus als mijnheer Klein hem wil aanhouden, dan moet hij hem intrekken, want wij willen onze eigen motie Vreemd vandaag wel in stemming brengen.

De **VOORZITTER**: Moties kunnen altijd opnieuw ingediend worden.

De heer **LUDRIKS** (PVV): Dan moet hij hem wel intrekken of vandaag in stemming brengen.

3705

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik ga hem toch in stemming brengen.

De **VOORZITTER**: Dan beginnen wij bij M73. Gedeputeerde Bond.

3710 Gedeputeerde **BOND**: Voorzitter. Ik vervang mijn collega Loggen, omdat die ziek naar huis is
gegaan. Ook al behandeld in de commissie. Als wij kijken naar de motie Fairtrade, wie kan er nou
tegen Fairtrade zijn? Dat is toch iets geweldigs. In de commissie heb ik ook het antwoord
gegeven dat als je kijkt naar waar om gevraagd wordt, dan gaat het met name om wanneer ben je
nu een Fairtrade provincie en dan heb je dus meer dan 75% van de Noord-Hollandse gemeenten
3715 nodig om dat te halen. Die hebben natuurlijk allemaal een eigen beleid. Dus volgens mij zit er
een bepaalde volgorde in hetgeen u vraagt. U vraagt om een werkplan. Ik vind het een hele
logische volgorde en dat zou ook mijn pragmatische insteek zijn, dat wij in eerste instantie een
brief schrijven aan de Noord-Hollandse gemeenten met de vraag of zij er iets voor voelen om
Fairtrade gemeente te worden. Als wij niet meer dan 75% halen, dan krijgen wij nooit dat stempel
3720 zoals Utrecht dat inmiddels heeft. Ik geef u toch een klein overzicht. Er zijn in Noord-Holland 15
gemeenten actief met Fairtrade en 9 daarvan hebben al het stempel Fairtrade, waaronder
Amsterdam, van de 51 gemeenten die wij hebben in onze provincie. Als het gaat om wat wij nog
moeten halen, dat criterium van 75%, dan moeten wij proberen om dat aantal omhoog te krijgen.
Met uw instemming wil ik de motie dan in een bepaalde volgorde gaan aanpakken. Wij sturen een
3725 brief naar de gemeenten waarin wij gaan pleiten voor, doe net als de andere gemeenten in Noord-
Holland die daar al mee bezig zijn. Je kunt ook dingen kopiëren, je hoeft niet alles zelf te
bedenken en dat je dan kijkt, halen wij met dat resultaat die 75%? Want het gaat best wel ver. Het
gaat ook om arbeidsomstandigheden en milieubelasting. Dat moet je meenemen in je
inkoopcriteria en dat behoort trouwens nu al tot de ambities van inkoopbeleid. Het gaat om MVO
3730 inkopen en dat wordt voortdurend ontwikkeld en gemonitord. Het tweede is dat als wij kijken
naar de interne criteria van de provincie, dan zijn wij het al bijna. Het wordt met name spannend
op het gebied van het meenemen van de gemeenten. Er moeten 23 gemeenten worden
overgehaald bovenop die 9. Dus mijn voorstel zou zijn, eerst de brief. Als daar een positief
resultaat uitkomt, dan komen wij met een werkplan.

3735

De **VOORZITTER**: U kunt dit ook beschouwen als een toezegging van de zijde van het college
met daaraan gekoppeld een rapportage, en de motie intrekken.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik zou willen voorstellen dat wij hem gewoon in stemming brengen,
3740 maar met de interpretatie van de gedeputeerde. Ik vind het een hele constructieve bijdrage van
het college van GS en daar wil ik ze mee complimenteren.

Gedeputeerde **BOND**: Maar als u de motie in stemming brengt zoals hij er nu ligt, ook qua tekst, dan vinden wij hem te ver gaan en dan zullen wij hem ontraden. Vandaar die volgorde.

3745

De **VOORZITTER**: Bij het spel tussen oppositie en coalitie hoort ook een beetje wederzijdse bewegelijkheid aan beide kanten. Tel je zegeningen op een gegeven ogenblik.

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik dank u voor de welgemeende adviezen. Dan houd ik hem inderdaad aan.

3750

De **VOORZITTER**: Nee, want dan komt het punt van de heer Ludriks weer. U kunt hem altijd opnieuw indienen.

3755

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik dank u voor de toezegging. Als u als voorzitter zegt dat ik deze motie niet kan aanhouden, dan vertrouw ik u op uw woord en dat betekent dat ik hem nu technisch niet aanhoud, maar niet indien en dan later wellicht nog een keer.

De **VOORZITTER**: Zo is het. Dan M74. Hier is vanmorgen in het presidium over gesproken.

3760

Gedeputeerde **BOND**: Dat is transparantie van het provinciaal bestuur. Het college van GS is sowieso voorstander van een ontspannen contact tussen Statenleden en het ambtelijk apparaat, maar daar zit wel aan vast dat er een politieke verantwoordelijkheid in acht moet worden genomen. Momenteel hebben alle Statenleden door tussenkomst van de provinciesecretaris een gemakkelijke en rechtstreekse ingang tot specifieke deskundigheid. U heeft dat ook net nog door de SP bevestigd horen worden. Aan de andere kant, als het gaat om de huidige gang van zaken voor de soepele omgang, dan hebben wij ook wel het feit dat ambtenaren houvast nodig hebben als het gaat om de politieke verantwoordelijkheid van GS. Daar ligt nou precies de spanning op deze motie, want de huidige gang van zaken maakt het rechtstreekse contact tussen ambtenaren en de Statenleden mogelijk. Er moet wel op een verantwoorde wijze rekenschap worden gegeven als het gaat om die politieke verantwoording en die ligt bij GS. Daarom ontraden wij deze motie.

3765

3770

De **VOORZITTER**: Misschien een enkele opmerking in aanvulling daarop. In 2013 is in het presidium vrij uitvoerig gepraat. Er is de afspraak gemaakt dat de verordening ter zake in het eerste kwartaal 2016 aan de orde komt. Op de korte termijn zijn bij ons geen klachten bekend en in de praktijk loopt dat allemaal betrekkelijk soepel. Dus als ik een advies zou mogen geven, dan zou ik deze op dit moment gewoon intrekken en de discussie in het presidium af te wachten. Als die niet naar tevredenheid eindigt, dan kunt u er altijd weer mee komen.

3775

De heer **KLEIN** (CU/SGP): Ik neem wederom het advies van de wijze voorzitter over.

3780

De **VOORZITTER**: Oké, dan hebben wij dat gehad. Dan blijft over M75 van de PVV. Stembureaus.

Gedeputeerde **POST**: Bij agendapunt 9 heb ik een aantal criteria aangegeven waarop wij als college moties beoordelen en deze valt in de tweede categorie. De verantwoordelijkheid voor de

3785

stembureaus ligt bij de minister van Binnenlandse Zaken en bij de kiesraad. Ik begrijp dat de minister nog in overleg is met de VNG. De tweede organisatie die daarover gaat, is de gemeente en die worden gecontroleerd door hun eigen parlement. Met andere woorden, er is hier geen sprake van een provinciale taak en daarom ontraden wij deze motie.

3790

De **VOORZITTER**: Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mag ik de voorstanders vragen de hand op te steken? Dat is de fractie PVV, de overige leden daartegen, zodat de motie is verworpen. Als ik het nou goed geteld heb, dan zijn er drie van de zes moties Vreemd aangenomen en dan is de score 50%. Ongekend!

3795

Er zijn geen vragen bij agendapunt 17 gemeld.

18. Toespraak CdK ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan PS van Noord-Holland d.d. 22 december 2015

3800

De **VOORZITTER**: Het was mijn voornemen om deze vergadering af te sluiten met een toespraak. Ik overweeg sterk deze toespraak over het 175-jarig bestaan van de provincie uit te stellen tot de vergadering van 8 februari, gezien het reeds gevorderde tijdstip. Zullen wij dat gewoon maar doen? U wilt allemaal naar huis. U wilt allemaal naar de borrel, ik had het kunnen weten! Ik wens u hele goede feestdagen, een gezond uiteinde en een heel gezond begin. Wij zien elkaar op 8

3805

januari tijdens de provinciale receptie weer. Misschien dat ik dan een deel van deze speech in mijn verhaal kan incorporeren. Wij zien dat wel.

19. Sluiting

3810

De **VOORZITTER**: Dan sluit ik nu de vergadering om 19.00 uur.
